

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 42

SECOND-CLASS

Postage paid at Brooklyn, N.Y. Penktadienis-Friday,

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

VILNIUJE TEISMAS 8 LIETUVIAM, SUIMTIEM KAUNE PO KALANTOS SUSIDEGINIMO

NYT rugsėjo 26 korespondentas iš Maskvos Theodore Shabad pranešė, kad Vilniuje rugsėjo 25 prasidėjo 8 lietuvių byla. Aukščiausioje teisme jie esą kaltinami už "chuliganizmą" dviejų dienų perversmo metu Kaune po Romo Kalantos susideginimo.

Žinias užsienio korespondentam pradėjo duoti Sovietų agentūra Tass, pažymėdama, kad "daugumas kaltinamųjų buvo labai nusigėrę". Tai sunkinti aplinkybės pagal sovietinius įstatymus. Tass davė vieną puslapį, po jo turėjo būti kiti trys — viso žinia apie 400 žodžių. Nesulaukus kitų trijų, telefonu buvo pasiteirauta. Gautas atsakymas, kad žinia būsianti su trumpinta į du puslapius — viso 150 žodžių. Aiškinama, kad paskutiniu momentu susigriebta ir nuspręsta bylos negarsinti.

Korespondentas sako, jog "Sovietų valdžia yra labai jautri neoficialiems pranešimams užsienioose, kad riaušės gegužės 18

ir 19 Kaune, Lietuvos antrame savo didumu mieste, atvaizdavo nacionalinius neramumus ir Romos katalikų nepasitenkinimą šioje Baltijos respublikoje".

Toliau laikraštis pakartoja informaciją apie dviejų dienų riaušes po Kalantos mirties, apie 200 suimtųjų, apie 17,000 petiją.

I TALKĄ TEISIAMIEM

Lietuvoje sovietai teisia astuonius lietuvius patriotas, pravaržiuodami juos chuliganais. Tai dalyviai šių metų gegužės 18-19 d.d. didžiųjų Kauno demonstracijų, kai buvo laidojamas Romas Kalanta, gegužės 14 d. pats save dėl Lietuvos laisvės susidėginęs.

VLIKAS kviečia visus lietuvius rašyti laiškus savo artimiausiam kitataučių laikraščiui, kurie aprašinėjo minėtus Kauno įvykius. Tuo būdu mes patys atnaujinsime pasaulio dėmesį pavergtajai Lietuvai.

Juo daugiau laiškų, juo geriau. Savo išsiųstomis telegramomis Vlikas praše pasaulio lietuvių organizacijų vadovybes demonstracijomis ir kitomis priemonėmis reikšti protestą Sovietų Rusijai. (Elta)

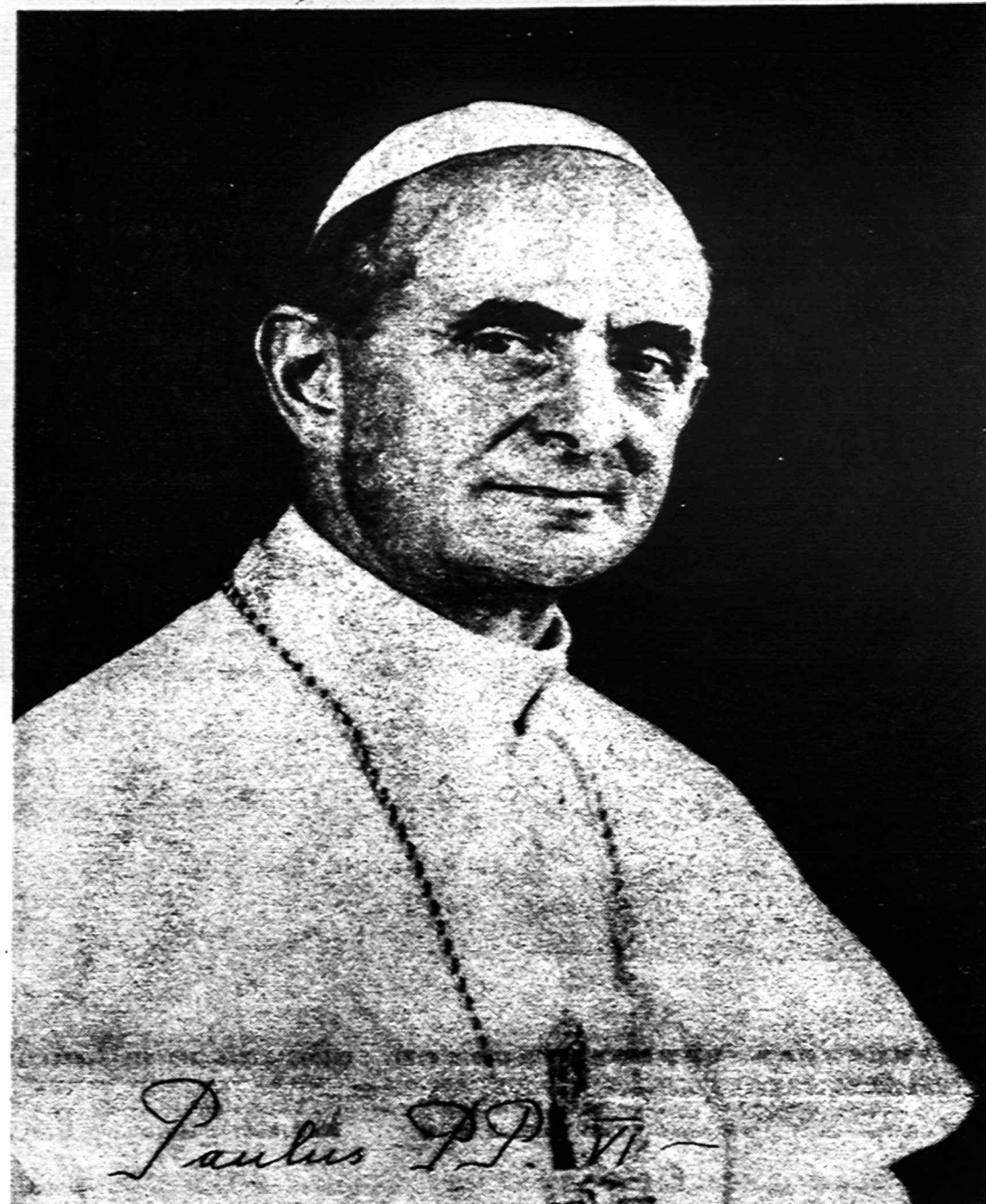
JAV LB centro valdyba telegramomis kreipėsi į AP ir UPI telegramų agentūrų vadovus su prašymais pasiųsti savo korespondentus sekti teismo eigą ir informuoti laisvą pasaulį. Padaryta žygių, kad lietuvių delegacija būtų priimta Šv. Tėvo delegato JAV. Audiencijos metu bus prašoma įtaigoti Šv. Tėvą pasmerkti Lietuvos katalikų persekiojimą ir užtarti teisiamuosius.

Centro valdyba kreipiasi į LB vienetus, lietuviškas organizacijas ir paskirus lietuvius prašydama:

Kreiptis į amerikiečių spaudą, prašant vedamaisiais pristatyti neteisėtą Lietuvos pavergimą ir lietuvių rezistenciją. Kreiptis į JAV Senato ir Atstovų Rūmų narius su prašymu

Kongrese pasmerkti Lietuvos okupaciją. Ruoštis demonstracijoms ir masiniams protestams laiškais kreiptis į JT gen. sekretorių Kurt Waldheim, reikalaujant eigos 17,000 Lietuvos katalikų peticijai, primenant, kad teisiamieji taip pat yra kovos už religijos laisvę aukos.

— JAV LB c.v.

Popiežius Paulius VI, rugsėjo 26 sulaukęs 75 m. amžiaus.

Norvegai užsidarė kelią į Rinką

Oslo. — Norvegijoje vyko referendumas dėl jos įstojimo į Europos Ūkio Bendruomenę. Vyriausybės sutartis su Rinka jau seniai pasirašyta, bet norėta įsitikinti referendumu, ką tuo reikalu mano krašto gyventojai. Įstojimo priešai surinko 7 proc. balsų daugiau kaip šalininkai. Pralaimėjimo atveju vyriausybė buvo pasižadėjusi pasitraukti, pažadas bus vykdomas. Nekantriai laukiama tuo pačiu reikalu referendumo Danijoje. Anglija ir Airija jau susitvarkė — jų parlamentai pabalsavo už įsijungimą, kurs įvyks 1973 sausio 1.

Skilimas Norvegijoje tuo reikalu buvo nepaprastai didelis. Už įsijungimą buvo pramonininkai, finansininkai, darbininkų vadai, veik visa spauda ir didžiosios politinės partijos. Priešingu balsu pūtė ūkinin-

kai, žvejai, kraštutiniai nacionalistai, jaunieji radikalai ir kairysis unių sparnas, seniai bandęs išjungti Norvegiją iš V. Europos ir ją suartinti su Maskvos satelitais.

Tokios politinės-ūkinės krypties laimėjimas yra smūgis netik V. Europos integracijai, bet ir Atlanto bendruomenei. Pačiai Norvegijai tai reiškia politinę ir ūkinę izoliaciją. Visi politiniai vadai, išskyrus komunistus, tokią politiką po karo buvo pasmerkę kaip žalingą ūkiškai ir pavojingą saugumo atžvilgiu. Pasilikdama už Rinkos ribų, parduodama prekes Rinkos erdvėje Norvegija turės mokėti muitą. Atsimerant, kad dabar ji parduoda ten 65 proc. savo eksporto ir 60 proc. jos prekybos laivyno tonazą uždariauja patarnaudama Rinkos nariams, tai suprasim referendumo padarytos žalos didumą.

Gandai apie Vietnamą

Pereitą trečiadienį žaibo greičiu aplėkė pasaulį žinia, kad Amerika ir S. Vietnamas Paryžiuje susitarė dėl karo pailgų paskelbimo. Ją vijosi ir kita žinia, kad numatyta formulė ir P. Vietnamo vyriausybei perorganizuoti.

Žinia visur buvo skelbiama kaip tikras pinigų, nes veik tuo pat laiku sužinota, kad Paryžiuje vėl yra dr. Kissingeris ir slapta tariasi su vietnamiečiais. New Yorko akcijų biržoje žinia pakėlė kainas net 10 punktų.

Kiek palaukę, Baltieji Rūmai pradėjo įtaigoti, kad su džiūgavimais dar reikia palaukti. Dr. Kissingeris už kelių valandų sugrįžo namo prez. Nixonui pranešimo padaryti. Karštį atšaldė ir nieko tuo reikalu nepasakęs ketvirtadienį įvykęs eilinis taikos derybų posėdis Paryžiuje.

Savaitei baigiantis vėl pradėta skelbti, kad dr. Kissingerio ir vietnamiečių derybose esąs pasiektas labai rimtas taškas, todėl gana greit lauktina kitos Kissingerio kelionės į Paryžių.

TRUMPAI PASAULYJE

— V. Vokietija įvedė įvažiavimo vizas visiems arabų kraštų gyventojams, norintiems atvykti Vokietijon. Tai pastanga apsisaugoti nuo teroristų infiltracijos. Panašiai padarė ir Amerika — iki pasibaigs JT gen. asamblėjos posėdžiai nori atvykti arabai turės prašyti įvažiavimo vizos.

— Sovietų Rusija pradėjo derybas su V. Vokietija dėl grūdų pirkimo. Matyt, kad iš Amerikos užpirkto didelio kiekio dar nepakaks gyventojams ir gyvuliams iki kito derliaus išmaitinti.

— Egipto prez. Sadatas paragino Palestinos arabus sudaryti egziliinę vyriausybę Palestinos susigrąžinimui rūpintis. Tie vadinamieji Palestinos arabai mano, kad dabartiniai Izraelio gyventojai yra iš Europos subėgę žydai, nieko bendro neturi su buvusia Palestina, todėl turi iš ten pasitraukti. Jie net nelaiko jų žydais tradicine tos tautos prasme.

— Japonijos-Kinijos pasitarimai Pekine baigėsi. Sutarta atnaujinti diplomatinius santykius ir naują laikotarpį pradėti draugiškumo sutarties pasirašymu. Kartu bus pasitarimai ir apie prekybos reikalų sutvarkymą.

— Irano ir Turkijos užsienio reik. ministeriai paragino kaip galint greičiau paleisti dabar Indijoje tebelaukomus internuosus Pakistano karo belaisvius. Kiek žinoma, jų paleidimui priešinas Bangladešo vyriausybė, norėdama išgauti iš Pakistano naujosios valstybės pripažinimą. Toks elgesys lauzo ne tik visas belaisvių reikalų tvarkančias tarpt. konvencijas, bet yra žiaurus, todėl nežmoniškas.

SACHAROVAS RAGINA LEISTI ATSISKIRTI TAUTINĖM RESPUBLIKOM, BET TIKISI JAS PASILIKSIANT SOVIETŲ BENDRUOMENĖJ

Dabartinių juridinių santykių su Tarybų Sąjungos respublikomis neaiškumas akademiko Sacharovo nepatenkina, bet apie juos kalbėdamas vietomis jis padiduoja įtartinoms iliuzijoms, kurios sukelia įtarimą ne tik jo nuoseklumui, bet ir patikimumui. Štai ką jis tuo reikalo sako.

"Santykių su tautinėmis respublikomis sferoje mūsų kraštas proklamavo tautų apsisprendimo teisę, neišskiriant pilno atsiskyrimo. Respublikų iš Sąjungos išėjimo teisę yra įteisinę Tarybų Sąjungos konstitucijoje. Bet faktas lieka faktas, kad net platoniskas užsiminimas apie tą reikalą išaukia persekiojimą. Mano nuomone, juridinių problemų paryškinimas ir paskelbimas įstatymo, garantuojančio atsiskyrimo teisę, turėtų didelę reikšmę krašto viduje ir užsienioose, nes tai paliudytų mūsų politikos antiimperialistinių ir antišovinistinių pobūdį.

Atrodo, kad nė vienoje Tarybų Sąjungos respublikoje atsiskyrimo tendencijos nėra masinės. Ir su laiku jas dar labiau susilpnins vis didėjantis Tarybų Sąjungos demokratėjimas. Iš kitos gi pusės taipgi aišku, kad iš Sąjungos dėl kokių nors priežasčių taikingsmoms konstitucijos priemonėmis pasitraukusi respublika nenutrauks ryšių su socialistinių tautų bendruomene-commonwealth. Tuo atveju nenukentės socialistinės stovyklos ūkiniai interesai, nesumažės nė apsigynimo pajėgumas, nes socialistinių tautų (valstybių) bendradarbiavimas yra visuotinis, tai yra viską apimančio pobūdžio. Manytina, kad jis dar labiau sustiprės, kad bus atsakyta kištis į vienas kito vidaus reikalus. Dėl šios priežasties šito klausimo iškėlimas man neatrodo rizikingas".

"Kai kurios memorandumo vietos išėjo kiek kategoriškai nusakytos, bet taip atsitiko tik norint reikalą trumpai išdėstyti."

"Mūsų krašto problemos yra labai artimai susijusios su kai kuriomis 20-jo šimt. krizės problemomis: tarptautinio saugumo krizė, socialinio stabilumo sumenkėjimas, ideologinis akligatis, nusivylimas artimos praeities idealais ir nužmoniskėjimo pavojus. Dėl mūsų krašto ypatingos padėties pasaulyje, konstruktivus mūsų problemų sprendimas — sprendimas atsisargus, lankstus ir ryžtingas — turėtų didelės reikšmės visam pasauliui".

Šiuo ir baigiamas pagrindinių memorandumo minčių perteikimas, daugiausiai leidžiant kalbėti pačiam autoriui.

Pasakytina, kad visoms siūlomoms reformoms galima priartinti, nes jos visos sumažintų partinio-valstybinio aparato kišimąsi į kasdieninį žmogaus gyvenimą. Tai kiek atgaivintų

žmonių pasitikėjimą savimi, pradėtų pabusti tiek metų glūdinti iniciatyva.

Idomiausia dalis yra patarimas leisti respublikoms iš Sąjungos išėiti, išryškinti tą klausimą nauju juridiniu dokumentu, kad gyventojai nebepajotų apie tai nors galvoti. Manytina, kad tokio dalyko dar greit nebūs galima sulaukti. Bet jeigu šitą dokumentą išplatintų Rusijoje Samizdatas, tai jis gali būti pirmosios mielės rūgimį ta kryptimi pradėti. Juk ir iš mažos sėklos, sąlygoms atsiradus, išauga didelis medis.

Sacharovas tikisi, kad gyvenimo sąlygoms pagerėjus respublikos gal ir nenorės visai atsiskirti, bet taip su kai kuriomis gali atsistoti tik tuo atveju, jeigu Maskvos aparatas niekad nekiš nosies į jų vidaus gyvenimą. Pridėtinai, kad Sacharovas gali nebūti maištininkas, Kremliaus aparato priešas, jis gali būti ir jo patelktas tokių minčių paskleisti. Esu girdėjusi kai kurių gandų, kurie tokią mintį įtaigoja...

ORGANAS KULTŪRININKAM TERORIZUOT

Sovietiška kompartija nuo 1973 pradžios pradės leisti naują laikraštį "Sovetskaja kultura". Išleidinės tris kartus per savaitę astuonių "Pravdos" formato puslapių. Redaktorius Romanovas sako, kad "laikraštis turi aktyviai prisidėti prie socialistinės

kultūros kūrimo visose sąjunginėse respublikose, atskleisti socialistinių nacijų (nuo kada tokios nacijos atsirado?) nacionalinių kultūrų objektų suartėjimo ir savitarpio kultūrinio procesą, skiepyti skaitytojams kilnius ir taurius tarybinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo jausmus".

Ir dar daugiau: laikraštis turi visapusiškai atspindėti socialistinės kultūros kūrimosi procesą, tarybinės visuomenės dvasinį gyvenimą. Temos apims teatrą ir kiną, dailę, muziką, choreografiją, televiziją, radiją, knygų leidybą, buitines kultūras, kūrybinių sąjungų ir kultūros švietimo įstaigų veiklą.

Tai bent čekistai sugalvojo priemonę kultūrininkams terorizuoti. Dabar jau kiekvienas kultūrininkas, pirm pradamas ką nors tam laikraščiui paruošti, pirma turės pagalvoti ne kaip savo parinktą temą geriausiai išvystyti, bet kaip savo temos tikrąją prasmę užmas-

— Per Pekiną, Maskvą ir Kopenhagą pasiekė New Yorką trys Amerikos lakūnai, išleisti iš S. Vietnamo nelaisvės nežinia kurių tikslų siekiant.

Grįžo lakūnai iš Vietnamo nelaisvės

Jie grįžo civiliniu lėktuvu, kelionėje nedarė jokių pareiškimų, bet, didžiausiam patriotiškos Amerikos visuomenės džiaugsmui ir pasididžiavimui, lėktuvo duryse pasirodė apsi- rengę kariškoms uniformoms ir tvirtu karišku salutu pasveikino Amerikos vėliavą.

Dabar jie yra kariškose ligoninėse, kur tikrinama jų sveikata.

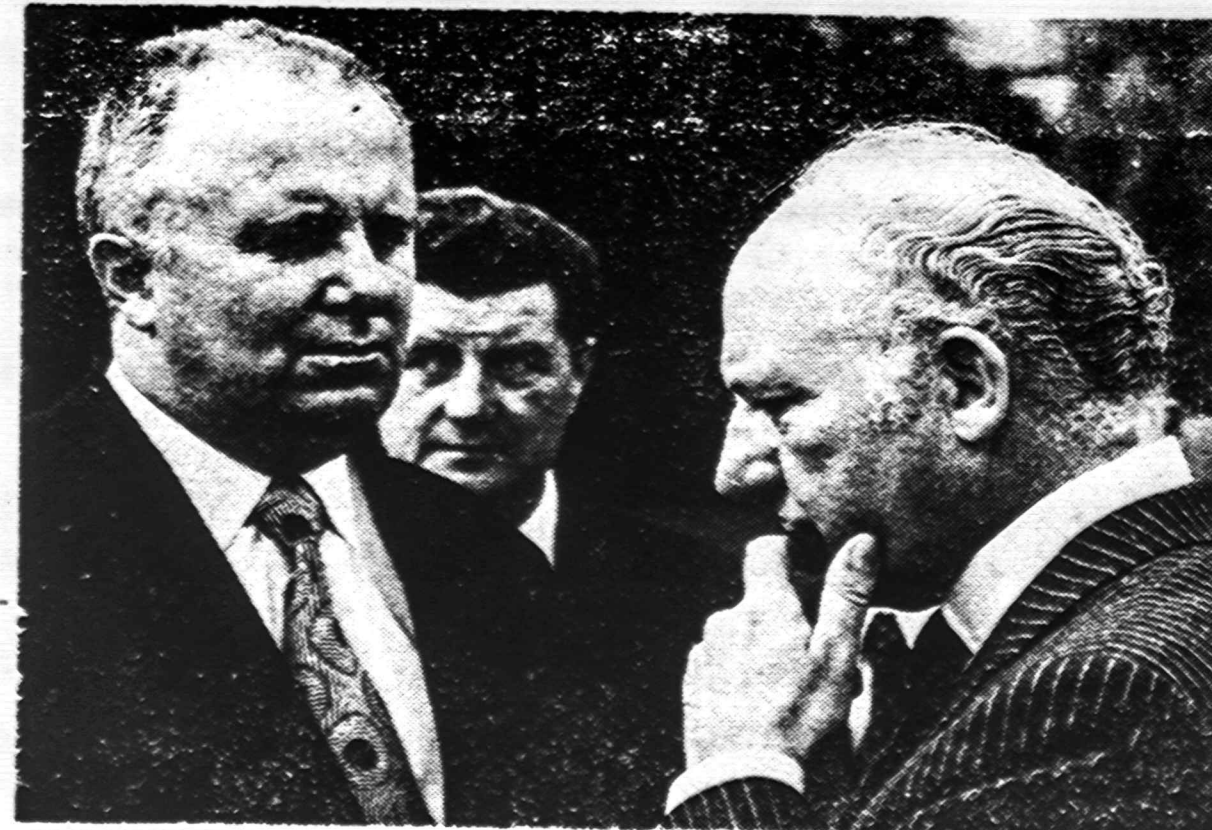
Imigracijos muziejus

New Yorko uoste stovi su iškeltu žibintu didinga Laisvės statula, sveikinanti kiekvieną uostą pasiekusį keleivį. Per du šimtmečius iš visų pasaulio kraštų per tą uostą atvyko Amerikon laisvės ir geresnio gyvenimo ieškoti 34 mil. imigrantų. Šitai unikaliu įvykiu atžymėti prancūzų aukomis buvo pastatyta Laisvės statula.

Prieš 18 metų atsirado sumanymas aplink statulos postamentą pastatyti Amerikos Imigracijos muziejų. Dabar jis jau pastatytas ir pereitą savaitę prez. Nixono atidarytas prisiminti visiems imigrantams, kuriems pasiekė pasiekti Amerikos krantus ir parturtinti Amerikos gyvenimą savu indėliu. Federacinė vyriausybė skyrė statybai 5 mil. dol., savanoriškais aukomis surinkta 2 mil. dol.

Nuėjo šunkeliais. — New York Times rugsėjo 28 paskelbė, kad naujuoju prezidentu pataria rinkti sen. McGoverną.

kuoti, kad nepatektų į "socialistinės kultūros" skaistybės saugotojų nagus.

RECEPTAI — GYVYBEI APSAUGOTI AR MIRČIAI PAGREITINTI?

Natūralu, kad gydytojai kalba apie ligas, mirimus ir imasi rašyti receptus, kurie, jų įsitikinimu, apsaugos gyvybę ar bent pratęs gyvenimą.

Kyla betgi abejonė, ar tie receptai, kuriuos surašė Medicinos žurnalo daktarai, labiau saugos tautinę gyvybę ar labiau pagreitins tautinę mirtį.

"Pacientu" Medicinos žurnalas pasirinko lietuvių gydytojus ir jų santykius su lietuvių gydytojų sąjunga. Davė pirmiausia konkrečių sunegalavimo duomenų, kurie veda į mirtį ar jau ir numarino.

Diagnozė — "mirštanti kūno dalis":

Medicina 3 nr. vedamajame rašo:

"Vokietijoje gyvena ir medicinos srityje dirba apie 50 lietuvių gydytojų. Jie kadaise entuziastingai sutiko jungtis į mūsų sąjungą. Dabar — tai mūsų sąjungos kūno mirštanti dalis. Jie nieko nenori žinoti apie mus, ir mes nieko nežinome apie juos... Nė vienas lietuvis gydytojas Vokietijoje neatsakė į keliolika mano išsiųstų laišku."

"Australijoje beveik iš 50 lietuvių gydytojų tik 12 gydytojų sutiko įleisti sąjungos žurnalą į savo namus."

"Kanadoje apie 50 gydytojų kiek arčiau mūsų organizacijos, bet ir čia tik 50 proc. visų gydytojų yra susipratę ir aktyvūs mūsų seimos nariai."

"Tie patys ligos simptomai jau rodosi ir šiame krašte... Iš 500 lietuvių gydytojų JAV apie 100 gydytojų nieko bendro nenori turėti su mūsų organizacija, ignoruoja ją ir jos oficioz Mediciną."

Tokio abejingumo ir ignoravimo priežastį Medicinos redaktorius taip nusako:

"Naujosios vietovės besikuriantieji mūsų gydytojai reikėjo savitarpio pagalbos, patarimo ir materialinės paramos. Tačiau tam sunkiajam periodui praėjus, kiekvienas iš mūsų įleidžia stiprias šaknis į naują žemę... Dabar mūsų gydytojai nebereikia kito gydytojo paramos: nei moralinės nei materialinės. Jis sukūrė ir išvystė savo moralės principus, savo filosofiją ir nepriklausomą nuo kitų savo gyvenimą."

"Juo labiau augo ir stiprėjo pavienis gydytojas išsivijęs, juo labiau silpnėjo ir nyko mūsų profesinė bendruomenė. Asmeninės garbės ir pasisekimo aureolė užtemdė pagrindinius mūsų profesijos ir jos organizacijos principus."

Žodžiais "asmeninės garbės ir pasisekimo aureolė" redaktorius apibūdina tą ligą, dėl kurios eilė gydytojų atitrūko nuo sąjungos ir nuo lietuviško gyvenimo.

Tai mato redaktorius, žiūrėdamas į pasaulio lietuvių gydytojus. Ką betgi mato skaitytojas,

žiūrėdamas į patį sąjungos laikraštį Mediciną?

-o-

1. Mato receptą — "nusimesiti lietuvių kalbos vystyklus".

Apie tai rašo dr. Juozas Gudauskas str. "Diasporinė prognozė". Joje numato, kad "plačiai paplitusi mūsų diaspora priversta vartoti tų kraštų kalbas ir per dvi tris kartas pamirš lietuvių kalbą... ji liks tik išimtis, sakykime, liuksuso ar poezijos kalba, arba išimtingiems kalbos entuziastams".

Dėl to siūlo Medicinos žurnalui jau dabar:

"Ir atžalyno medžiaga, ir jo straipsniai turėtų būti spausdinami ta kalba, kuria jie kalba — angliškai, ispaniškai ar vokiškai. Atžalynas tegali tarpti tik numetus lietuvių kalbos vystyklus..."

Redaktorius sutinka ir daro praktines išvadas:

"Kaskart vis didesnis skaičius gydytojų iš visos Amerikos ir iš užjūrio, ypatingai mūsų atžalynas, pradeda reikalauti, kad šalia straipsnių lietuvių kalba būtų leista spausdinti straipsnius ir mediciniškus mokslinius darbus originalia anglų kalba, — tada nebus kritikos ir priekaištų dėl lietuvių kalbos netobulumo ir bus išvengta klaidingo ir dažnai netikslaus specifinių naujų mediciniškų-mokslinių anglų kalbos terminų ir išsireikimų vertimo..."

Praktinė tokio nusistatymo išvada: redaktorius jau šiame nr. įdėjo vieną straipsnį (Barbaros Monstavičienės) anglų kalba. Toliau būsią daugiau.

2. receptas — gydytojas turi susilaikyti nuo visuomeninio darbo. Jis turįs pirmiausia atsidėti savo profesinei organizacijai.

Kodėl? Argumentuoja: "Eilinis žmogus neturi savo identiteto. Jam svarbu kur nors priklausyti, kur jo vardas gali būti minimas spaudoje ir tarp žmonių. Tuo jis stengiasi pasizymėti kaip individas. Gydytojas nėra eilinis žmogus, ir jam nereikia ieškoti pasizymėjimo kokiose kitose organizacijose — vien profesinis jo titulas iškelia jį virš kitų savo tautiečių. Atiduoti visą savo laisvą laiką, energiją ir sumanumą kitoms organizacijoms ir užmiršti savąją yra nelogiška ir eina prieš pagrindinius mūsų profesijos moralės ir etikos principus."

"Gydytojas politikas, gydytojas prekybininkas-finansininkas, ar fanatiškas bet kurios religijos sekėjas negali būti geras gydytojas ir mūsų organizacijos narys."

3. receptas jau pritaikytas — posūkis į politinę kapituliaciją.

Tai būtų menkniekis, jeigu anksčiau nebūtų buvę kitaip daroma. Anksčiau vienas iš skyrių buvo vadinamas "Medicina okupuotoje Lietuvoje", dabar

nuo šio nr. — "Medicina dabartinėje Lietuvoje".

-o-

Ar suminėta Medicinos prognozė realiai pagrįsta ir ar jos receptai turi gydomosios reikšmės?

1. Prognozė apie lietuvių kalbos išnykimą ir receptas "išsivilkiti iš lietuvių kalbos vystyklų" vargiai yra teisingi ir laiku.

Išsivilkimas iš kalbos vystyklų atrodo ironišku atsilikimu nuo bendrosios gyvenimo eigos. Antai, Amerikos viešoji opinija pasisakė už etninių žymių išlaikymą; Kongresas skyrė tam tikras sumas etninėm kultūrom išlaikyti; rinkiminės platformos palankios dvikalbei sistemai; Lietuvos Vyčiai, čia gimę ankstesnės imigracijos vaikai, pernai seime nutarė mokytis lietuviškai; šiemet jaunimo kongreso dalyviai iš Pietų Amerikos ieškojo įsigyti lietuvių kalbos žodyną. Tuo tarpu gydytojų organas skelbia artėjantį lietuvių kalbos išnykimą ir siūlo jau dabar įsivesti anglų kalbos rašinius savame organe.

Tiesa, redaktorius galėtų sakyti, kad tai "eilinių žmonių" kelias, o gydytojas yra nepaprastas žmogus; jis yra "virš kitų savo tautiečių" ir jam tinka kitas kelias. Bet tai būtų

logika senųjų bajorų, kurie prisie mę kitą kalbą ir anksčiau nusigynė.

Kai Medicina siūlo atsisakyti nuo lietuvių kalbos vystyklų, ji netenka pagrindo priekaištauti ir sankcijas siūlyti Vokietijos ar Australijos gydytojams, kad jie neatsiliepią ir redaktoriaus raštus. Jie jau pralenkė Medicinos vadovybės siūlymus ir savo išvadom užbėgo jai už akių: savo rašinius nelietuvių kalbom mes galim spausdinti ir nelietuviškuose medicinos žurnaluose.

2. Receptas, kad gydytojai susilaikytų nuo visuomeninio darbo ir pirmenybę atiduotų profesinei sąjungai, yra surašytas diskriminaciniu tonu. Diskriminuoja tuos gydytojus, kurie savo laisvą laiką skiria visuomeniniam darbui; esą jie negali būti nei geri gydytojai nei sąjungos nariai. Taip vertindamas, redaktorius turėtų diskvalifikuoti ir gydytojus Basanavičių, Pietarį, Kudirką, Grinių, Šliupą ir laikyti juos nevertus būti sąjungos nariais.

Mūsų vertinimas čia nesutampa su Medicinos vertinimu. Mūsų supratimu, visuomenė minėtus gydytojus įvertino ir padarė savo istorijoje neužmirštamus ne dėl to, kad jie buvo užsidarę kabinetė, bet kad jieėjo į visuomenę ir su visuomene; jie vartojo lietuvių kalbą, kurstė jos atgaivinimą, žadino

(nukelta į 4 psl.)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

EISMO NELAIMĖS DIDEJA

Eismo nelaimių skaičius, pagal Vilniaus spaudą, didėja. Per šiu metų keturis mėnesius keliuose įvyko beveik tūkstantis avarių — žuvo 158 žmonės. Keli šimtai buvo sužaloti. Daug nelaimių įvyksta dėl pėsčiųjų kaltės. Vien dėl jų kaltės pernai Lietuvoje įvyko 1290 avarių, žuvo 204 ir buvo sužeisti 1172 žmonės. Pagal "Tiesą" šiais metais kasdien Lietuvoje keliuose ir gatvėse auto nelaimėse žūsta vidutiniškai du žmonės, apie dešimtį suluošinama. Tos nelaimės per pastaruosius dešimt metų pridarė nuostolių apie šimtą milijonų rublių.

Pasak laikraščio, nerimą ypač kelia padėtis Kėdainių rajone — čia auto nelaimių, su žmonių aukomis, skaičius pernai išaugęs net du su puse kartų. Beveik trys ketvirtadaliai pėsčiųjų, bent Vilniuje, nepaiso eismo saugumo reikalavimų. Bloga ir tai, kad eismo nelaimėse nukentė daug vaikų — tik pernai tose nelaimėse nukentėjo daugiau kaip penki šimtai vaikų. Laikraštis tik pabaigoje pastebi, kad daugelis nelaimių įvyksta dėl to, kad prie vairo sėda neblaivūs. (Elta).

NAUJOS KNYGOS

Vilniuje išleistas neseniai mirusio Aug. Griciaus apsakymų rinkinys "Tėvų tėvai". Apima 1924 - 1959 m. kūrybą. Jauniui išleista Petro Tarasenos istorinė apysaka "Pabėgimas" — vaizduojamas didž. Lietuvos kunigaikščio Kęstučio pabėgimas

iš kryžiuočių nelaisvės. Tai jau antras knygos leidimas.

Nauja J. Dovydaičio apysaka "Keistos vestuvės" (447 psl., 12,000 egz.) pasakoja apie pokaro audros Lietuvoje atsiradusias vadinamas "padugnių drumzles". (Elta).

AKADEMIJOS NAUJI NARIAI

Vilniuje, Lietuvos Mokslo Akademijos sesijoje buvo išrinkti šie nauji tikrieji nariai: J. Gaudrimas (menotyras), L. Kairiškis (miškininkystė), V. Statulevičius (matematika). Išrinkti nariai korespondentai: B. Grigelionis (matematika), R. Kulikauskienė (istorija), V. Mažiulis (lietuvių kalba), J. Mockus (kibernetika), A. Prakopikas (fizinė chemija), L. Rasteikienė (biokemija), P. Sadauskas (veterinarija, citologija), R. Šarmaitis (istorija), K. Ulvydas (lietuvių kalba), J. Viščiakas (eksperimentinė fizika), R. Višomirskis (elektro - chemija). Šiuo metu L. M. Akademijoje yra 19 tikrųjų narių ir 25 nariai korespondentai. Jos prezidentu perrinktas ilgametis vadovas J. Matulis, viceprezidentais — A. Žukauskas ir J. Požėla. Kiti prezidento nariai: K. Meškauskas (sekr.), P. Brazdžionis, L. Kairiškis, V. Niunka, K. Korsakas ir J. Kubilius.

Patvirtinti anksčiau išrinkti institutų direktoriai: V. Statulevičius (fizikos ir matematikos), J. Požėla (puslaidininkų fizikos), V. Daukšys (Fizikinių techninių energetikos problemų), J. Matulis (Chemijos ir cheminės technologijos), L. Rasteikienė (Biochemijos), K. Jankevičius (Botanikos), P. Zajauskas (Zoologijos ir parazitologijos), K. Meškauskas (Ekonomikos) ir K. Korsakas (Lietuvių kalbos ir literatūros). (Elta)

ESTRADINĖS MUZIKOS KONKURSAI

Vilniuje šiais metais jau penktą kartą įvyko estradinės (lengvos) muzikos konkursas, pavadintas "Vilniaus bokštai — 72". Dalyvavo jauni dainininkai iš penkių didžiųjų Lietuvos miestų, dar iš Alytaus, Elektrėnų ir dar du Latvijos atstovai.

Konkurso laureato vardas ir aukso medalis atiteko klaidėdiečiui A. Rupšui, kiti laimėtojai — šiaulietis S. Lileikis, vilnietis D. Čepas, klaidėdietis S. Donskovas ir kt. Geriausiomis dainomis vertinimo komisijos pripažintos dainos šių muzikų: B. Gorbulskio, J. Makačino ir M. Vaitkevičiaus. (E).

TAISON RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdėdant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas. Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laiduves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue. Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laiduvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitai patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baidų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienai iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y., 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter-Gården Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Būto, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Darna ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

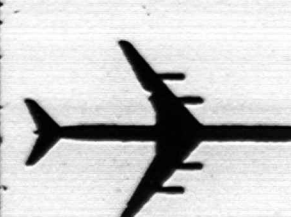

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUCIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS
(ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

Publika, susirinkusi į Kultūros Židinį Tautos šventės minėjimo proga rugsėjo 17. Nuotr. R. Kisieliaus

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$5.00 — Subscription per year \$5.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

**“Etniniai popieriai”
pabrango**

Rinkimų “biržoje” pabrango etninių grupių “popieriai”.

Demokratai pirmieji buvo atkreipę į juos dėmesį. Pagal NYT informaciją prezidentas Rooseveltas 1932 sudarydino prie demokratų komiteto etninių grupių skyrių. Tada etninio elemento didžioji dalis ir nuėjo su demokratais. Šiemet liepos mėn. demokratų konvencijoje persivėrė įtaka naujo “establishmento”, kuris išrinkdino McGovern ir kuriam labiau prie širdies “tipinančio puodo” politika. Naujoji demokratų pirminkė Mrs. Jean Westwood, kaip rašė NYT, etninių grupių skyrių, vadovaujamą Andrew Valuchek, suspendavo.

Respublikonai tik nuo 1968 rinkimų stipriai ėmė ieškoti etninių grupių paramos. Nixono vyriausybė pasirūpino, kad būtų išleistas etninio palikimo įstatymas su 15 mil. dol. parama. Sudarydino etninių grupių tarybą, per kurią veikia respublikonų komitete tam reikalui atsiradęs vengras Laszlo Pasztor. Parenkami pasižymėję tautinėse grupėse asmenys, ir jų vienas kitas paskiriami valdžios pareigūnais. Į tautines, etnines šventes Baltiesi Rūmai siunčia savo atstovus. N. Y. Times suminėjo, kad tik Chicagoje Baltųjų Rūmų atstovai lankėsi 13 grupių šventėse. Į lietuvių šokių šventę atvyko Mrs. Nixon, o į Marylando italų festivalį pats prezidentas Nixonas.

Demokratai apsižiūrėjo padarę taktinę klaidą, nuvertindami etnines jėgas ir jas perleisdami respublikonų įtakai. Apsižiūrėję atšaukė Mrs. Westwood etninio skyriaus suspendavimą.

Ar etninės grupės bus taip branginamos ir po rinkimų — klausimas. Tai žymia dalim priklausys nuo pačių grupių: ar jos parodys tarpusavio vienybę, drausmės ir veržlumą, kaip parodė viena prie etninių

priskiriama grupė — negrai? ar etninių grupių vardu kalbantieji jausis esą tikrai etninių grupių atstovai ar tik partijos apmokami biurokratai?

O pagal 1969 statistiką etninius savo ryšius išpažįstančių pasisakė apie 80 mil. Amerikos gyventojų. Tai medžiaga didžiulei politinei jėgai.

Ką mėnuo davė?

Rugsėjis buvo skirtas Bendruomenės reikalams. Ar jis save pateisino?

Pateisino — jei didesnis lietuvių skaičius bus pastebėjęs Bendruomenės konkrečius metų darbus. Darbus pirmiausia savo artimiausioje Bendruomenėje, pvz. New Yorko. Pateisino, jei bus pastebėję, kad New Yorko Bendruomenės vadovybė šiais metais padarė eilę rimtų žingsnių į kultūrinį aktyvumą: suorganizavo Vaizganto kultūros klubą; padarė pradžią teatro trupe; pradžią jaunimo chorui; surengė metinę dailės parodą; parėmė šeštadieninę mokyklą ir kt.

Daugiausia tai pačios vadovybės darbai. Bus naujas žingsnis, jei nuo savęs dalį darbų galės perkrauti apylinkėm, vadinas, didesnei masei.

Nepateisino — jei nesuorganizuota veikla pinigų. Nepateisino, jei nuoširdus, bet nepaslankus lietuvis nežino, kiek ir kas paims iš jo solidarumo mokestį.

O išdoro organizatoriam neužtenka skambių žodžių spaudoje. Reikia prieiti prie kiekvieno individualiai. Gerą pavyzdį rodė maža Newarko Bendruomenė, surengdama pikniką su loterija mokyklos, radijo, organizacijos reikalams; sąrašais parinkdama po dolerį, du, penkis specialios rinkliavos Bendruomenei.

Kur to nepadarė, nėra per vėlu ir rugsėjui pasibaigus.

Lietuvių prašymai per eilę metų, kad lietuviškas programą duotų Laisvosios Europos radijas, susilaukė visada atsakymų — ne. Tada imtasi kito kelio.

Beveik prieš pusantį metų JAV LB centro valdyba, skatinant ir prašant tautos Amerikos Latvių sąjungos vadovybės pastangom, kreipėsi į Laisvės Radijo komitetą (Radio Liberty) dėl transliacijų baltiečiams. 1971 balandžio 26 komiteto pirminkas Howland Sargeant priėmė bendrą baltiečių delegaciją, kurioje LB centro valdybai atstovavo Aušra Zerr Mačiulaitė.

Kai sen. Fulbrightas ėmėsi akcijos nutraukti paramą Laisvosios Europos ir Laisvės radijam ir juos likviduoti, JAV LB centro valdyba ir kai kurios apylinkės laisvais bei telegramom palaikė šiu įstaigų reikalingumą. Nors nei viena nei kita lietuviškų programų neturi, bet jos yra sėkmingas ginklas prieš sovietinį imperializmą ir del to remtinios.

Nepamiršo JAV LB centro valdyba šių transliacijų reikšmės pabrėžti ir savo pareiškime respublikonų platformos komisijai

**AR LIBERTY RADIJAS DUOS
LIETUVIŠKAS PROGRAMAS?**

rugiūčio 16 Miami Beach miestė.

Kaip praneša centro valdybos vicepirminkas A. Gečys, dabar Radio Liberty informacijos skyriaus direktoriaus pareigas einanti Gretchen S. Brainerd laišku pranešė LB centro valdybos narei Aušrai Zerr, kad “Radio Liberty iš principo tebėrima savo transliacijų išplėtimą Pabaltijo valstybių gyventojų kalbom... Siūlymas turėti tokias transliacijas yra įtrauktas į 1974 metų biudžetines sąmatas, pateiktinas Prezidento studijų komisijai”. Laiške taip pat dekojo LB už darbo teigiamą vertinimą savo respublikonų platformos komisijos apklausinėjimuose.

Kokia bus tolesnė eiga, priklausys nuo tos prezidento Nixono sudarytos “Tarptautinių radijo transliacijų komisijos”. Ji buvo sudaryta š. m. rugsėjo 10. Jos uždavinys ištirti ir pasisakyti dėl tolimesnio Radio Liberty ir Radio Free Europe

transliacijų rėmimo. Komisija savo rekomendacijas prezidentui turi pateikti iki 1973 vasario 28.

Komisijai pirmininkauja dr. Milton Eisenhower, buvęs Hopkins universiteto prezidentas, mirusio JAV prezidento brolis. Komisijoje taip pat dalyvauja dr. John P. Roche, Brandeis universiteto politinių mokslų profesorius, dr. Edmund A. Gullion, Tufts universiteto teisių ir diplomatijos mokyklos dekanas, Edward A. Barrett, New Yorko komunikacijos instituto direktorius, ir dr. John A. Gro-

nouski, Texas universiteto Lyndon B. Johnson vardo visuomeninių mokslų mokyklos dekanas.

LB vicepirminkas A. Gečys, apie tai pranešdamas, prašo bendruomeninius vienetų ir paskirus asmenis kreiptis į komisiją su prašymu pritarti radijo transliacijom ir Baltijos valstybių gyventojų kalbom per Radio Free Europe ir Radio Liberty. Adresas: Dr. Milton Eisenhower, Chairman, Commission on International Radio Broadcasting, c/o Office of White House Press Secretary, The White House, Washington, D.C.

BENDRUOMENĖ LEIDŽIA**LIETUVOS
ŽEMĖLAPI**

Kaip jame žymėti Vokietijos sienas — pasisako Vokietijos pareigūnai

JAV LB švietimo-taryba yra nutarusi išleisti naują fizinį ir politinį Lietuvos žemėlapi, kuris pirmiausia skiriamas lietuvinėm mokyklom, bet galės būti ir plačiau vartojamas. Jį ruošiant kilo klausimas, kokia dabar Rytprūsių teisinė padėtis ir kaip žymėtinos jų sienos po to, kai Vakarų Vokietija ratifikavo 1970 m. sutartį su Sovietų Sąjunga ir Lenkija.

Vokietijos nusistatymui sužinoti JAV LB c.v. ryšininkas prie Valstybės departamento Algimantas Gureckas š. m. birželio 12, tuoj po sutarčių įsigaliojimo, kreipėsi į Vokietijos ambasados Washingtone švietimo ir kultūros patarėją dr. Jürgen Kalkbrenner. Jis iš karto negalėjo į Rytprūsių sienų žymėjimo klausimą atsakyti, ambasadai taip pat nesirūšo jo pati spręsti, tad atsiklausė savo užsienių reikalų ministerijos Bonnoje. Pagal dr. Kalkbrenner pakartotinus pranešimus klausimas ir ten sudarė nemažą galvosūkio, ir jį svarstant užtruko pora mėnesių.

Pagaliau švietimo ir kultūros reikalų pirmasis sekret. dr. Heinrich W. Baumhof rugpjūčio 14 perdavė atsakymą: esą nors Maskvos ir Varšuvos sutartimis Vokietija sutiko respektuoti Oderio-Neissės liniją kaip Lenkijos vakarinę sieną, betgi, pagal bundestago priimtą deklaraciją, jos dar nelaiko pilnai teisėta siena. Galutinės, teisėtos Vokietijos sienos galės būti nustatytos tik taikos sutartimi, ir, nors Vokietija sutiko nereiklauti savo po antrojo pasaulinio karo prarastų žemių grąžinimo, ji nelaiko jas jau tapus Lenkijos ar Sovietų Sąjungos valstybinių teritorijų dalimis.

Abu ambasados pareigūnai pakartotinai reiškė JAV LB-es rūpestingumo įvertinimą,

kimą gamtoje patvirtino kiti mokslininkai: Hugo de Vries, Carl Correns ir Ernst Tschermak.

Genetikos mokslas įrodė, kad, paveldėjimo dėsniam veikiant, gamtoje esama stiprios tendencijos išlaikyti esamas formas, o ne jas keisti. Ta tendencija yra tokia stipri, kad, jei koks atsitiktinis ar dirbtinai pritaikytas veiksnys priverčia kurį nors biologinį individą nutolti nuo įprastinio standarto, tai ateinančiose kartose atsiradę skirtingumai išsilygina, ir palikuonis grįžta į pirmąją, originalią formą.

Pietų šalių kaimiečiai, italai, ispanai, balkaniečiai, nesimokę Mendelio įstatymų, iš savo patyrimo žino, kad hibridai, gauti iš dviejų skirtingų gyvulių rūšių dirbtinio kergimo, yra visada nevaisingi. Sukergę arklių su asilais, jie gauna mulą, labai naudingą naminių gyvulių kalnuotose kraštuose. Bet mulas yra bergždžias. Jis nesivaisina. Mažą muliuką tegalima gauti arba iš asilės, arba iš kumelės. Vadinasi, gamta stovi esamų formų sargyboje. (Bus daugiau)

kad ji, ruošdamosi leisti naujus žemėlapius, pasistengė sužinoti Vokietijos pažiūras jai taip svarbiais jos sienų ir prarastųjų žemių klausimais.

JAV LB CV Inf.

IŠ LB VEIKLOS

— Grand Rapids, Mich., LB apylinkė šiuo metu vadovauja jaunosios kartos atstovas Rimas Cesonis. Jo vadovaujamos valdybos pastangomis sėkmingai pasidarbavę minint birželio tragiškąsias sukaktis. Kreiptasi į vietos vyskupą J.M. Breitenbeck, prašant paskelbti maldos dieną už Lietuvą, kontaktuos dvi televizijos stotys, paruošiant jom informacinę medžiagą. Su delegacija aplankytas Grand Rapids Press politinių žinių redaktorius Dave Osborn, kuriam įteiktas R. Cesonio ir apylinkės valdybos sekr. Vyt. Jonaičio raštas, nusišundžias minėto laikraščio nesidomėjimu tragiškais Lietuvos įvykiais. Prie rašto prijungta pavyzdinė medžiaga, rodanti, kaip šiuos įvykius pamini kitų vietovių spaudoje. Šio pasimatymo ir kiek vėliau redakcijoje vykusio protesto dėka (jaunimas su R. Cesoniu atsisakė iš redakcijos išvykti ir ten įvykdė amerikietiškoji “sit-in”) buvo pagaliau laimėtas ilgas straipsnis Lietuvos reikalu dienraščio birželio 18 laidoje. Išspausdinta ir nuotrauka, vaizduojanti tris mergaites — Mariją Žygaite, Mariją Sikanaitę, Dianą Puodžiūnaitę ir Liuciją Treškaitę, devynias tautinius drabužius ir pinančias ažuolo lapų vainiką, skirtą padėti ant Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos altoriaus, meldžiantis už Lietuvą. Straipsnyje minimi susideginimai, 17,000 petijcia, kard. Krol proklamacija, skelbianti maldos dieną už Lietuvą, cituojami R. Cesonio ir Vyt. Jonaičio pareiškimai.

— Aurora, Ill., LB apylinkės kopirmininkės Marijos Vizgirdienės pastangomis, vietinis laikraštis Beacon News birželio 15 išspausdino JAV LB informacijos komisijos pareiškimą, paruoštą birželio sukaktim.

— Omahos LB apylinkės valdyba sėkmingai pasidarbavo minint tragiškojo birželio sukaktis. LB delegacija, susidedanti iš apylinkės pirm. Kristinos Kartanas ir Algio Pacevičiaus, buvo priimta Omahos arkivyskupo Daniel Sheehan. Arkivyskupas buvo paprašytas paskelbti savo vyskupijoje maldos dieną už Lietuvą. Delegacijos prašymą arkivyskupas mieliai patenkino, tam tikslui paskirdamas birželio 18 ir ją oficialiai paskelbdamas katalikų savaitraštyje The True Voice. Šalia arkivyskupo pareiškimo, šiame laikraštyje buvo išspausdinta ir JAV katalikų konferencijos perduota žinia apie kard. Krol pareiškimą, smerkiantį Bažnyčios persekiojimą Lietuvai.

PO MOKSLO KAUKE

MONSINJORAS LEONARDAS C. GIŽINSKAS, T.L.

4

Kadangi kaukolė buvo rasta tos krosnies griuvėsiuose, tai imta manyti, kad ji priklausė tokiui būtybei, kuri sugebėjo taip patvariai sukonstruoti kaulių deginimo krosnį, kuri žinojo kaulių deginimo praktiškus, gal komercinius, gal net pramoninius tikslus. O jei taip, tai toji būtybė turėjo būti, nors ir beždžioniškos išvaizdos, gana inteligentiška. Taigi ar tik čia nebus tas ilgai ieškotas ir niekada dar nerastas “homonidas”, “missing link”, tarpas tarp beždžionės ir žmogaus? Spauda ir visi Darvino pasekėjai ėmė šią spėjimą propaguoti visais būdais, net su pagražinimais. Tuo reikalu susidomėjo ir New Yorko Rockefeller institutas ir davė 280,000 dol., kad darbai būtų tęsiami. Jie buvo tęsiami. Bet... Iluzijos greit liko išblaškytos. Kasant giliau, buvo rastos kelios normalaus žmogaus kaukolės. Visos evoliucionistų viltys sugniūžo, kaip ledų pastatėlis saulės kaitroje. Nesuinteresuotam ir į biznį neįsivelusiam stebėtojui liko visiškai aišku, kad kaulių krosnies staty-

ba ir visas kaulių naudojimo reikalas buvo darbas tų žmonių, kurių kaukolės buvo rastos ten pat, tik truputį giliau; gi ta viena beždžionės kaukolė, matyt, pakliuvo čia tik atsitiktinai. Didelis ir labai nemalonus nusivylimas! Be to, ką pasakys Rockefeller institutas, kuriam tas visas biznis atsiėjo daugiau negu ketvirtį milijono dolerių? Suinteresuotieji rado išeitį. Tėnai rastos tikrų žmonių kaukolės paslaptinai dingo. Dingo, kaip vandenį, po to, kai daug liudininkų jas matė ir kai kas net aprašė. Ryšium su ta apgaulė minimi keturių vyrų vardai, kurių vienas net buvo dvasiškis.

Smulkesnių dalykų apie tas dvi pagarsėjusias apgaulas galima rasti dviejose knygos, kurias parašė Patrick O'Connell, B.D. Tų knygų vardai: “The Origin and Early History of Man” ir “Science of Today and the Problems of Genesis”. Abi knygos, kad ir nedidelės, parašytos kruopščiai, kritiškai ir griežtai moksliskai. Autorius —

labai rimtas mokslininkas, studijavęs evoliucionizmą per 40 metų, iš kurių bene 18 metų praleidęs Kinijoje ir “Peking man” aferą studijavęs anų įvykių vietoje.

Kodėl visa tai daroma?

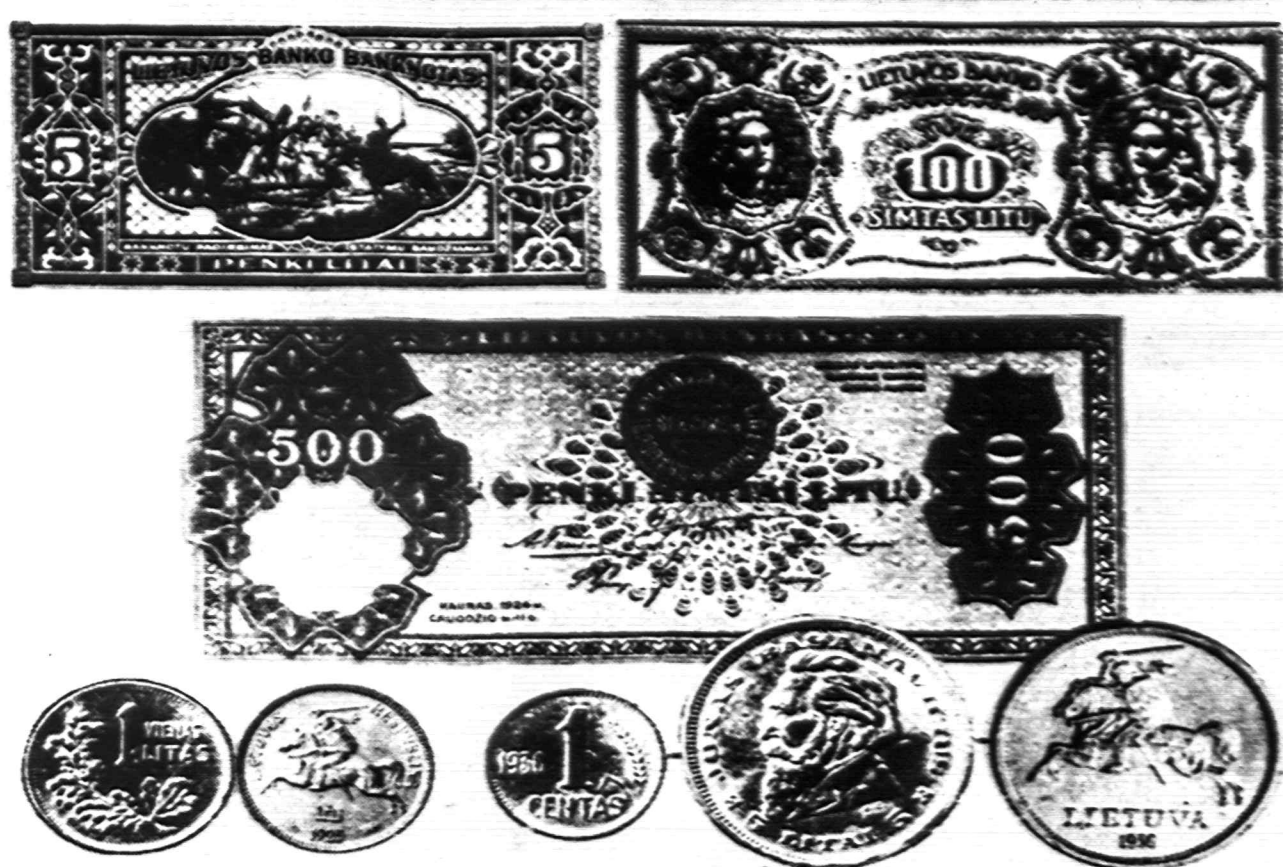
Yra geras rusiškas priežodis: “Kiekvienam gudruoliui nestinga ir paikumo”. Mes jau pradžioje minėjome, kad analogiškos George Buffono ir J. B. Lamarcko mintys liko beveik nepastebėtos. Gi Darvino teorija imta garsinti “nuo namų stogų” tik po to, kada jis pasiskelbė netikęs į Dievą ir oficialiai prisijungęs prie ateistinio judėjimo. Tos srovės žmonės pradžioje. Jiems atrodė, kad dabar jau bus gera ir moksliska progą “atsikratyti” jų nekenčiamo Dievo. Betgi čia labai didelis nesupratimas. Juk paties Darvino evoliucijos aiškinimas palieka labai daug neatsakytų klausimų. Evoliucija nėra, pagal jo mokslą, koks nors staigus atsitiktinis, “gamtos triukas”, bet ilgas procesas, sudėtingas planas, siekias tam tikro, nustatyto tikslo, kuris yra vis didesnio tobulumo siekimas, panaudojant įvairias išvienes bei išorines, pasaulio santvarkoj randamas, kažkieno numatytas ir paruoštas priemones. Čia aiškiai matomas apgalvotas planas. O visa tai suponuoja didelį protą ir ne mažesnę galią. Kieno ti tas protas ir toji galia? Darvino teo-

rija atsakymo neduoda. Vadinasi, reikia to atsakymo ieškoti kitur. Ar čia nėra tiesus kelias į tą nekenčiamą teologiją?!

Rašant tai, man prisiminė pasikalbėjimas su vienu labai inteligentišku vyru, buvusiu karininku. Jis man pasakojo girdėjęs, kad rusai turį išradę kažkokį robotą, kuris bepilotiniuose bombonešiuose atlieka paprastus, nesudėtingus veiksmus. Lyg būtų žmogus. Staiga jis nustojo kalbėtis apie tuos robotus, ir sako: “Nesuprantu, kaip tie Darvino pasekėjai mano apsieiti be Dievo. Juk suverti žmogų tiesiog yra daug paprasčiau, lengviau, negu per tokį sudėtingą evoliucijos mechanizmą”. Aš jam turėjau pritarti.

Mendelizmas, darvinizmo priešprieša

Mirtinį smūgį darvinizmui smogė mendelizmas, taip pavadintas nuo pavardės Mendel (1822-1884). Kilme Mendelis buvo austru. Jo krikšto vardas buvo Johann. Kadangi jis įstojo į augustinijonų ordiną, tai, vienuolių papročiu, jam buvo duotas kitas vardas — Gregor. Enciklopedijoje ir mokslo literatūroje jis visada žymimas vardu Gregor Mendel. Jis teisingai vadinamas genetikos mokslo tėvu. Tas mokslas tiria paveldėjimo dėsnius, mokyklų vadovėliais vadinamas Mendelio dėsniais arba įstatymais. Vėliau tuos dėsnius tyrė ir jų vei-

Iliustracija Nr. 3. Sumažinti lito banknotai, kaldinti Anglijoje, didabrinis litas, kaldintas Lietuvoje centas ir penktitis

Iliustracija Nr. 2. Pirmasis nepriklausomos Lietuvos centas

IŠ NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS METRIKŲ

Lito 50 metų sukakčiai

JONAS K. KARYS

Vasario 16-tosios Akto pakilusi laisvam gyvenimui mūsų tėvynė rado kraštą ir aplink dar teberūkstančius I pasaulinio karo griuvėsius. Juose rūko ir krašto ekonomika...

Užsitiesi vokiečių okupacija tebebuvo kariškai griežta ir besotiskai reiklė, tad jos apiplėštamė Lietuva tradiciniame žemės ūky veik nieko rinkai neaugo. Pramoninė gamyba ir prekyba buvo seniai užtrūkusios; miestuose — beprasidedas badas.

Minėtąjį Aktą paskelbus, vokiečiai nė nesirėmė iš Lietuvos išeiti, tačiau po pusantro metų — jų tenai jau nebuvo. Jiems išsikraustant, ėmė brautis Lietuvon kiti grobuonys: alkanos bei nudrįsusios rusų bolševikinės gaujos, lenkai, „sukilę“ prieš savo valdžias avantiūristai generolai. Lyg tų visų sunkumų nebūt buvę gana, kraštą užgriuvo maišatis visokių menkaverčių ir beverčių pinigų — vokiškų, rusiškų, bolševikiškų (net Panevėžio „darbininkų atstovų taryba“ paleido apyvartoti savo „rublius“), lenkiškų, „generoliškų“ popierinukų.

Tokioje aplinkoje, tokiose sąlygose lietuvių tauta, sunkiai kovodama politiniame, ekonominiame ir keliuose kariškuose frontuose, kūrė ir atkūrė savo valstybę. Jei kas tatau vis tebe-laiko stebuklu, tai čia buvo visų lietuvių vieningo ryžto, besąlyginio pasiaukojimo ir reto didvyriškumo „stebuklas“!

Taisyklinga valstybė negali gyventi be sveikų savųjų pinigų. Pinigai — valstybės kūno kraujas. To „kraujo“ prisikelti Lietuva iš karto taip pat neturėjo, o teko paveldėti karo metu čia ėjusius vokiečių menkaverčius popierinius **ostpini-gius**. Tai buvo ostrublis iš 100 kapeikų, paskui ostmarkė iš 100 pfenigų (1919 pavadinta auksinu), susieti vos pastebimais sai-

tais su Vokietijos reicho mar-ke.

Tiek savo galia, tiek pirmomis Lietuvai paskolomis bei kitokia materialine parama Vokietija paveržė teisę leisti ostmarkes Lietuvai ir toliau. Leido speciali vokiečių įstaiga — Darlehnskasse, maždaug kaip buvo iki tol. Ji neturėjo intereso tiks-liai skaitytis su amžiniais pinigų leidimo dėsniais (o kontrolėn lietuviai nebuvo įsileisti), tad ostmarkių kiekiai apyvartoje netrukus pradėjo netaisyklingai augti. Pvz. 1918 m. gale Lietu-vos teritorijoje (apie 56,000 kv. km plote su apie pustrėčio mil. gyventojų) vartėsi apie 290 mil. markių (auksinių). 1920 tas kiekis paaušo iki 550 jil., o 1921 — iki 780 mil. Nesusilaukę dera-mos atamos, pinigai daugėda-mi smuko, ūkinį gėrybių kainos kilo, darbo ir patamavimų at-lyginimai kaitaliojosi. Ypač spar-čiai krašto ekonomika ėmė krik-ti, kai Vokietijoje įsibėgė didžio-ji pinigų infliacija, patraukusi su savim ir „mūsų“ ostmarkę. Ji ėmė nesuvaldomai kristi; Dar-lehnskasse spausdino vis dau-giau ir daugiau notų, 1922 rug-sėjo mėn. pasiekdama trijų su puse bilijonų markių (auksinių) sumą!

Ilgiau tais pinigais naudotis pasidarė neįmanoma. O ir vo-kiečių galia bei prievarta jau buvo visur išsibaigusi. Savos, pa-stovios valiutos įvedimo klau-simas atsidūrė Lietuvos Steigia-majame Seime.

1922 rugpjūčio 9 Seimas pri-ėmė įstatymą, kuriuo buvo nu-statyta, kad „Lietuvos Respubli-kos piniginis vienetas yra litas“, kurį sudaro 100 centų. Nauja pi-niginė sistema paremta auksu — 0,150462 g gryno šio tauraus me-talo vienam litui. Tatai atitiko 0,1 ano meto JAV dolerio. Pats lito vardas išsukurtas dirbtini-ai, padėjus kaminian tris pir-mąsias raides Lietuvos pavadi-nimo lotynų bei kt. svetimomis kalbomis — LITuania, LITauen, LITwa etc. — ir prisegus prie jų lietuviškąją galūnę... Netru-

kus atsirado ir Bankas (Lietuvos Bankas), kuriam buvo pavesta naujuosius Lietuvos pinigus leisti bei juos apyvartoje dera-mai reguliuoti. To Banko pir-muoju valdytoju respublikos prezidentas rugsėjo 28 paskyrė Vl. Jurgutį, vėliau pagarsėjęs ekonomistų ir profesorių.

Pagalau, spalio 1 litas tapo oficialiai įvestas, o kitą dieną išėjo apyvartoti laikinieji jo banknotai (1, 5, 20, 50 ct. 1 ir 5 lt denominacijų); netrukus atskubėjo į m. pagalbą ir nuo-latiniai (su priedais smulkie-siems — 2 ir 10 ct, stambes-niems — 2, 10, 50, 100, o dar po kelių metų — 20, 500 ir 1000 lt banknotai).

Litą įvedus, vienas didžiausių valstybės rūpesčių buvo išimti iš apyvartos (mažiausia bet kam skriauda) ostpinigius, o tuo pa-čiu įliedinti krašto ūkinį kiek re-ikiant sveiko kraujo — naujųjų pinigų. Visą giliai apsvačius, vyriausybė pasirinko mokėti už pristatomas Darlehnskassės markes litais tiek, kiek išeis „dienos kursu“, išvedamu kas-dien per JAV dolerį. Tasai kur-sas, ryšium su smunkančia Vo-kietijos marke, žymiai kaitalo-josi, pradedant 165, baigiant 915 ostmarkių už vieną litą. Šios ope-racijos terminas baigėsi 1922 gruodžio 31. Įstaigų, bankų etc. atsikaitymai buvo vykdomi vienas atvejis dienos kursu, ki-tais — 1 litui prilyginta 175 ostmarkės (auksinai), o specia-lios lentelės reguliavo doku-mentuose bei knygoje užrašytas ir litu pervertintinas svetimų pinigų normas.

Pasitikėjimas „naujagimių“ litu visuomenėje prigijo ne iš karto. Dėl to kai kas savo turė-tų markių teiseitė kitą dalį, kiti, vis dar pasitikėdami didele Vo-kietija, nekeitė jų nustatytą laiką iš viso. Vokietijos pinigams 1923 galutinai prasmegus, tie skepti-ka išlipino pasilaikytis ostpi-nigiais sienas...

Pagal įstatymą, trečdalis lito banknotų apyvartoje privalėjo būti padengtas auksu, kiti — lengvai realizuojamomis verty-bėmis. Praktikoje tas auksas pa-dengimas visą laiką būdavo aukštesnis, o 1929 jis perkopė net 100%.

Pirmosios lito monetos buvo nukaldintos 1925 Anglijoje. Nuo 1936 jas kaldino sava valstybi-nė monetų kalykla Kaune. Mo-netos buvo šių denominacijų: 1, 2, 5, 10, 20, 50 ct — bronzinės, ir 1, 2, 5 ir 10 lt — sidab-rinės. Įstatymas numatė laisvą kalimą 50 lt vertės auksio mone-tų, bet II pasaulinio karo grės-mė ir paskui karas sutrukdė.

Kristina Kartanas, Oma-hos LB pirmininkė, birželio 15 turėjo pasikalbėjimą su Oma-hos radio stotim WOW, ryšium su Omahos arkivyskupo pas-kelbta maldos diena už Lietu-vą ir paskutiniaisiais įvykiais Lietuvoje. Pasikalbėjimas tą pa-čią dieną buvo du kartus per-transliuotas radio bangomis. Panaši informacija buvo su-teikta ir kitai radio stotčiai, KFBA.

Ketvirtos šio amžiaus dekad-os pradžioje nusiaubė žemę sun-kios ekonominės krizės, nuvirto anglų svaras, JAV doleris, be-veik visų kitų valstybių pinigai. Litas pasiliko koks buvęs! Aiš-ku, krizių banga neaplenkė ir Lietuvos, tačiau jauno savo pi-niginio vieneto žaloji ji sąmo-ningai nesiėmė. Už tai „premi-ja“ atėjo kiek vėliau: keleriems me-tams prabėgus, litas išnirio tarp-tautinėje pinigų rinkoj virš 40% pabrangęs, sustiprėjęs. Tuo fak-tu mes ir šiandien didžiuojamės, o mūsų tėvynė plačiai buvo ap-saukta viena ekonomikai pat-variausių mažų valstybių visoje planetoje.

Lietuvą okupavusi SSSR nuo 1941 kovo 25 lito vartojimą už-draudė ir jo piniginius ženklus sunaikino. Nuo tada eina Lie-tuvos vieni sovietų pinigai — rusiškais įrašais rubliai.

RECEPTAI...

(atkelta iš 3 psl.)

tautinę sąmonę, nors patys gy-veno taip pat tarp svetimų. Ir dabartinės išsivijos visuomenė kitaip vertina tuos gydytojus, kurie ėjo ar eina Basanavičių, Kudirkų pėdom. Ar, sakysim, Clevelande dr. V. Ramanauskas būtų buvęs taip iškilmingai ir pagarbiai palydėtas, jei jis būtų tebeuvis kit gydytojas ir sąjun-gos narys?

Tie, kurie dirba su visuome-ne, dirba ne tam, kad jų vardas būtų minimas spaudoje (Nors redaktorius sako, kad tik „eili-niai žmonės“ nori būti minimi spaudoje, o gydytojas nesą eili-nis žmogus ir jam nereikia iė-ko pasišymėjimo, bet jis, re-daktorius, nesitenkina tuo, kad pats titulas jį iškelia „virš kitų savo tautiečių“ ir bent devy-netą kartų šiame nr. skelbia savo veidą!)

Tie, kurie dirba visuomenei, dirba dėl to, kad jų sąžinėje tebėra gyvas pajautimas atiduoti „našlės skatiką“ ar samariečio pagalbą savo artimui, savo tau-tiečiui. Ir kaip gydytojai jie ne-menkesni už tuos, kurie laiko save „virš kitų savo tautie-čių“.

Neatrodė, kad Medicinoje paskelbti receptai stiprina tauti-nę gyvybę. Juos pavartojus gali būti pagreitinta tautinė mirtis.

Tačiau ne visi taip galvoja ir tarp Medicinoje rašančių. Ran-dam čia vieną straipsnį baigiant žodžiais: „Nereikia pamišti, kad mes turime šventas parei-gas išlaikyti išeivijoje lietuvi-bę ir vesti kovą už mūsų pa-verttos tautos skubesnį išlaisvi-nimą. Tad, mieli kolegos, visi ryžtingai eikime mūsų garbingų kolegų Basanavičių, Kudirkų, Grinių, Šliupų pėdomis!“

Gali rodytis ironija: kai naujo-sios imigracijos žmonės pasi-rinko kapituliacijos kelią, tai prieš jų receptus pakėlė balsą, minėtus žodžius rašydamas, ankstesnės imigracijos atstovas dr. Steponas Biežis.

Wer Darlehnskassenscheine nachtracht oder verfälscht oder nach-gemachte oder verfälschte sich verschafft und in Verkehr bringt, wird mit Zuchthaus bis zu acht Jahren bestraft.

Aidėnu kafes filme
viena marka

Kas aidėnu kafes filme pakeičia waj
vieto, waj ar pakaitalia waj, wito-
las, waj, waj, waj, waj, waj, waj, waj,
ar spaudinėjus, waj, waj, waj, waj,
ar spaudinėjus, waj, waj, waj, waj,

Skolinimos kasos ženklus
viena marka

Iliustracija Nr. 1. Ostmarkė — auksinas

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Play — Stereo — Hi-Fi — Lithuanian Records

Aidėtas dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	Stereo	5.00
Montrealio Aušros Vartų choras, 11 dainų	Stereo	5.00
Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-sokių (2 pl.)	Stereo	8.50
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno ansamblio 11 kalėd. giesmių	Stereo	5.00
Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonija	Stereo	6.00
Ainių dainos, Stuttgarto simf. muzika D. Lapinsko	Stereo	6.00
Lietuvių pasakos, Baranausko, Stempuzis, Lapinskas	Stereo	6.00
Daina, Br. Budriūno oktetas (45 EP.) mažo formato	Stereo	2.00
Dainos ir arijos, Sol. E. Kardelienės	Stereo	6.00
Zirginėliai, B. Pukelevičiūtės vaikams pasakos	Stereo	5.00
Antriejų žirginėliai, vaikams pasakos	Stereo	6.00
G. Vasiliauskienės, 11 lengvos muzikos dainos-sokiai	Stereo	5.00
D. Dolko, 10 įdainuotų sokių-dainų rinkinys	Stereo	5.00
Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai	Stereo	5.00
Palangos Jūzė, vaidina profesionaliai aktorai	Stereo	5.00
Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota	Stereo	5.00
Aurelia, Paukštelienės pramoginė ir sokių muzika	Stereo	5.00
Dainuojų Jums, Aurelia sokių muzika Nr. 2	Stereo	5.00
Sigitė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3	Stereo	5.00
Dainų ir arijų rečitalis, sol. J. Vaznelio	Stereo	5.00
Dainos, A. Stempuzienės 24 liet. dainos	Stereo	7.00
Gaudžia trimitai, Br. Jonušo įgauta 12 liet. patriotinių maršų	Stereo	6.00
Mes padainuosim, Ciurlionio ansamblio 16 liaud. dainų	Stereo	6.50
O ramunele, pasakyk, Birutė Tamošiūnaitė, 12 muzikos sokių	Stereo	6.00
Svajonių šakuryje, B. Tamošiūnaitė, 12 muzikos sokių	Stereo	6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-sokių	Stereo	2.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika	Stereo	6.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras	Stereo	5.00
Ar pamenį, V. Stankus, 10 sokių muzika solo	Stereo	6.00
Rozės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 sokių muzika solo	Stereo	5.00
Sutemę garsai, V. Stankus, 10 muzikos sokių	Stereo	6.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainuotojų relig. giesmės	Stereo	6.00
Tėvynės aukojimas, Dainuotojų ansamblio, 14 liet. dainų, St. 6.00	Stereo	5.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės, moderni muzika — stereo	Stereo	5.00
Varpas, Toronto choro liet. dainos ir operos (Stereo)	Stereo	6.00
7 Kristaus žodžiai, Sv. Kazimiero parapijos choras	Stereo	4.00
Operų arijos, J. Liustikaitės 12 kūrinių	Stereo	6.00
New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų	Stereo	2.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų	Stereo	2.00
Lietuvių tautiniai sokiai, J. Stuko leid. 14 sokių	Stereo	4.00
Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos ir giesmės	Stereo	3.00
Pupų dėdės ir dedėnės, 12 sokių-dainų rinkinys	Stereo	5.00
Grįšim, grįšim, Moterų oktetų 15 dainų	Stereo	5.00
Dainos ir arijos, V. Daunoro	Stereo	5.00
Linksmieji broliai, juokų ir sokių rinkinys	Stereo	5.00
Dainų rinkinys su Lietuvos Himnu VI	Stereo	5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo	Stereo	3.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 l. dainų, Stereo	Stereo	5.00
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ans., 14 l.d. Stereo	Stereo	5.00
Dvi Mamytės ir dvi Dukrės, Kvarteras 18 14 dainų, Stereo	Stereo	5.00
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 dukrės, 15 liet. dainų, Stereo	Stereo	5.00
Lietuvių tautiniai sokiai, Stuttgarto simfonija	Stereo	5.00
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienė, Stereo	Stereo	5.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	Stereo	5.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid.	Stereo	5.00
Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 liet. dainos, Stereo	Stereo	5.00
Pupų dėdės ir kitų muzika, dainos 27	Stereo	5.00
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo	5.00
A. Dvariono sokių muzikos rinkinys Nr. 25	Stereo	5.00
Dainuojam su Lione, Juodytės 16 lietuviškų dainų	Stereo	5.00
Mano Lietuvos prisiminimai, sol. L. Juodytės	Stereo	5.00
Muzikos rinkinys 28 (Karo mokykla ir kit.)	Stereo	5.00
Skamba ir aidi daina, Vilniaus choro įdainuota	Stereo	5.00
Dainos, A. Dičiūtės-Trečiukienės	Stereo	5.00
Motule mano, T. Serapinėnės dainos	Stereo	5.00
Lietuviški sokiai, akord. K. Daubaras, 18 sokių, Stereo	Stereo	5.00
Mes žengiam su daina, New Yorko vyrų oktetų 17 d. Stereo	Stereo	5.00
Vakarų kininkės dainuoja, S. Barkus, giesmės, dainos	Stereo	5.00
Dainos ir arijos, K. Petrausko	Stereo	7.00
Ciurlionis, albumas iš 2 pl. 28 dainos	Stereo	10.00
Tra-lia-lia, 18 skautiškų dainų	Stereo	5.00
Julės Rajauskaitės piano rečitalis: Music of Fr. Liszt	Stereo	6.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo	5.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo	5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės su himnu	Stereo	5.00
Lietuvos koplyčios iškilmės Romoje, Stereo	Stereo	5.00
Lietuvos Atsiminimų radio jubiliejus, Stereo	Stereo	5.00
Lionės Juodytės dainų-operų rečitalis	Stereo	5.00
Is Rūtų salelės, A. Stephens singers	Stereo	5.00
Dainos, A. Dičiūtės-Trečiukienės, rečitalis	Stereo	5.00
Kai krinta lapai, A. Trečiukienės, dainos-arijos	Stereo	5.00
Dainos ir arijos, J. Armonienės	Stereo	5.00
Ar žinai tą šalį, Romos Mastienės	Stereo	5.00
Skambėkite dainos, J. Kristolaitytės	Stereo	5.00
Lietuvių kompozitorių dainų rečitalis, S. Klimaitės	Stereo	5.00
Kur gimta padangė, 14 lengvos muzikos kūrinių	Stereo	5.00
Tykus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos dainų	Stereo	5.00
Jūreivių keliai, 16 lengvų muzikos dainų, Stereo	Stereo	5.00
Gimtines dangus, 12 lengvos muzikos kūrinių	Stereo	5.00
Svajonių muzika, 12 muzikos-sokių dainos, Stereo	Stereo	5.50
Tėviškos vėjas, 13 muzikos-sokių dainos, Stereo	Stereo	6.00
Ar tu meni, 13 muzikos-sokių dainos, Stereo	Stereo	6.00
Sek pasaką vaikam, L. Rastenytės ir D. Lapinsko, Stereo	Stereo	6.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

(Persiuntimo išlaidom prašom pridėti 50 c.; į Kanadą \$1.00)

Iliustracija Nr. 4. Sumažintas 1000 litų banknotas

Dienotvarkė atrodė gražiai

LRKSA 65-sis seimas Chicagoy

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje Chicagos apskrities valdybai buvo pavesta parengti seimui ir jo delegatams vietą. Tikėtasi, kad bus atstovaujamos visos Amerikos kuopos. Jau prieš tris mėnesius valdyba posėdžiavo ir aiškinosi, kur ir kaip reikės delegatus patalpinti, kaip juos priimti. Vietos tai Chicagoje yra, bet svarbiausias klausimas — finansai.

Antras labai svarbus klausimas buvo seimo programos nustatymas. Po poros posėdžių paaiškėjo, kad programą nustato centro valdyba. Ji buvo gauta. Reikėjo tik prie jos prisitaikyti. Čia ji pateikiama.

Liepos 29 — atstovų ir svečių registracija; centro valdybos ir Chicagos apskr. valdybos bendras posėdis. Liepos 30 — iškilmingos pamaldos; priešpiečiai Rudžių rezidencijoje; iškilmingas banketas. Liepos 31 — posėdžiai pagal centro valdybos ir seimo atstovų nustatytą tvarką; pamaldos už mirusius narius (dalyvauja visi seimo atstovai, kviečiami Chicagos visuomenė). Rugpjūčio 1 — seimo posėdžiai. Rugpjūčio 2 — seimo posėdžiai ir seimo pabaiga.

Dienotvarkė atrodė gana gražiai, ir nė vienas prieš ją nepasiskė. Buvo prisitaikyta ir papildyta sudarant reikalingas komisijas. Delegatai ir svečiai buvo laukiami ir registruojami dviejuose vietose: Sheraton Motor Inn patalpose ir Chicagos apskr. valdybos būstinėje, 2951 W. 63rd Street. Atvyko labai mažas skaičius. Registratoriai buvo pasirodę ir laukė kitą dieną, liepos 30. Iš 165 dar veikiančių kuopų per seimo laiką teuzsiregistravo tik 36 kuopų atstovai. Kodėl tiek mažai? Delegatai, kurie nemokėjo veidmainiauti, pasakojo, kad kuopos visai nebešaukia susirinkimui, kad labai sunku išnariuoti rinkti mokesčius, kad jų neaplanke nei apskrities, nei centro valdybos pareigūnai. Visa veikla — tik ant popieriaus, tik pasigyrimas spaudoje. Kuopos visai nežino apie viršininkų veiklą, kol nepaskaito jų "raportų".

Tai tokiu pasiruošimu prasidėjo seimas.

Dienotvarkė buvo nurodyta, kad liepos 29 vakarą bus centro valdybos ir Chicagos apskr. valdybos bendras posėdis. Bet jokio posėdžio nebuvo. Buvo tik pasivalgymas ir atsigalvėjimas. Posėdžiuose aptariamoms ir svarstomoms šioms ir kitoms dienotvarkės. Čia to nebuvo. Iš centro valdybos teatyko tik keli asmenys. Jų tarpe jokios kalbos apie Susivienijimą nebuvo girdėti, bet buvo jaučiamas kažkoks slaptumas ir suokalbys. Keli iš chigagiečių bandė užvesti pokalbį apie seimą, bet didieji Susivienijimo vadai nutylėdavo arba kun. A. Stašio anekdotiškais posakiais pakreipdavo pokalbį visai kita kryptimi. Taip posėdis, arba gera vakarienė, prasidėjusi malda, pamažu sutirpo išsiskirsčius daugumai, kad ir padėkos

malda nebebuvo reikalinga. Posėdžio eiga visai nedokumentuota.

Sekmadienis

Programoj numatyta pamaldos ir delegatų priėmimas pas M. ir A. Rudžius. Vakare iškilmingas banketas. Prisiminkim, kaip visa tai praėjo.

Susivienijimo konstitucija įsakmiai įpareigoja visus delegatus, kaip katalikų organizacijos narius, dalyvauti pamaldose. Iš atvykusių delegatų dalyvavo vos keli, o dar penki atsirado pavėluotai. Chicagos delegatai buvo užimti seimo reikalais, tai gal jiems ir atleistina. Susivienijimo prezidentas L. Šimutis vienas nešė duoną ir vyną prie altoriaus. Nebuvo kas jį palydi. O tai buvo iškilmingos ir suaktyvinės pamaldos! Gražiausioj Marquette Parko bažnyčioj delegatams rezervuotos vietos buvo tuščios...

Diskusijos Rudžių rezidencijoje priešpiečių metu, iš k. prof. M. Mackevičius, pulk. K. Škirpa ir L. Šimutis. Nuotr. A. Gulbinskas

Mišias aukėjo vysk. V. Brizgys, o pamokslą suaktyvino tema pasakė prel. J. Boll. Turiningo pamokslu mintys vertė narius pagalvoti, kodėl jie priklauso prie Susivienijimo, o delegatus įtaigojo rimtai pasinaudoti pasitikėjimu ir apgalvotai spręsti kylančius klausimus.

Mišių pabaigos pakilią nuotaką sugadino celebrantas vysk. V. Brizgys su patarnautojais, kai, Vl. Baltrušaičiui grojant vargonais ir visai bažnyčiai iškilmingai giedant tautos himną, jis nuo altoriaus pasišalino. Kodėl

tokia demonstracija? Labai gerai, kad toliau jau nebuvo giedamas JAV himnas. Bažnyčioj jau buvo girdimas piktas šnabždesys, o išėjus daugelis reiškė nepasitenkinimą visai palaids žodžiais. Esą, tokie įvykiai kai

pasinaudota. Gerai ir socialiai pavalyta. Norinčiųjų gerai ir išgera.

Svečiai susigrupavę linksmiai leido laiką ir šnekučiavo apie vakare laukiantį banketą ir kitus dalykus. Aukštesnio rango politikai, viename kampe apsigėję buv. laikinosios vyriausybės pirmininką K. Škirpą, klausėsi jo pasakojimo ir aiškinimo, kad reikėtų atveiksminti egziliuotus tos vyriausybės buvimą. Vystė gana įdomias diskusijas, pasisakydami teigiamai ir neigiamai. Stebinti iš šalies delegatų aktyvumą, nebuvo pastebima jokių diskusijų apie seimo uždavinius. Tik teko pastebėti, kad, kai A. Rudis užsimindavo apie svarbius seimo pasisakymus, tai delegatai tylomis pasitraukdavo pas kitus besivaikinančius.

Vėliau seime paaiškėjo, kad A. Rudis, kaip Susivienijimo reorganizacinės komisijos pirmininkas, buvo paruošęs gerą studijinę paskaitą, kaip sulaukyti Susivienijimo nuosmūkių ir kaip Susivienijimą pagyventi. Labai gaila, kad jo paskaita nebuvo įtraukta į dienotvarkę, bet, tik iškilus reikalui, buvo pateikta

kurių dvasiškųjų kartojami jau ne pirmą kartą.

Prie bažnyčios jau laukė autobusas, kad nuvežtų seimo delegatus į M. ir A. Rudžių namus, kurioje pagerbimą. Autobusas prispildė. Atsirado jame ir tokių, kurių bažnyčioj nebuvo. Gana talpioj ir gražioj M. ir A. Rudžių rezidencijoj visi buvo laukiami ir labai maloniai priimami. Dalyvavo gera šimtinė įvairaus amžiaus žmonių. Seimininkų vaišingumu buvo gerai

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamasis Redaktoriau,

Antrasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas jau prisiminimų rikiuotėje. Neeiliniai tai prisiminimai kongrese dalyvavusiam jaunimui. Su nostalgija ir mes, prie kongreso organizavimo prisidėjusieji, gręžiame mintis į tas svarstymų, rūpesčių, džiaugsmo ir net — sunkaus darbo valandas.

Džiugu buvo patirti Jūsų redaguojamo "Darbininko" dėmesį, skirtą Jaunimo Kongresui to didžiulio įvykio ruošos ir pa-

čios jo eigos metu. Tikimės, kad Jūs ir toliau būsite atviri lietuvių jaunimo reikalams.

II PLJK Finansų Komisija, įvertindama Jūsų taip reikšmingą spaudos darbą, su šiuo laišku siunčia "Darbininkui" simbolinę auką.

Jaunuolių širdys — uždegtos. Tas kibirkštis jie išnešios po visus pasaulio kraštus.

Teišsispildo mūsų visų tautinės viltys!

Jūsų,

Dr. Juozas Kazickas
Finansų Komisijos pirm-kas

LRKSA C. Valdybos ir Chicagos apskrities valdybos posėdis — vakarienė. Iš k. Vl. Šimutis, A. Zailskas, A. Povilaitis, Br. Bobelis, K. Sakalas, už jo p. Bartusevičienė ir L. Donarovich, adv. T. Mack, kun. A. Stašys, prel. J. Boll, L. Šimutis, neatpažintas, St. Juras, J. Laučka, P. Žumbakis ir kun. C. Auglys. Nuotr. A. Gulbinskas

pasinaudota. Gerai ir socialiai pavalyta. Norinčiųjų gerai ir išgera.

Svečiai susigrupavę linksmiai leido laiką ir šnekučiavo apie vakare laukiantį banketą ir kitus dalykus. Aukštesnio rango politikai, viename kampe apsigėję buv. laikinosios vyriausybės pirmininką K. Škirpą, klausėsi jo pasakojimo ir aiškinimo, kad reikėtų atveiksminti egziliuotus tos vyriausybės buvimą. Vystė gana įdomias diskusijas, pasisakydami teigiamai ir neigiamai. Stebinti iš šalies delegatų aktyvumą, nebuvo pastebima jokių diskusijų apie seimo uždavinius. Tik teko pastebėti, kad, kai A. Rudis užsimindavo apie svarbius seimo pasisakymus, tai delegatai tylomis pasitraukdavo pas kitus besivaikinančius.

Vėliau seime paaiškėjo, kad A. Rudis, kaip Susivienijimo reorganizacinės komisijos pirmininkas, buvo paruošęs gerą studijinę paskaitą, kaip sulaukyti Susivienijimo nuosmūkių ir kaip Susivienijimą pagyventi. Labai gaila, kad jo paskaita nebuvo įtraukta į dienotvarkę, bet, tik iškilus reikalui, buvo pateikta

Dr. Adolfas Butkys kalbasi su transporto sekretoriumi John A. Volpe.

LIET. INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI SUVAŽIUOJA Į WASHINGTONĄ

Šį savaitgalį Washingtono bus nemaži lietuviški įvykiai. Ten suvažiuos lietuviai inžinieriai ir architektai, susibūrę į savo profesinę sąjungą — Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą. — PLIAS. Posėdžiai vyks spalio 7, 8 ir 9 dienomis. Pats suvažiavimas bus Twin Bridges Marriot Motel patalpose.

Šalia visų paskaitų, kurias skelbė, bus ir eilė parodų. Vienoje tokioje technikinėje parodoje savo eksponatą išstitys ir dr. Adolfas S. Butkys. Jo eksponato modelis vadinasi — "Magnetic Powered Highways of the Future".

Dr. S. Butkys į Ameriką atvyko 1951. Bakalaurą gavo Albrecht kolegijoje, magistrą laipsnį — Temple universitete, doktoratą — Pensilvanijos universitete.

Šiuo metu jis profesoriauja Villanova universitete. Jis yra įsijungęs į tyrimų darbą, jo sritis — auklėjimas ir žmonių apsauga. Jis priklauso visai eilei

amerikiečių organizacijų — American Association of Advanced of Sciences, American Association of University Professors, American Economic Association, National Consumer Protection League ir t.t.

KĄ STUDIJUOTI?

Šių metų inžinierių ir architektų suvažiavime bus suorganizuotas seminaras, kuriame nagrinės, kokias studijų sritis jaunimui pasirinkti.

Temą pristatys dr. Klemas iš Delaware universiteto ir dr. Kašuba iš Case instituto. Jie apžvelgs ateities galimybes. Į pokalbį bus įtraukti ir kiti žinomi profesijų žmonės, kuriems firmose tenka planuoti, organizuoti ir tarmuoti jus verbuti.

Toks seminaras bus pirmas šioje srityje. Jis organizuojamas todėl, kad, keičiantis laikui, keičiasi ir tradicinės profesijų sritys. Toks seminaras jaunimui atskleis naujas galimybes ir gal padės tiksliau bei geriau pasirinkti sau profesiją.

IS VISUR

— Vliko seimas bus 8. m. lapkričio 25 - 26 Clevelande. Vliko valdyba rugsėjo 20 posėdy sudarė komisiją, kuri paruoštų projektą, kaip įvykdyti pereinamo seimo nutarimą — praplėsti Vliką, įjungiant į jį jaunimą. Komisijoje yra dr. J. Puzinas, J. Valaitis, V. Radzivasas ir A. Razgaitis. (E)

— Pranas Baltuonis, medžio šaknų skulptorius iš Montrelio, Kanados, vėl pakviestas atvykti į Chicago su savo darbų paroda. Šį sykį jį kviečia McCormick Place išstatyti darbus kolektyvinėje parodoje — Professional Art Show gruodžio 6-12. Pavasarį per visą gegužės mėnesį jo darbai buvo išstatyti Beverly Art Center, kur susilaukė didelio menininkų ir publikos susidomėjimo.

— Varpui, Toronto lietuvių chorui, šį rudenį sukanka 20 metų. Choras šią sukaktį ruošiasi paminėti didžiuliu koncertu, kuris įvyks 1973 kovo mėnesį.

— Sofija Elena Jurgeliene (Počiupytė), Lietuvos skautų organizacijos įkūrėjos Petro Jurgelos žmona, gyvenusi Uniondale, N.Y., po ilgos ir sunkios ligos mirė rugsėjo 23. Palaidota rugsėjo 27 Uniondale kapinėse.

— Gen. prof. Stasiui Dirmančiui lapkričio 2 sueina 85 metai amžiaus. Įvertinant jo nuopelnus lietuvių tautai ir valstybei, Chicago, Tautiniuose namuose, lapkričio 3 numatoma surengti platesnio masto pagerbimą. Pagerbimui surengti sudarytas įvairių organizacijų atstovų komitetas.

— Waterbury, Conn., ateitininkam sendraugiam kviečiant, spalio 7, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Juozapo mokyklos patalpose, 29 John St., kun. Algimantas Kezys, SJ, rodyt apylinkės ateitininkam ir visuomenei Lietuvių Foto archyvo naują filmą "I septintajį dešimtmetį" — aštuntasis ateitininkų federacijos kongresas. Muzika: ištraukos iš M. K. Čiurlionio simfoninės poemos "Jūra". Žodines įžangas skaito Kazimieras Pečkos, S.J.; kamera, garso ir redakcija Algimanto Kezio, SJ. Filmo premjera įvyko kovo 17 Chicago, Jaunimo centre.

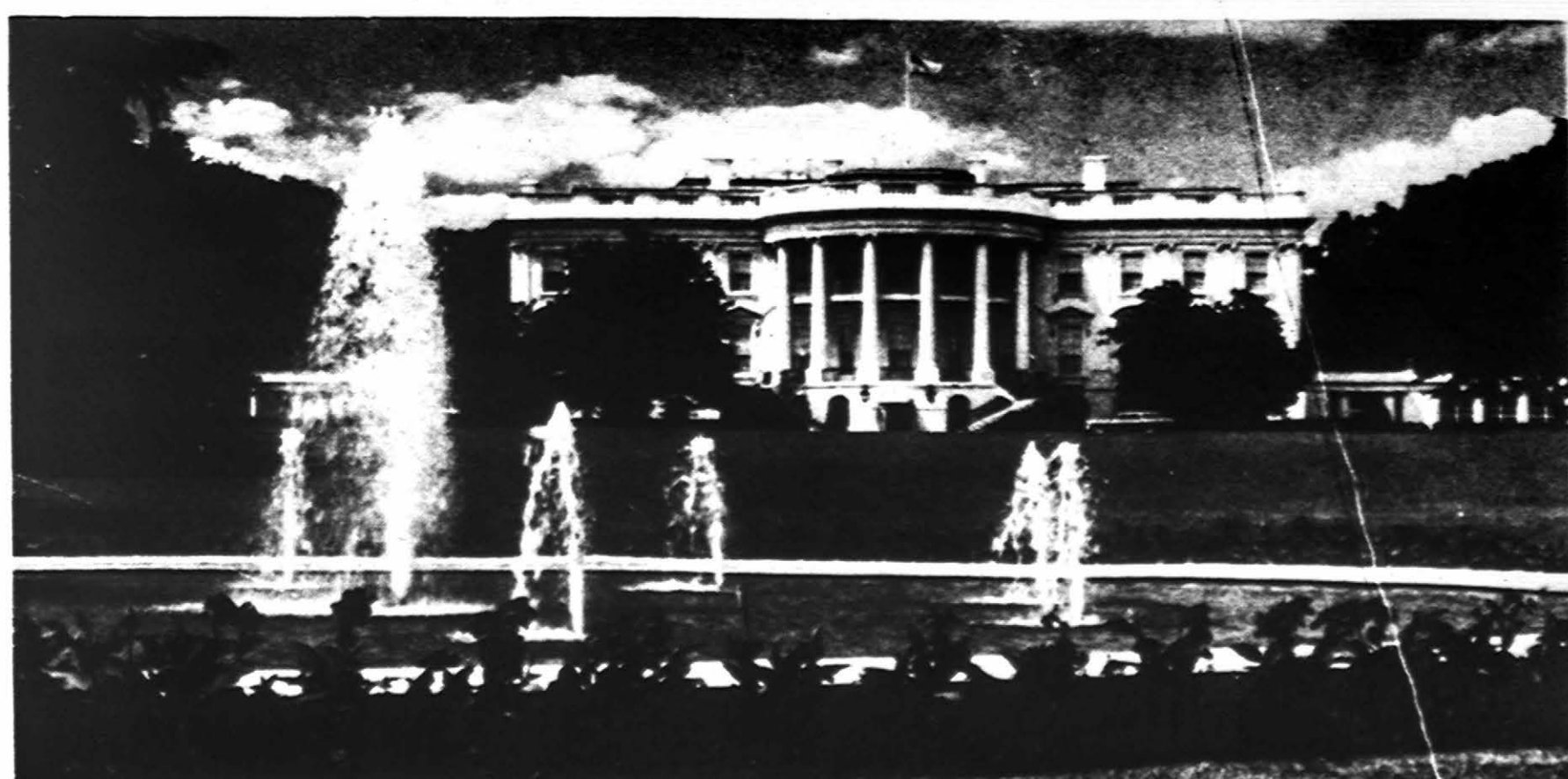
— Detroit, Mich., lituanistinės mokyklos tėvų komitetas spalio 7, šeštadienį, 7 val. vak. Mercy kolegijoj ruošia balių. Meninėj daly dainuos solistė Aldona Stempužienė iš Clevelando. Šokiam gros Neolitanų orkestras iš Chicago. Pelnas — lietuviškai mokyklai paremti.

— Philadelphia, Pa., LB apylinkės pakviesta, Grandinėle, Clevelando lietuvių tautinių šokių ansamblis, šoks lapkričio 5, sekmadienį, 3 val. popiet Drexel University salėj, prie Chestnut ir 32 gatvių.

— Detroit, Mich., birutietės spalio 8-15 rengia dviejų dailininkų parodą Lietuvių Namų apatinėj salėj. Tapytoja Stefa Buivydaite-Kvietienė atvyks iš Toronto, detroitietė Antanina Jonynienė išstitys savo mozaikos ir keramikos kūrinius.

— Gen. St. Raštikio atsiminimų trečias tomas atiduotas rišklon. Knyga skaitytos pasieks lapkričio pradžioj. Leidžia Akademinės Skautijos leidykla. Daugiau žinių skelbime septyntam puslapy.

— Mūsų Lietuvos, Sao Paulo leidžiamas lietuvių laikraščio, leidėjai įsigijo IBM Composer mašinėlę, kuri automatiškai išlygina ofsetui ruošiamo savaitraščio skiltis ir pajvairina raidynus.

Baltųjų Rūmų pietinė pusė Washingtono. Washingtono spalio 7-8 bus lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavimas, kurio metu jie apžiūrės miesto įžymybes. Aplankys ir Baltuosius Rūmus, kur gyvena prezidentas Nixonas.

LENGVOJI ATLETIKA OLIMPINIUIOSE ŽAIDIMUOSE

Prieš 26 metus rusų šventikas Timofiejus atsikėlė į šiukšliną pievą Muencheno apylinkėse, išsivalė, vėliau pasistatydino ir kuklią bažnytelę. Sukrutus statyti aikštyną olimpiniams žaidimams, paaiškėjo, kad tame plote, lyg rakštis, stūksa šventiko sodyba. Norėta jį iš ten iškraustyti, bet žinia pasklido žmonėse, pateko į spaudą ir kilo didelis triukšmas. Nieko kito neliko, kaip senį palikti ramybėje. Tuo būdu, Muenchenas parodė, kad yra didmiestis su širdimi...

Prieš pat žaidimus, spaudos fotografų prašomas, Timofiejus, 91 metų amžiaus, su sesute Nataša, 75 metų, stadione pasileido bėgti 100 metrų. Abu pasirodė kasdienos drabužiais: Timofiejus ilgais marškiniais, perjuostais diržu, o Nataša marga vasarinė suknelė ir su skarele. Taip nutiko, jog pirmąjį neoficialų aukso medalį laimėjo Nataša, nes Timofiejus nuotolio nebaigė ir jau po 25 metrų pasitraukė iš bėgimo tako...

Per olimpinius žaidimus šventiko sodybą lankė daug žmonių — jiems tai buvo patrauklu. Viena aišku, kad dabar jau niekas jo ir Natašos neiškraustys iš jų kuklios pastogės...

O šalia to ramaus šventiko kampelio, olimpiniam stadione tikrieji lengvatletai pasiekė 10 naujų pasaulio rekordų ir keturis pakartojo.

Nauji pasaulio rekordai
Vyru grupė, po ilgus pertraukos, suimiai susigrąžino pirmavimą ilguose nuotoliuose. 10,000 m — Viren (Suomija) 13.26,4; 100 m klišūniam supspindėjo Aki-Bua (Uganda) per 47,8. Dešimtkovė naujo pasaulio rekordo savininkas Avilov (SS) su 8454 taškais. Pakartoti pasaulio rekordai: 110 m klišūniam Milburn (JAV) 13,2; 4x100 m estafetė JAV 38,2.

Moterų grupė šaunesnė pasaulio rekordų medžioklė — 7 nauji ir 2 pakartoti. Būdinga, kad 1500 m Bragina (SS) net tris kartus pagerino geriausią pasekmę pasaulyje: 4.06,5, 4.05,1 ir 4.01,4. Nedaug stigo, jog būtų pagrasinta magiškai keturių minučių ribai. 4x400 m Rytų Vokietijos ketvertukė du kartu pagerino pasaulio rekordą: 3.28,5 ir 3.23,0. Rutulį Čichova (SS) nustumė 21,03 — ryški pažanga, nes senasis pasaulio rekordas skambėjo 20,43, ir taip pirmą kartą peržengta 21 metro riba. Penkiakovė spustelėjo Peters (Didžioji Britanija) su 4801 tašku.

Moterų pakartojo du pasaulio rekordus: 200 m Stecher (Rytų Vokietija) per 22,4 ir 4x100 m Vakarų Vokietijos ketvertukė prabėgo per 42,8.

Nuo Meksikos iki Muencheno Knietai palyginti su olimpiniais žaidimais Meksikoj 1968. Krinta į akis, kad vyrų 100 — 1500 m bėgimuose Muenchene pasekmės kuklesnės. Čia prisi-

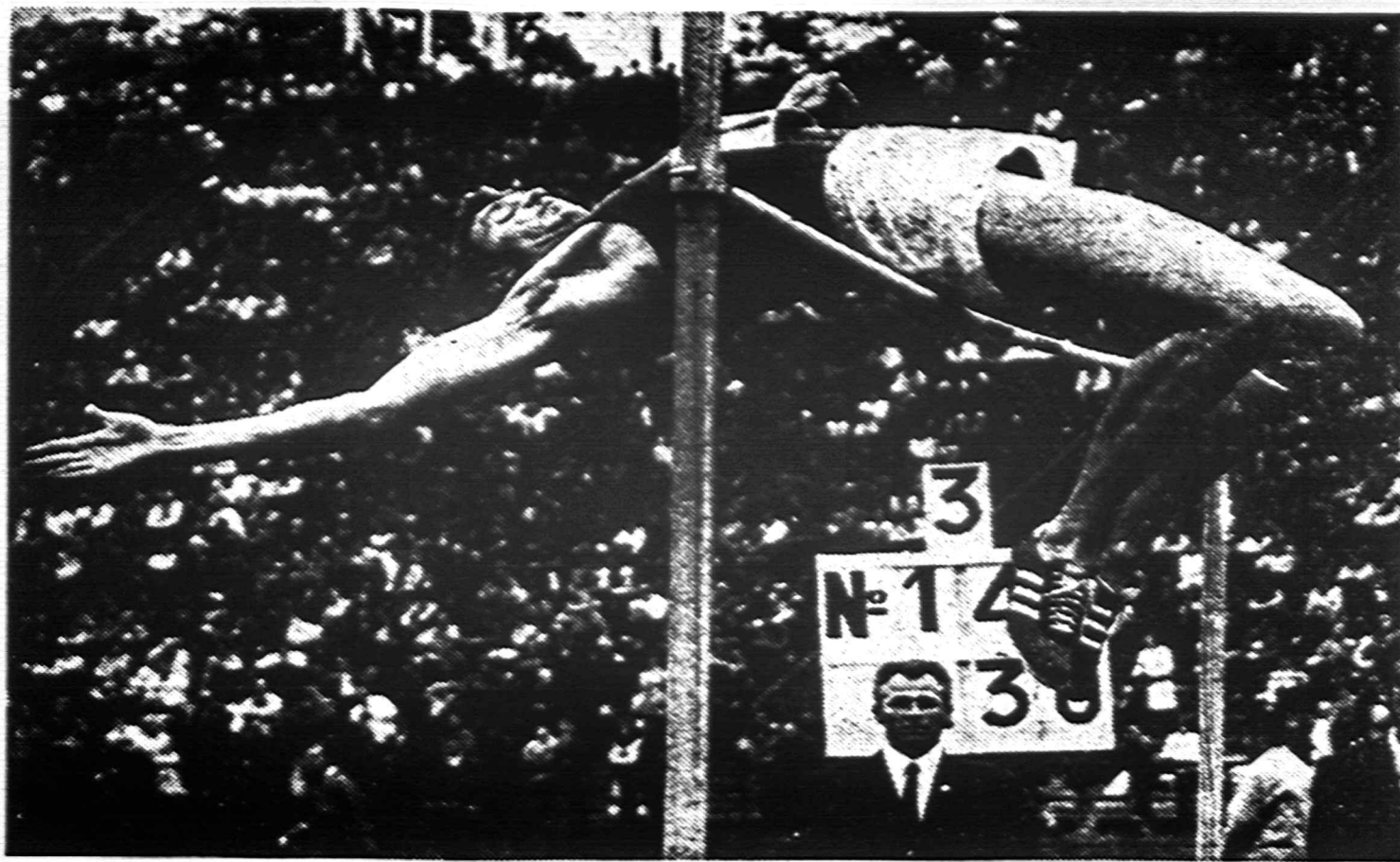
mintinas neįprastinis aukštis Meksikoj, gelbėjęs tokių nuotolių bėgikams. Neužmirštinas ir pasakiškas negro Beamon (JAV) šuolis į tolį — 8,90, pasaulio rekordas, kuris, atrodo, ilgai liks nesumuštas. Muenchene kitam negrui Williams (JAV) užteko 8,24 nuskinti aukso medalį. Betgi 1972 metais daug geresni laikai ilguose nuotoliuose: 5000 ir 10,000 m ir maratone.

Muenchene išsyrškėjo kitas faktas — išsiskleidė puokštė lengvatletų, kurių pasekmės labai panašios, ir daugyje rungčių eilę vietų lemia tik dalelytė sekundės ar metro — reiskia, pasistūmėta ir kiekybiškai. Žvelgiant į šeštąsias vietas, vyrų grupę Muenchene 14-koj rungčių pasekmės geresnės nei Meksikoj, o pas moteris tik vienoj rungty, 800 m bėgime, šeštosios vietos laikas buvo geresnis Meksikoj negu Muenchene.

Kita įdomybė — yra rungčių, kur šestieji Muenchene savo pasiekimai Meksikos olimpinuose žaidimuose būtų susižėrę aukso medalius. Taip būtų vyrų rutulį, kai šeštasis Muenchene su 20,91 geresnis už pirmąjį Meksikoj su 20,54.

Panašus vaizdas ir moterų šuolyje į aukštį — šeštoji Muenchene įveikė 1,85, o Meksikoj aukso medalis nurašytas su 1,82. Dar didesnis skirtumas moterų disko metime — jei Meksikoj pakako 58,28 pirmajai vietai, tai Muenchene šeštajai vietai reikėjo pasiekti 61,72.

Lietuviai Muenchene
O kaip sekėsi lietuviams? Vilčių į olimpinį medalį, jei norite, ir į aukšinį, turėjo Kęstutis Šapka. 63 dienos prieš olimpinį žaidimų pradžią, Augsburgėje tarpvalstybinės lengvosios atletikos rungtyne SS nugalėjo Vakarų Vokietiją 236-196. Tada Šapka laimėjo šuolį į aukštį, įveikęs 2,24. Išsidrąsęs Kęstutis Augsburgėje bandė pasiekti naują pasaulio rekordą ir karte-

Kęstutis Šapka birželio mėnesį Augsburgėje per rungtynes Vakarų Vokietija — SS laimėjo šuolį į aukštį su 2,24 m. Nuotraukoje Šapka tasyk bando pasiekti naują pasaulio rekordą 2,30, bet jam nepavyko. Per olimpinius žaidimus Muenchene Šapka nebuvo formoje ir medalio negavo.

buvo uždėta ant 2,30. Tris kartus Kęstutis bandė šią aukštybę, bet nepasisekė, nors buvo labai arti to laurų vainiko. Vis dėlto Muenchenas ne Augsburgas — Šapka peršoko reikalaujamą 2,15 aukštį ir pateko į baigmę, bet ten medalio nepesė. Laimėjo Tarmak (SS) su 2,23, taigi, centimetru mažiau nei Šapka Augsburgėje...

Rutulinkas Rimantas Plungė pateko į rinkinių baigmininkų grupę, bet turėjo pasitenkinti 14. vietą, nustumęs 19,30, kai Komar (Lenkija) paglemžė aukso medalį su 21,18 (naujas olimpinis rekordas). Ir kiti medalininkai nedaug nuo jo atsilikę: 2. Woods (JAV) 21,17, 3. Briesenick (Rytų Vokietija) 21,14.

Romualdas Bitė 3000 m su klišūnėmis taip pat nepasiekė olimpinio medalio — jo geriausias laikas šioje rungtyje 8.27,0, o Muenchene pergalę nuskynė Keino (Kenija) per 8,23,6.

Tuo būdu lietuviai vyrai Muenchene, kaip ir Meksikoj, liko be medalio. Tik moterų grupę Nijolė Sabaitė išgriebe sidabrinuką, 800 m užkūrusi didelį pasipriešinimą olimpinei laimėtojai Falck (Vakarų Vokietija), nuo jos atsilikusi tik per vieną dešimtadali sekundės.

Beje, Meksikoj Stasys Šaparnis gavo sidabro medalį mo-

dernioj penkiakovėj, bet si rungtyje neįeina į lengvąją atletiką.

Olimpiniai laimėtojai

Ir pabaigai medžiaga svarstymams, lyginimams — lengvosios atletikos nugalėtojai Muenchene:

Vyrų gr.: 100 m Borzov (SS) 10,1; 200 m Borzov (SS) 20,0; 400 m Matthews (JAV) 44,6; 800 m Wottle (JAV) 1.45,9; 1500 m Vasala (Suomija) 3.36,3 (Kei-

no iš Kenijos liko antruoju, o Ruyan (JAV) sukrito); 5000 m Viren (Suomija) 13.26,4; 10,000 m Viren (Suomija) 27.38,4; maratonas Shorter (JAV) 2.12.19,7; 110 m klišūniam Milburn (JAV) 13,2; 400 m klišūniam Aki-Bua (Uganda) 47,8; 3000 m su klišūnėmis Keino (Kenija) 8.23,6; 4x100 m JAV 38,2; 4x400 m Kenija 2.59,8; į aukštį Tarmak (SS) 2,23; į tolį Williams (JAV) 8,24; su kartimi Nordwig (Rytų Vokietija) 5,50 (amerikietis Sea-

gren antrasis su 5,40); trišuolis Sanejev (SS) 17,35; rutulys Komar (Lenkija) 21,18; diskas Danek (Čekoslovakija) 64,40 amerikietis Silvester antrasis su 63,50; ietis Wolfermann (Vakarų Vokietija) 90,48 (pasaulio rekordininkas latvis Janis Lusis antrasis su 90,46); kėjis Bondarčuk 75,50; 20 km ėjimas Fraenkel (Rytų Vokietija) 1:26.42,9; 50 km ėjimas Kannenberg (Vakarų Vokietija) 3:56.11,6.

Moterų gr.: 100 m Stecher (Rytų Vokietija) 11,07, 200 m Stecher (Rytų Vokietija) 22,4; 400 m Zehrt (Rytų Vokietija) 51,08; 800 m Falck (Vakarų Vokietija) 1.58,6; 1500 m Bragina (SS) 4.01,4; 100 m klišūniam Ehrardt (Rytų Vokietija) 12,6; 4x100 m Vakarų Vokietija 42,8; 4x400 m Rytų Vokietija 3.23,0; į aukštį Meyfarth (Vakarų Vokietija) 1,92 (pasaulio rekordininkė austrė Gusenbauer liko trečia su 1,88, o antrąja įsiterpė bulgarė Yorgova taip pat su 1,88); į tolį Rosendahl (Vakarų Vokietija) 6,78; Rutulys Čichova (SS) 21,03; diskas Melnik (SS) 66,62; ietis Fuchs (Rytų Vokietija) 63,88 (prisimenam Birutę Zalagaitytę-Kalėdienę, kuri Romoje 1960 su 53,45 buvo laimėjusi bronzos medalį; tada aukso medalis atiteko Ozolinai (SS) su 55,98 — ji yra ištėkėjusi už pasaulio rekordininko latvio Lusio).

K. Čerkeliūnas

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ — DOVANŲ Į LIETUVĄ
ir įvairius USSR kraštus
naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

Package Express & Travel Agency, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA JSTAIGA

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Tel. (212) 581-6590

(212) 581-1729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA. Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Package Express & Travel Agency, Inc.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
BUFFALO 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
CHICAGO, 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
CHICAGO, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
LOS ANGELES 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
NEWARK, N. J. — 378 Market Street	642-2452
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
NEW YORK 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
TRENTON 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

SPORTAS

FUTBOLE PRALAIMĖTA 1-2

Spalio 1 German American pirmosios lygos pirmenybėse New Yorko LAK vyrai savo aikštėj pralaimėjo prieš Bavarian SC 1-2 (0-2). Pirmam kėlinį mūsikių gynėjai įvėlus klaidų, priešininkai pasiekė du įvarčius (antrasis iš baudinio). Puolimo linija nesusirado savęs, skendo grūsty aikštės vidury ir nepaleido nė vieno sodraus šūvio į vartus.

Po pertraukos lietuviai atidžiau gynėsi, puldami išmaningiau veikė ir turėjo persvarą. Porą mirtinų progų likvidavo geras bavarų vartininkas. Betgi laimė nesišypsojo mūsikiams, nes lygiosios būtų daugiau ati-

tikę rungtynių eigą. Lietuvų įvartį iškėlė Budreckas, išnaudojęs sklandų Klivečkos padavimą.

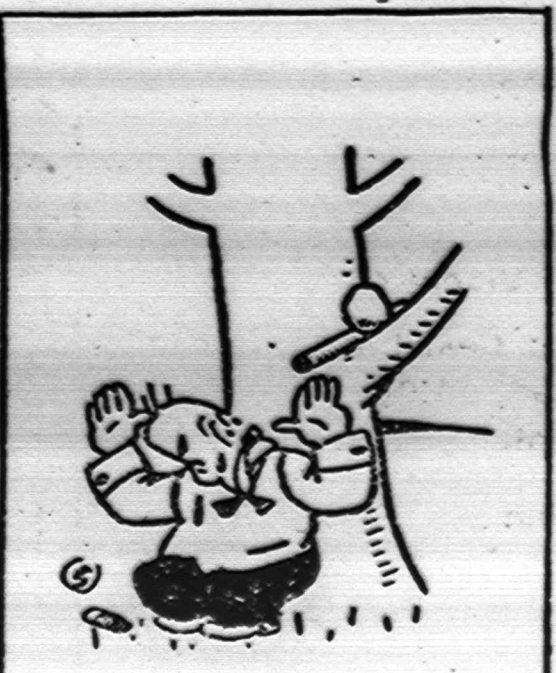
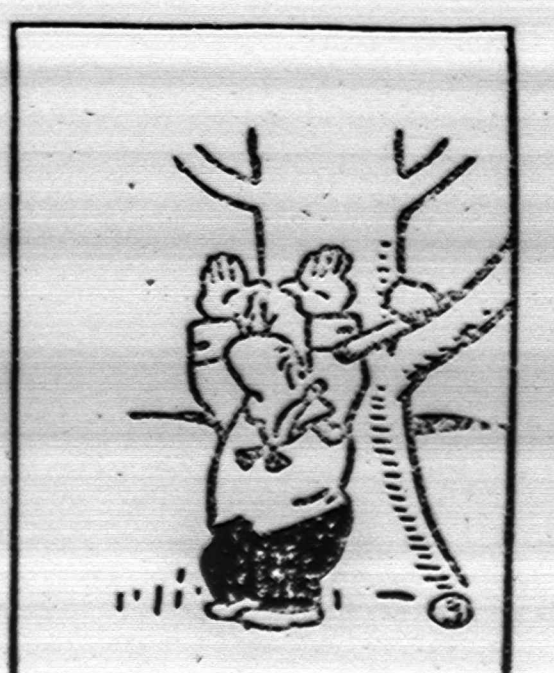
Mūsikių sudėtis: Bagdziūnas II; Beleckis, Zadvydus, Bagdziūnas I, Kreicas; Jumbach, Budreckas, Šifeikis; Sabaliauskas I, Klivečka, Sabaliauskas II.

Trečiosios pirmenybių rungtynės (viena pergalė) parodė, kad vienuolikė atsauna po vasaros, nors kai kuriems žaidikams stinga kondicijos, be to, gaišta bereikalingais varinėjimais. Rungtynės diena buvo ideali — dieną prieš tai liūtytys išgiedrino dangų, ir sekmadienio popietė buvo smagi. Džiugu, kad lietuvių žiūrovų tarpe gausėja jaunimo.

Spalio 8 mūsikiškai žaidžia su Brooklyn SC (jų aikštėje), o spalio 18, trečiadienį, rungtynės su German American AC — šios bus vakar, prie prožektorių šviesos. (Kė).

Jurgio Spurgio nuotyčiai

NUOTYKIS PARKE

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvos vyčių 112 kuopa Marquette Parke, parapijos salė, rugsėjo 19 turėjo savo metinį susirinkimą, kuriame buvo renkama nauja valdyba. Visi buvę valdybos nariai pateikė veiklos pranešimus. Kan. Vac. Zakaraskas, kuopos dvasios vadas, ruošia išdėstę, ko vyčiai turi siekti, ir pasisakė prieš tėvus, vežančius savo vaikus į komunistinę pionierių stovyklą pavergtoji Lietuva. Į 1972 - 73 metų kuopos valdybą išrinkti: pirm. Sr. Molis, vicepirm. A. Krivickas, fin. sekr. Vainauski, sekr. Gagas, izd. K. Kasparaitė, patikėtiniai Paukšta ir Švelnys. Kuopos nariai parašė daug laišku įvairiems laikraščiams, senatoriam, politikam Lietuvos, S. Kurdikos, R. Kalantos ir kitais reikalais. Klebonas kun. A. Zakaraskas linkėjo daug darbuotis ir siekti naujų jėgų įjungimo į vyčių veiklą.

Baileto šokėjai Chicagoj turi dvi stiprias studijas: Irenos Veleckytės ir Jaunučio Puodžino (Brighton Parke ir Marquette Parke). I. Veleckytė studija jau mini savo dešimtmetį. J. Puodžino studija — beveik tokio pat amžiaus (jam padeda Violeta Karosaitė).

Ansambliai po atostogų pradėjo savo repetitijas. Dainava repetuoja antradieniais 8 val. vak. Jaunimo centre. Pirmyn choras Hollywood salėj ruošiasi "Ci-

gonų barono" operetei. Operos choras renkasi Jaunimo centre. Lietuvos vyčių choras repetuoja savo salėj (jam vadovauja muz. Faustas Strolia). Marquette Parke Gimimo parapijos choras su vadovu muz. Vl. Baltrušaičiu vėl parengs ką nors naujo. Visi chorai ir ansambliai kviečia į juos įsijungti naujas jėgas.

Anglijos lietuvių klubo metinė vakarienė bus spalio 7 Balio Pakšto salėj: gros jo paties vedamas orkestras. Valdyba prašo dalyvauti narius ir svečius. Kadangi klubas skyrė 500 dol. jaunimo kongresui, Jaunimo centrui bei kitiem lietuviškiems reikalams, ši vakarienė rengiama norint papildyti kasą. Klubo biuletenį redaguoja L. Venckus, administruoja V. Palulionis.

Prasidėjo parodos. — Čiurlionio galerijoje rugsėjo 16 buvo atidaryta dail. Nijolės Palubinskienės meno paroda. Dailininkė gali didžiulius turėdama tokių talentų. Chicago lietuvių clevelandietę nuosirdžiai priėmė. — Douglas Kenyon galerijoje, miesto centre, įvyko Jono Dovydėno foto paroda. Ją plačiau aprašė Chicago Tribune (Jane Allen). Nuotraukos daugiausia vaizdavo Belfasto (Airijos) įvykius iš 1971 metų.

Sen. Pr. Savickas daug dirbo, kad išeitų įstatymas, sumažinas nuosavybių mokesčius senesniems žmonėms. Todėl šiemet ir kiekvienais metais Illinois valstijoje gyvenę pensininkai iki spalio 1 turi užpildyti specialius raštus, pagal kuriuos bus sprendžiamas kiekvieno savininko mokesčių sumažinimas. Sakoma, kai kurie pensininkai galės iš sutaupyti iki 500 dol. O tokių pensininkų Cook apskrityje esą 280,000. Sen. Pr. Savickas yra vertas lietuvių dėmesio, todėl tekstą jį perrinkti lapkričio 7 tom pačiom pareigom Illinois senate.

Čiurlionio galerija naujuose jaunimo centro rūmuose, Chicago, numatoma iškilmingai atidaryti 1973 m. Lietuvos nepriklausomybės šventės proga.

Skaudi gamtos nelaimė rugsėjo 17 pavakarę palietė šiaurės apylinkes. Didelės liūtys padarė daug milijonų nuostolių. Žuvo 5 žmonės. Marquette Parke potvyniai palyginti buvo maži. Žmonėms patarta gerti vandinį tik virintą, nes ir Chicago upė buvo suleista į Michigano ežerą.

Nemalonai klaida įvyko Marquette Parko namų savininkų organizacijai viešai per mūsų ir amerikiečių spaudą apkaltinus 15 apylinkės aldermaną kun. F. Lawlor, kad jis neva peršas integraciją. Iš atstovų ir valdybos pasitarimų su kun. Lawlor paaikškėjo, kad jis nebuvo supras tas ir todėl be reikalo buvo kaltinamas.

Bal. Brazdžionis

Gen. ST. RAŠTİKIO atsiminimų 3-čias tomas

"ĮVYKIAI IR ŽMONĖS"

jau riškykloje. Pasirodys lapkričio pradžioje. To paties autoriaus atsiminimų pirmieji du tomai susilaukė nepaprasto susidomėjimo ir buvo greitai išpirkti. Trečias tomas yra nemažiau aktualus, apima 616 psl., iliustruotas, kietais viršeliais, skoningai išleistas.

Kaina: \$15.00.

Prenumeratoriai, atsiuntę pinigų iki lapkričio 10 d. moka \$12.00. Platintojai, perkantieji 5 egz. ar daugiau, sąlygas gauna iš leidyklos. Leidžia Akademinės Skautijos Leidykla.

Prenumeratos atkarpa:

Vardas, pavardė:

Adresas:

Užsisakau egz. x \$12.00. Siunčiu \$

Siųsti tik čekius arba perlaidas. Čekiai rašomi "Filisterių Skautų Sąjunga" vardu.

Prenumeratas siųsti:

A. V. Dundzila
Akad. Skautijos Leidykla
4339 W. 83 Street
Chicago, Ill. 60652 USA

XVIII-sios Kanados lietuvių dienos komitetas. Sėdi iš k. A. Kličius — pirm., S. Piečaitienė — Montrealio LB apylinkės pirm. ir P. Rudinskas — informacijai. Stovi: B. Staškevičius — nakvynėm, J. Šiaučius — dienos leidiniui ir finansam, R. Otto — sportui, J. Piečaitis — koncertui, B. Niedvaras — baliui ir G. Vazalinskas — dailės parodai.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

XVIII-ji Kanados Lietuvių Diena įvyks Montrealy Padėkos savaitgalio metu, spalio 7-8. Ši tradicinė Kanados lietuvių metinė šventė kasmet sutraukia po kelius tūkstančius dalyvių, daugiausia iš rytinės Kanados ir JAV.

Šeštadienį įvyks krepšinio rungtynės tarp Montrealio ir Toronto vyrų ir mergaičių komandų. Vakare didelis balius, kurio metu bus išstatyti aštuonių Montrealio dailininkų paveikslai.

Sekmadienį, po iškilmingų pamaldų lietuvių bažnyčiose, po pietų ruošiamas koncertas ir iškilmingas aktas. Koncerto programą atliks Montrealio Aušros Vartų parapijos choras "Aidas" ir jaunimo meniniai vienetai: Montrealio "Gintaras", Toronto "Gintaras", Delhi "Palanga" ir Londono "Rasa". Užbaigai po koncerto įvyks jau-

nimo pobūvis Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Akto ir koncerto metu tikimasi turėti aukštų federalinės,

provincinės ir municipalinės valdžios atstovų. Laukiama daug svečių iš visos Kanados ir JAV. Kanados Lietuvių Dienos pelno pusė eina į ruošiančiai apylinkei ir pusė Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai.

Pr. Rud.

Vinco Krėvės literatūrinė premija paskirta Juozui Kralikauskui

Devintosios Vinco Krėvės literatūrinės premijos juri komisija (Vincas Piečaitis — pirm., Daina Kerbelytė — sekr., dr. Ilona Gražytė — Maziliauskienė, V. A. Jonynas, dr. Henrikas Nagys) savo baigiamajame posėdyje, įvykusiam 1972 rugsėjo 21, balsų dauguma paskyrė V. Krėvės lit. premiją (už 1970 ir 1971 m. laisvajame pasaulyje išleistas grožinės liet. literatūros knygas) Juozui Kralikauskui už jo istorinį romaną "Vaišvilkas". Šią premiją (500 dol.) skiria, kas antri metai, Lietuvių Akademijai Sambūris Montrealyje. Premijos iškilmingas įteikimas įvyks š. m.

lapkričio 4 Montrealyje. Iki šiol Vinco Krėvės literatūrinę premiją buvo laimėję šie rašytojai: J. Aistis, J. Mekas, A. Mackus, V. Ramonas, M. Katiliškis, K. Ostrauskas, A. Vaičiulaitis, K. Barėnas.

Dabartinės premijos laureatas J. Kralikauskas gyvena Toronto mieste, Kanadoje.

Kitas rimčiausias varžovas buvo Kosto Ostrausko dramų rinkinys "Kvartetas".

M. Žižienė,
Lietuvių Akademijos Sambūrio
Montrealyje sekretorė

D. Kerbelytė,
Juri komisijos sekretorė

DVIDEŠIMT ANTRASIS JUBILIEJUS ŠALSS SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga šiais metais švenčia savo 22-ąjį jubiliejų. Ta proga šių metų suvažiavimas, kuris įvyks Pittsburghe, Pa., lapkričio 23 - 26, išskels lietuvių studentų pasiekimus Amerikoje iki šiol ir nagrinės dabartinės veiklos problemas. Antrą dieną suvažiavimas atkreips dėmesį į Sąjungos ateitį ir diskutuos konstitucijos pakeitimus. Suvažiavimo tema — "ŠALSS — miegantis milžinas".

Suvažiavimo programa apims aktualius klausimus, dominančius ne vien studentams, bet ir plačią lietuvių visuomenę. Programoje bus dalyvauti reprezentaciniai dabartinės studentijos veikėjai ir eilė lietuvių akademikų. Dienotvarkė vadovauja Rimas Aukštuolis, 25230 Chardon Road, Richmond Heights, Ohio 44143, tel. 481-9928. Dienotvarkės klausimais prašom kreiptis į jį.

Visa suvažiavimo programa vyks Pittsburgh Hilton Hotel, Gateway Center, tel. (412) 391-4600. Viešbutis yra pačiame miesto centre, lengvai pasiekiamas bet kokiom susisiekimo priemonėm. Iš aerodromo galima atvažiuoti į miesto centrą limuzinu. Galima paskambinti ir į viešbutį, kur transportacija bus parūpinta. Pittsburgh vado vauja Gintaras Taoras, 322 McCully St., Pittsburgh, Pa. 15216, tel. (412) 561-4879.

Suvažiavimo registracijai vadovauja Marytė Idzelytė, 1081 East 176th St., Cleveland, Ohio 44119. Visais registracijos klausimais prašom kreiptis į ją. Registracijos mokeskis — 15 dol. Nario mokeskis — 5 dol. Kas norės pirkti įėjimo bilietus atskirai, galės pirkti, bet taip išeis šiek tiek brangiau.

Viešbučio kaina vienos nakties nakvynėi — 18 dol. už vienos "double" lovos kambarį. 22 dol. už dviejų "double" lovų kambarį. Šios papigintos kainos bus tik užsiregistravusiems suvažiavimo dalyviams.

Visi lietuvių studentai, kurie jie bebūtų, yra kviečiami į šį suvažiavimą. ŠALSS centro

valdyba laukia gausaus ir aktyvaus dalyvavimo ne tik šokiuose, bet ir paskaitose, simpoziumuose ir diskusijose. Taip pat ji laukia, kad studentai atvyktų į suvažiavimą su konkrečiom LSS veiklos pagerinimo ir pagyvinimo idėjom.

ŠALSS 22-jo Suvažiavimo Komitetas
Vytautas Žagarskas, 18050 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 481-1562

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

KATRAS KATRA GALI KALTINTI?

Klausimas

Pasakyk man Tamsta, kaip čia Amerikoje yra. Jei vyras nori divorso savo žmonai, tariamai turėdamas įrodymų, kad ji yra jam neištikima, o žmonai iš savo pusės tikrai galint įrodyti, kad jos vyras, nors dar jai visokių nepagrįstų priekaištų, pats yra velnių priedės, katras gali kaltinti? Jeigu negali žmonės sugyventi, galėtų žmoniškai susitarti ir geruoju išsiskirti. Kokia prasmė vienam kitą kaltinti?

Vaikų mes neturim, o ir turto nėra kažin kiek. Esam vidutinio amžiaus, virš 50 metų. Kam čia dar vargti? Kiek to gyvenimo beliko?

Nusivylusi žmona,
Massachusetts

Atsakymas

Skyrybų įstatymai (divorce laws) yra labai specifinio pobūdžio. Jie numato visus atvejus, kuriais teismas, savo nuostata, gali suteikti skyrybas nusikariausiai pusei. Susitarimo skirtis negali būti: tai vadintųsi "collusion", ir būtų teismui nepriimtina. Dabar plačiai kalbama apie skyrybų suteikimo reformas. Gal su laiku ir galima bus gauti skyrybas savitarpui susitarus. Kol kas pas mus to dar nėra.

"Adultery" yra viena iš priežasčių, dėl kurių nuskriaustoji pusė gali gauti skyrybas. Tai paprastai nėra lengvai įrodomas reikalas. Tačiau įrodžius, kad vyras arba žmona yra neištikimi, nuskriaustoji pusė neturės sunkumų skyrybas gauti. Jeigu ir vyras, ir žmona sugėba įrodyti, kad antroji pusė bu-

IŠ VISUR

— Lietuvos Žurnalistų Sąjungos centro valdyba paskyrė premijas iš dr. Petro Daužvardžio fondo jauniems žurnalistams. Pirmoji premija — Jūratei Jasaitytei, trys antrosios premijos — Rimai Janulevičiūtei, Emilijai Pakštaitei (Darbininko bendradarbei) ir Robertui Seleniui, dvi trečiosios premijos — Karolei Veselkaitei ir Rimui Genčiui. Jauniems žurnalistams premijos įteiktos spalio 1 Chicagoj, Jaunimo centre įvykusioj Vytautui Alantui pagerbti akademijoj.

— Detroit, Mich., Kultūros Klubas spalio 15 Lietuvos universiteto atkūrimo 50 m. sukakties minėjimą. Minėjimą globoja JAV LB centro valdyba. Pagrindinis minėjimo kalbėtojas — buvęs humanitarinių mokslų fakulteto dekanas prof. J. Puzinas.

— Nauji Vliko nariai įsipareigojo — V. Radzivanas prisidėjo prie Vliko informacinių reikalų, kuriem vadovauja J. Audėnas, o A. Razgaitis rūpinis jaunimo reikalais. (E.)

— Pilotas Sigitas Šerkšnas rugsėjo 23 d. naktį Newark, N. J. International aerodrome žuvo, kai jo valdomas dviejų motorų Beechcraft lėktuvas, pakilęs į 300 pėdų aukštumą, davėsi žemyn. Nelaimė tirama Federal Aviation pareigūnų. Velionis buvo 35 m. amžiaus ir nuolūdi-me paliko žmoną Kristiną, sūnus Paulių ir Antaną, seserį Marytę, brolį Antaną ir kitus gimines bei draugus ir visą Hartfordo lietuvių bendruomenę.

— Cicerio, Ill., Aukštesniojo lituanistinės mokyklos mokslo metai pradėti rugsėjo 9. Šiem mokslo metams užsiregistravo 43 mokiniai. Didžiausia atstuntoji klasė — 17 mokinių. Iš mokytojų tarybos posėdžio paaikškėjo, kad vietoj pasitraukusių mokytojų Julius Balašius ir Juozas Kreivėno yra pakviesti Aldona Kašbiėnė ir Jonas Jokubka.

— Dainavoje mokytojų ir jaunimo studijų savaitė buvo su-tarta, kad amerikietis kalbininkas prof. William R. Schmalstieg spalio 14, LB švietimo tarybos pirmininko Jono Kavaliūno lydimas, aplankys kelias Chicago lituanistines mokyklas, kiekvienoj iš jų po 15-20 minučių lietuviškai pakalbėdamas, kodėl jis vis mokosi lietuvių kalbos. Prof. W. R. Schmalstieg dėsto lingvistiką Pennsylvanijos universitete. Tikimasi, kad kitataučių mokslininkų meilė lietuvių kalbai paskatins lietuvišką jaunimą daugiau susidomėti lietuvių kalba ir lituanistika.

— JAV LB švietimo tarybos Brazilijai skirtos knygos ir vadovėliai, kurie buvo atsivežti nuomotu kongresistų lėktuvu, buvo sulaukiję cenzūros, bet po trijų savaičių buvo išduoti ir jau vartojami lietuviškose mokyklose.

— Waukeegan, Ill., laikraštis The News — Sun birželio 17 išspausdino pokalbį su vietos LB apylinkės pirmininku arch. Edvardu Skališium. Straipsnis pavadintas "Day of Sadness for Lithuanians". Jame rašoma apie Lietuvos pavergimą, 17,000 tikinčiųjų peticiją Jungtinėm Tautom, apie apylinkės lietuvių įvykdytą pasninką birželio 15. Taip pat minimi JAV vyriausybės atsakymai pripažinti Lietuvos aneksiją ir pastangos Lietuvos klausimą iškelti Jungtinėse Tautose. Kiti apylinkės valdybos nariai yra R. Tamašauskas, R. Kružikas, S. Damašienė ir J. Triukienė.

— Waukeegan, Ill., laikraštis The News — Sun birželio 17 išspausdino pokalbį su vietos LB apylinkės pirmininku arch. Edvardu Skališium. Straipsnis pavadintas "Day of Sadness for Lithuanians". Jame rašoma apie Lietuvos pavergimą, 17,000 tikinčiųjų peticiją Jungtinėm Tautom, apie apylinkės lietuvių įvykdytą pasninką birželio 15. Taip pat minimi JAV vyriausybės atsakymai pripažinti Lietuvos aneksiją ir pastangos Lietuvos klausimą iškelti Jungtinėse Tautose. Kiti apylinkės valdybos nariai yra R. Tamašauskas, R. Kružikas, S. Damašienė ir J. Triukienė.

ATEITIES AUŠRA

ateities metai '72

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskite: "Ateities Aušra", 439 Lincoln Avenue, Brooklyn, N.Y. 11208
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-7347

Studentų ateitininkų stovykla

Likimo galia

Studentų ateitininkų stovykla šiais metais vyko rugpjūčio 26 — rugsėjo 4 prie Lake Ariel Pennsylvanijos žaliuose kalnuose. Per šimtą stovyklautojų susirinko iš visų Amerikos bei Kanados kampelių. Juos tvarkė taip pat iš įvairių kraštų atvykę asmenys, kurie sudarė vadovybę.

Vytas Kliorys buvo stovyklos organizatorius ir programos vedėjas. Kiti vadovybės nariai buvo: kun. K. Pūgevičius — kapelionas, J. Dėdinas — komendantas, J. Jasaitis — stovyklos vadovė, M. Saulaitis — mergaičių vadovė, A. Puteris ir A. Razma — berniukų vadovai, R. Čepulis — administratorius, A. Juzukonis — ūkvedys, D. Jasaitis ir Ž. Paulėnaitė — sekretorės, A. Dambriūnas — laikraščio redaktorius. Šeimininkavo ir visus iš stovyklos paleido priaugusius bent penkiais svarais p. Urbanavičienė.

Dienos metas

Dienos metas buvo užimtas įvairiomis paskaitomis, užsiėmimų būreliais bei sportu ir kitomis pramogomis.

Paskaitas studentams skaitė: Virgilijus Kaulius, pristatydamas dabarties ateitininko paveikslą ir kaip jį reikia nutapyti. R. Kinka aiškino lietuvių kalbą išeivijoje: jos problemas, prospektus. Anne Brown, "Ethnic Minorities Commission" atstovė, faktiškai išdėstė duomenis apie etnines grupes ir jų veiklą šiuo metu. G. Sužiedėlienė panagrinėjo "Women's Lib" įvairius aspektus. A. Mažiulis aiškino lietuvių kalbą, jos kilmę ir t.t. A. Sabalio, bene geriausiai priimta paskaita, buvo apie dviejų kultūrų įtaką studento gyvenimui.

Būreliai veikė popietėmis. Iš jų buvo galima pasirinkti: juostų audimo (Kliorys), dainų (A. Zailskaitė), tautodailės (U. Astrienė), literatūros (M. Saulaitis), kanklių (E. Pakšaitė), valgių (p. Urbanavičienė), tautosakos (Songailienė, Mažiulis).

Kaikurie iš tų būrelių gan produktyviai pasibaigė, nors buvo ir tokių, kur stigo pilno stovyklautojų dėmesio bei įsijungimo.

Vakarop

Vakarinės programos buvo gan įvairios ir įdomios. Susipažinimas (V. Vaičiūnas) buvo per trumpus žaidimus, o vėliau šokius. Po šokių dar liko tie, kurie budėjo laukdami dar neatvykusių studentų.

I "keistų žaidimų" vakarą (vašingtoniškai) visi buvo įjungti. Po jo linksnavakaryje visus net prakitais išmušė nuo viso to trypsimio.

Susikaupimas (G. Merkevičiūtė) buvo naujas ir savotiškas. Būrelių sustatyti atskiri vaizdai, paveikslai, abstraktai iš individualių kaladėlių, keleta vinių, vieno bendro akmens, dažų ir t.t. buvo pristatyti kaip aukos šv. mišių laikui.

Absurdo vakare (Rimalmis Juzukolaitis) vėl pasirodė žaidimai, "Bubulis ir Dundulis" ir premjera operos "Pupų puodas pragare". Pasakų vakaras (Sakalaitė, Merkevičiūtė) apėmė įvairias legendas, kurių tarpe pasimaišydavo ir vėlinukas su savo komentarais.

Tradiciniame fukų vakare (J. Oniūnas) nepajėgūs fukseliai turėjo suvaidinti tobulų viešpačių ypatybes. Jie taip pat buvo

pristatyti rašyti dainų, eilėraščių. "Universiteto Bliūdė" (College Bowl) metu dvi grupės studentų ėjo varžybas, kurios nuspręstų, katra grupė išmintingesnė. Klausimai buvo apie lietuvių gramatiką, istoriją, geografiją, literatūrą ir t.t.

Literatūros ir savos kūrybos vakaras (Saulaitis) praėjo įspūdingai. Ten buvo skaitymų,

dainų ir muzikos. Uždarymo vakare buvo įteiktos premijos pasižymėjusiems stovyklautojams įvairiose srityse. Vadovybei buvo padėkota. Po to — dainų karas. Kai jau visi liko be balsų, ėjo studentaiokai pasišokti.

Dar žodis...

Iš stovyklos dar yra keli paminėtini dalykai. Kun. K. Pu-

gevičius rodė tris filmus stovyklos metu. Pirmame buvo rodomos kun. A. Kezio nuotraukos, antrasis sukosi apie religinį persekiojimą Lietuvoje, trečiame buvo pasikalbėjimai su Aušra Zerr ir vysk. Brizgiu. U. Astrienė taip pat rodė skaidres iš savo parodos Chicagoje, kur buvo galima susipažinti su jos šiaudinukais ir margučiais.

Stovyklos laikraščio "Likimo Galia" buvo išleisti du numeriai, kurie mus pajukino, leido prisiminti praėjusius įvykius.

Kun. Pranas Geisčiūnas laiko mišias susikaupimo vakare moksleivių ateitininkų stovykloje Neringoje. Nuotr. Algio Norvilos

Moksleivių ateitininkų stovykla

Vasaros liko tik prisiminimai. Tik prisiminimai liko ir MAS trečiosios stovyklos Neringoje. Nors stovykla tęsėsi tik dvi savaitės (prasidėjo rugpjūčio 13 ir baigėsi rugpjūčio 26), moksleivis, paklaustas, ką vasarą darė, tikrai paminės stovyklą.

Stovyklą suruošė Antanas Razgaitis, oficialus "rengejas". Stovyklavo maždaug 35 moksleiviai ir 20 jaunučių, o vadovavo 16 vadovų.

Kėlimasis

Tipiška stovyklos diena vykdavo šitaip... Kėlimasis 7, 8 val. ryto ar panašiai. Dalis stovyklos keldavosi anksti, kad dar suspėtų pasimankštinti prieš pusryčius; dalis keldavosi, tik kai pulkas juos prikeldavo su daina; o likusiąją dalį vadovybė išversdavo iš lovų.

Toliau — vėliavų pakėlimas. Čia pasireikšdavo mūsų komendantas Kazys Razgaitis. Kazys įvedė į stovyklą tikrai naujų idėjų — retkarčiais net leisdavo mergaitėms vėliavas pakelti ar nuleisti su vyriška garbės sargyba.

Pusryčiai. Apsitvarkymas. Čia paminėtina, kad geriausiai apsitvarkęs namelis gaudavo tą dieną vėliavėlę — svarumo ir darbštumo simbolį.

Rytinė programa

Tolimesnė programa vyko grupėmis, suskirstytomis pagal

amžių. Vyresnieji rytais šoko tautinius šokius — Čigonėlį, Suktinį ir t.t., mokomi Kristinos Gedrimaitės; pasireiškia meniškais gabumais — siuvinėjo, piešė, statė popierinius lėktuvus, darė lėles, vadovaujami Danuolės Stončiūtės; sportavo — tai dažniausiai reikė tinklinio, bet dėl įvairumo buvo ir futbolas (lietuviškas bei amerikietiškas), žaidė ir kvadratą. Porą kartų bernai (ir mergaitės "moralinei paramai") buvo nuvežti į miestelį palaist krepšinio. Sportui vadovavo Vytas Maciūnas ir Linas Vaitkus.

Stovyklos jaunesnieji stovyklautojai vykdė tą pačią programą pagal savo gabumus. Juos globojo p. Kairienė, mergaitėm vadovavo Dovidė Eivaitė, o berniukam Jonas A. Vainius.

Pokalbiai

Iš ryto kartais būdavo pokalbiai, ypač antrą savaitę. Ses. Ignė čia labai prisidėjo. Moksleiviai turėjo įvertinti save, pagalvoti apie savo gyvenimo tikslą, ateitininkiją.

Stovyklos kapelionas kun. P. Geisčiūnas taip pat su stovyklautojais pasikalbėjo — ypač apie aplinką. Elenutė Razgaitė (mergaičių vadovė) ir Rimas Juzaitis (akordeonistas) pristatė ateitininkijos pradžią. Savaitgalį atvažiavęs Antanas Razgaitis irgi kalbėjo apie aplinką. Vienas iš įdomesniųjų pokalbių

buvo, kai Jurgis Oniūnas (berniukų vadovas) ir Rita Čepulytė pristatė rytų literatūrą — Yukio Mishima kūrinį.

Dar vienas ryto programos punktas — lietuvių kalba su Antanu Dambriūnu. Tikrai galiu pasakyti, kad ši pamoka turbūt pirmą kartą gyvenime buvo man įdomi. Vertėm angliskus žodžius ir lietuvių kalbą ir atvirkščiai. Žodžiai buvo sunkesni: grace, patience, sėkmė... Taip praturtinome žodyną.

Prieš pietus dažniausiai dar būdavo laikomos mišios.

Popietės

Pietūs. Laisvalaikis. Sportas (tinklinis) arba maudymasis, jei šilta ir yra vandens sargė.

Užsiėmimų būreliai: foto — Vaitkus ir Algis Norvila — išmokė išaiškinti filmus, fotografuoti, padidinti; laikraščio — Čepulytė — išleido du stovyklos gan gerai pasisekusius laikraščius; gamtos — Vainius — pastatė laužavietę, meno — Stončiūtė — piešė, siuvinėjo ir t.t.; iškylų — Marytė Dambriūnaitė, R. Juzaitis ir K. Razgaitis — aplankė W. Brattleboro įvairius kampelius, tarp kurių buvo senos kapinės, miškas ir jo augalai; radijo — Eivaitė — paruošė vieną gerą radijo valandėlį; ideologijos — Eivaitė ir Vainius, — jaunučiai ir jaunieji

Iškyla į senelių namus. Studentai, susitapinę į maždaug 20 mašinų, nuvažiavo į Elmhurst aplankyti tenai esančių senelių.

Po visokių klaidžiojimų pagaliau pasiekė numatytą vietą. Namuose V. Kliorys perėmė šeimininkavimo darbą, ir visi ėmėsi linksminių šiuos senelius. Jiem buvo išdalinti lapeliai su dainomis, kurios jiems buvo pažįstamos. Jie kartu su studentais dainavo, jiems pritarė ir šiltai priėmė studentų chorėlį, kuris pasirodė su keleta parinktų dainų.

Buvo ir tautinių šokių — Oželis, Malūnas — ir ratelių, kuriuose visi šoko, arba bent tiek, kiek dar galėjo. Net ir viena senelė stumiamoje kėdėje, bet dar gana judri, prisijungė prie ratelio kai R. Underys ją paviliojo.

Dar buvo ir dovanų iš p. Astrienės, ir seselės (trečios ir ketvirtos) generacijos lietuvių.

IR KAS TOLIAU

"Lieka tik atminimai ir viltis ateičiai". Tikra teisybė. Liko tik atminimai, truputį nublukę, ir viltis, biškį blėstanti. Jaunimo kongresas daugumą mūsų palietė, daug kas jam ruošėmės, jame dalyvavome. Rodosi, visi sutikume, kad studijų dienos buvo pati vertingiausia dalis.

Iš jų pasisėmėme žinių, informacijų, idėjų. Praplėtėme savo akiračius. Iš to išsivystė ir mūsų pačių mintys apie save, savo krašto žmones, kitus pasaulyje ir tai, ką mes galime daryti; kaip ir ką veikti. Bent viliuosi, kad tai įvyko.

Na, ir dabar esame sugrįžę į namus, vėl palenkę galvas prie mokyklinių knygų, vėl lankome susirinkimus, posėdžius, parengimus. Kartais įdomu, dažniausiai neapsakomai nuo-

pasiruošę duoti ateitininkų įžodį.

Būreliai šiais metais buvo įdomūs, įvairūs. Ypatingai gerai pasisekė iškylų būrelis, šių metų naujas, kilęs iš "dramos ir dainų" būrelio, kai jo nariai nesugebėjo...

Vakarai

Pavakariai. Dainavimas. Šiais metais buvo naujų dainų iš jaunimo kongreso. Tai buvo smagu. Laisvalaikis. Vakarienis. Vėliavų nuleidimas. Vakarinė programa (Rasa Navickaitė). Vakarinės programos buvo stovyklom charakteringos: laužai, literatūros vakaras, karnavalas, tautosakos vakaras, dainų karas, susikaupimas, laikrodžio žaidimas (panašus į vėliavėlių žaidimą), opera, šokiai, linksnavakariai. Po programų dažnai dar buvo dainos, o po naktiečių ir tylos — įvairūs užpuodinėjimai.

Sporto šventė

Reikia paminėti dar sporto šventę. Stovykla buvo padalinta į tris komandas: Žaibą, Arą ir Taurą. Komandų nariai dalyvavo įvairiose plaukimo ir bėgimo lenktynėse, tinklinio turnyre, akmens metime. Buvo daug ir įvairių progų varžytis. Turėjom šachmatų ir stalo teniso turnyrą. Laimėjo Žaibas, gavęs vos kelis taškus daugiau už Arą.

-o-

Kaip čia aprašyta, stovykla turbūt atrodo gan paprasta. Galėjo ji tokia būti, bet stovyklautojų entuziazmas pasireiškė nuostabiai. Programos buvo smagios, nes niekas nebijojo pasireikšti, paštydyti. Net per valgius buvo smagu, juokavom, dainavom, išdėkavom. Nebuvo uždarų grupelių — stovykla buvo kaip viena šeima. Žinoma, buvo nesusipratimų, reikėjo retkarčiais kai ką nubausti, bet tas nuotaikos negadino.

Stovykla pasibaigė. Ačiū vadovybei, ačiū visiem stovyklos draugam. Baigsiu vienos stovyklautojos, Ritos Oniūnaitės, eilėraščio žodžiais iš laikraščio — "Stovyklos viesulas":

"...Skaudu žinot, kad viskas, kas gera, turi taip greit prabėgti." Mirga Šerepkaitė

tės) prisidėjo savo dainomis. Jos gražiai mus pavaišino ir aprodė visas patalpas.

...ir dar vienas

Stovyklos nuotykių gyvi, ir prisiminimai dar liks ilgai. Jinai praėjo ir paliko savo įspūdį. Bet kyla dar ir tokia mintis. Ar nuotaka šios stovyklos buvo ateitininkiška ar bendrai tik studentiška — tokia, kuri, rodos, buvo daugiau vasarvietės negu stovyklos. Iš paskaitų buvo tik Kauliaus ir Sabalio, kurios ršios su ateitininkija. Tarp kitų nesimato iš viso jungiančio elemento. Dar vienas klausimas. Ar užsiėmimų būreliai studentų ateitininkų stovykloje daug ką duoda ateitininkų stovyklos dvasiai ir tikslams?

-o-

Bet šiaip tai stovykla jau praėjo, jos nebesugrąžinsime. Lieka tik naujos idėjos, nauji draugai, per kuriuos galima tą stovyklą prisiminti.

Nek.

body. Bet gi neitume, jei nebūtų tos vilties, kad kartais gali būti tie pobūviai visiškai neblogi. O daug ką pakeisti taip ir neišeina. Vieną, kitą sykį, kai jau gana gerai užpykstame, prabilstame ir pasiryžtame savo gyvenamąjį miestą, o kartais net ir visą aplinką apversti aukštyn kojom. Po vieno kito sytkio nutilstame ir vėl, anot SAS valdybos, "ta pačia vaga bėgiojame". Niekur toliau neiname, nieko aukštesnio nesiekiame.

O kai pasidaro nepėrmešama, ar jau per sunku, tai kuriame naują vienetą. Ar tai būtų organizacija, studija, sekcija, sąjunga ar klubas.

Ir štai grįžtame prie jaunimo kongreso ir studijų dienu. Jame mokėmės, žinojome, kad reikėjo kažką daryti. Pajutome tą atsakomybę pasauliui ir grįžę nebežinome arba neprisimename, kaip su tuo visu apsieiti.

Gal reikėtų mum visus tuos savo darbus kritiškai peržiūrėti, juos įvertinti ir tik tuomet juos tęsti. Rodos, kad mūsų lietuviškoje visuomenėje yra gana tu grupių ir grupelių, iš kurių galima pasirinkti ir jose dirbti ne tik kaip susipratusiems lietuviams, bet ir kaip sąmoningiem ateitininkams.

Nemanau, kad turėtų likti tik atminimai ir viltis, bet ir kas nors truputį dinamiškesnis.

rasa

Mačiau, girdėjau

— "Futurologija" bus šių metų tema moksleivių ateitininkų rudens kursuose Putname. Padėkos dienos savaitgalį.

— Dr. Domas Jasaitis Bostono ligoninėje buvo operuotas. Nuoširdžiai linkime jam ko greičiausiai pasveikti.

— Metinis SAS suvažiavimas įvyks šių metų spalio 14-15 Chicagoje.

— Toronto MAS centro valdyba perduoda savo darbus Clevelando sąstatui. Linkime pirminkei Elenutei Razgaitytei ir jos valdybai sėkmės bei išsivermės.

— New Yorko ateitininkai platina bilietus loterijos, kur bus galima laimėti Adomo Galdiko paveikslą. Paveikslas, parašytas M. Galdikienės, yra abstraktas, nutapytas aliejiais dažais, įremitas. Loterijos traukimas įvyks šeimos šventės metu 1973 sausio mėnesį. Bilietus galima įsigyti pas Loreta Vainienę, 80-39 87th Road, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. (212) 296-6860, pas Kazimierą Vainių, 65-16 Clinton Street, Maspeth, N.Y. 11378, tel. (212) 894-6091.

— New Yorko studentų ateitininkų pirmas susirinkimas įvyko rugsėjo 22 Kultūros Zidiny. Jame Jurgis Oniūnas apibūdino įvairius okupuotoje Lietuvoje leidžiamus laikraščius ir žurnalus.

— "Jaunimas ir jo menas" — antroji jaunųjų talentų paroda — įvyks New York'e 1973 kovo 17-18. Jaunimas kviečiamas ko anksčiausiai registruotis pas Bernadetę Tutinaitę, 223 Lincoln Ave., Brooklyn, N.Y. 11208.

Los Angeles, Calif.

Kostas Liaudanskas, nepriklausomas Lietuvos kariuomenės majoras, sulaukęs 83 m. amžiaus, pildęs ir sunkios ligos mirė rugsėjo 23. Velionis Los Angeles lietuvių veikloje stipriai reikšė visą laiką, nevengė ir atsakomųjų vadovų pareigų. Nenuostabu tad, kad rugsėjo 26, kai buvo laidojamas, buvo palydėtas šimtų lietuviškosios visuomenės narių.

Kun. Hermanas Šulcas, salesietis, atvykęs iš Brazilijos su jaunimo grupe į jaunimo kongresą, grįždamas namo buvo užsukęs ir į Los Angeles. Rugsėjo 24 Šv. Kazimiero bažnyčioje atlaikė lietuviams pamaldas ir pasakė pamokslą. Parapijos salėje svečias vietos lietuvių su pažindino su Brazilijos lietuvių gyvenimu. Svečias gavo nemažą aukų Brazilijos lietuvių jaunimo stipendijų fondui.

Dail. Ilonos Peterienės paroda atidaryta rugpjūčio 25 The McKenzie Gallery patalpose, 861 No. La Cienega Blvd., Los Angeles, Calif. Paroda tęsis iki spalio 31.

Šeštadieninė Šv. Kazimiero mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 16. Užsiregistravo 135 vaikai. Veikia vaikų darželis, devyni skyriai ir pedagoginiai kursai. Mokyklai vadovauja prityręs pedagogas Vladas Pažiūra.

Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budriūno, pradėjo naują darbo sezoną rugsėjo 8. Nuo pirmos repetitijos pradėtos repetuoti naujos komp. B. Budriūno sukurtos mišios "Garbė Tau, Viešpatie". Sezono metu numatoma pasirodyti operetės "Sidabrinė diena" (jai muziką sukūrė taip pat komp. B. Budriūnas) pastatymui. Dar numatoma išleisti plokštelę su kantata "Tėviškos namai" ir choro dainomis "Protėvių žemė", "O, Nemune" ir kt.

Vytautas Čekanauskas, Los Angeles Alto pirmininkas, su žmona Janina ir dukrelėmis atostogas praleido prie Lake Tahoe ir šiaurinėje Kalifornijoje.

Lietuvos vyčių abi Los Angeles kuopos rugsėjo 24 iškilavo D. Cibo, gyv. Vista, Calif., sodyboje. Malonioj aplinkoj pailseta ir pasitarta organizaciniais reikalais. D. Cības pats išpaušė ir pastatė savo sodyboje lietuvišką kryžį, kuris kreipia ne tik lietuvių, bet ir kitataučių dėmesį.

Juozas Trušauskas vėl išrinktas The Writers Club "Trojan" pirmininku. Nixonui vykstant į Maskvą, Trušausko iniciatyva klubo vardu prezidentui buvo pasiūstas raštas, prašant užtarti pavergtas Baltijos tautas. Iš valstybės departamento buvo gautas palankus atsakymas.

Birutietės rudens balių rengia spalio 14, šeštadienį, 7:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus įdomi programa, laimėjimai.

NASHUA, N. H.

Padovanojo lietuvių enciklopediją miesto bibliotekai

Rugsėjo 6 New Hampshire leidžiamas laikraštis "Nashua Telegraph" išidėjo žinią, kad du Lithuanian Encyclopedia tomai padovanojami miesto bibliotekai. Tuos du tomus padovanojo advokatas Alfonsas Raudonis.

Toliau straipsnyje nupaskojama, kaip buvo išleista lietuvių enciklopedija lietuviškai, kaip pradėta leisti angliškai jos laida. Tai esąs vertingas įnašas visiem lietuviams, kurie nebemoka lietuviškai. Iš tos enciklopedijos galės gauti žinių apie Lietuvą.

Enciklopedija yra padėta bendriname informaciniame kambaryje — reference department, Court Street.

Ir kaip ta enciklopedija čia atsirado?

Vytautas Širvydas pasiūlė Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui paskelbti parapijos biuletenyje, kad reikia dovano- ti miesto viešajai bibliotekai

mai, valgiai, šokiai prie orkestro muzikos. Pelnas — lietuviškai labdarai.

Bazaras, rengiamas Šv. Kazimiero parapijos, įvyks spalio 22 parapijos salėje ir kieme. Nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro bus įvairių įdomybių jauniem ir seniems.

Radijo valandėlės balius įvyks spalio 28, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Puiki programa, gera muzika, laimėjimai.

Lietuvių Fondo Long Beach, Calif., apyl. vajuos komitetas rengia LF dešimtmečio jubiliejinių balių lapkričio 4, šeštadienį, 7 val. vak. Machinist salėje, 728 Elm Ave., Long Beach, Calif. Programą atliks Los Angeles dramos sambūrio "išlaisvintos moterys".

Madų paroda rengiama LB Santa Monica — WLA apylinkės valdybos lapkričio 12. Parodą sutiko koordinuoti madų kūrėja S. Koronkevičienė. Renginiui vadovauja valdybos narė L. Zaikienė.

Balfo rudens balius įvyks lapkričio 18, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus lietuvių kompozitorių dainų koncertas. — K.

WORCESTER, MASS.

Graziai reprezentavo Lietuvą

Šiais metais suėjo 250 metų nuo Worcesterio miesto įsteigimo. Ši sukaktis pradėta minėti birželio mėnesį ir baigta rugsėjo 24. Lietuviai per šį laiką turėjo gerą progą pasirodyti kitataučiams.

Rašėm, kad rugsėjo 10 Bostono LB apygarda Maironio Parke suruošė Lietuvii Dieną. Netrukus po to, rugsėjo 17, Maironio Parke vyko Naujosios Anglijos vyčių suvažiavimas su puikia menine programa ir įvairiausių rankdarbių paroda. Šios šventės buvo įjungtos į 250 metų sukakties minėjimą. Jose dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai.

Rugsėjo 21 lietuviai turėjo atlikti programą Poley stadione, bet dėl blogo oro ji buvo nukelta į sekmadienį.

Rugsėjo 23 Green Hill parke įvyko piknikas, kuriame galėjo dalyvauti visos tautybės, bet jų buvo matyti labai mažai, o tuo tarpu lietuviai pasirodė išpūdingiausiai. Maironio parkas paruošė stalus, o šeimininkė E. Kauševičienė su talkininkėmis aprūpino juos maisto gaminiais, kuriuos ir pikniką pristatė A. Glodas. Tuo pačiu laiku vyko lietuviškų rankdarbių ir medžio drožinių paroda. Visus linksminio L. Pauliukonytės vadovaujama tautinių šokių grupė Spindulys.

Rugsėjo 24 po pietų prasidėjo didžiausias paradas visoj Naujojoje Anglijoje. Truko 4 valandas. Parade dalyvavo 10.000 žmonių, o jį stebėjo 120.000. Daugiau kaip 50 miesto valdžios pareigūnų, komiteto narių ir svečiai parodą stebėjo stovėdami prie miesto rotušės.

Lietuviai parade dalyvavo su dideliu sunkvežimiu. Savo gyvumu ir linksnumu, grojant E. Meilui, šokdami tautinius šokius, lietuviai atkreipė žiūrovų dėmesį ir susilaukė šiltų plojimų bei sveikinimų. Visą paradinį sunkvežimį paruošė parade dalyvavusieji lietuviai karo veteranai ir R. Jakubauskas. Jiem priklausė visų nuosirdi padėka.

Visą rugsėjo mėnesį miesto bibliotekoj vyko rankdarbių bei meno dirbinių parodėlė su ša-

lietuvių enciklopediją anglų kalba. Tokią enciklopediją padovanojo žydai—Encyclopedia Judaica, 12 tomų, jų vertė 200 dol.

Į šį pranešimą tuoj atsiliepė adv. Alfonsas Raudonis, pakraščių sargybos komandieris pensininkas Alfredas Prunksis ir teisėjas Leonardas Velička. Ir pirmuosius du išleistus tomus tuoj padovanojo adv. A. Raudonis. Bibliotekai juos įteikė V. Širvydas.

Rugsėjo 17 Kultūros Židinyje buvo paminėta Tautos šventė. Minėjimą rengė ramovėnai. Jį pradeda deklamacija Snieguolė Liaukutė (k.) ir Vanda Galbuogytė (d.) Nuotr. R. Kisieliaus

lia padėtomis angliškoms brošiūrelėms, supažindinančioms kiekvieną su Lietuva. Parodėlė suruošė V. Pajėdaitė ir J. Adomaitytė.

Mūsų jaunimas, nors ir pavargęs, tą vakarą Poley stadione dar turėjo atlikti savo programą, kuri dėl blogo oro buvo atkelta iš ketvirtadienio. Spindulio tautinių šokių grupė žiūrovus žavėjo savo šokiais, kurių pašoko dvylika. Meno mėgėjų ratelio penketukas gražiai dainavo ir susilaukė publikos įvertinimo.

Miesto įsteigimo minėjimo proga išleista knyga — Worcester Celebration 1722 — 1972. Knygoje išspausdinti du straipsniai apie Worcesterio lietuvių veiklą ir prisidėjimą prie kultūrinio bei ekonominio miesto augimo. Straipsnius puikiai paruošė žymus vyčių veikėjas A. Minikauskas, lietuvių komiteto pirmininkas, kuriam daugiausia teko rūpintis, kad miesto valdžios pakviesti, visur gražiai pasirodytume. J. M.

GRANDINĖLĖ VĖL NEW YORKE

Grandinėlė, tautinių šokių ansamblis iš Cleveland, Ohio, atvyksta į New Yorką šeštadienį, lapkričio 4. Pasirodymas įvyks Bishop Reilly mokyklos salėje, Francis Lewis Blvd. ir Long Island Expressway, Queens, N.Y. Pradžia 6 val. punktualiai.

Grandinėlė, kuriai vadovauja Liudas Sagys, pasirodys su visai nauja programa. Su šia programa Grandinėlė šią vasarą gastroliaus įvairiose Vakarų Europos valstybėse, ir susilaukė labai teigiamo įvertinimo svetimtaučių spaudoj.

Bishop Reilly mokykla lengvai pasiekiamą keliomis autobusų linijomis ir mašinomis. Mašinas galima pastatyti mokyklos kieme (100 mašinų vietos). Gausu vietos ir šalia pastatų. Bilietų kainos — 4, 5 ir 6 dol. Visos vietos numeruo-

tos. Bilietus galima užsakyti paštu, prisiunčiant atitinkamai sumai čekį ir sau adresuotą su pašto ženklu voką. Siųsti: Lithuanian Radio Club, 62-15 69 Pl. Middle Village, N. Y. 11379.

Bilietus platina: Woodhaven — Haven Realty (J. Andriusis) ir Gerulaičio apdraudos įstaiga; Richmond Hill — Alice's Florist; Brooklyn — kelionių agentūra Vytis; Elizabeth, N. J. — Vincas Mamaitis; Kearny, N. J. — Bronė Macijauskienė; Paterson, N. J. — Antanas Rugys. Autobusai organizuojami iš Elizabeth apylinkės (kreiptis į V. Mamaitį) ir iš Patersono apylinkės (kreiptis į A. Rugį). Visuomenę kviečia atsilankyti Laisvės Žiburio radijas.

Po koncerto tą pačią dieną 9 val. bus jaunimo pasilinksminimas — šokiai. Atsimainymo parapijos salėje, Maspeth.

PAAIŠKINIMAI VISUOMENEI DĖL

PODAROGIFTS, INC.

► Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai įgaliota VNESHPOSYLTORG priimti ir siųsti DOVANŲ užsakymus giminėms Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri siunčia DOVANŲ užsakymus į VNESHPOSYLTORG be jokių tarpininkų, bankų etc.

► PODAROGIFTS, Inc., yra VIENINTELĖ firma Amerikoje kuri priima užsakymus Preferential Rouble Certificates — Specialios pirmenybės rublių pažymėjimams ir pristato šituos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORG, aukštės kokybės prekės gaunamos specialiose VNESHPOSYLTORG krautuvėse ir prekių sandėliuose daugelyje didesnių miestų Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje VNESHPOSYLTORG autorizuoja priimti užsakymus BUTAMS.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri gauna VNESHPOSYLTORG paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis dolerių kainomis.

► Šiuo metu mes turime keletą automobilių, parduodamų tučtuojau. Šie modeliai:

ZHIGULI — VAZ 201 — \$3214.00; MOSKVICH 412 IZH — \$3155.00
MOSKVICH 408 IE — \$3033.00 ZAPOROZHETS — ZAZ 968 — \$2026.00
— jeigu nebus buvę parduoti — anksčiau.

— Kas pirmas ateina bus pirmas patarnaujamas —

Klientų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila, Pa. 19106
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 gatvės)
New York, N. Y. 10001

(212) 685-4537

Būkite tikri, kad paduotumėt savo užsakymus tinkamai autorizuotai firmai

Paskubėkite mums duoti savo dovanų užsakymus
KALĖDOMS
DABAR

— Romoj ant sienų net keliasdešimt vietų esą išrašyti šūkiai už Lietuvą. Prie Sv. Antano bazilikos, antrojo pusėj gatvės įrašyta didelė raidė: "Povilai šeštasis, daryk ką nors katalikiškos Lietuvos reikalu". Netoli S. Maria Maggiore bazilikos vėl didelis užrašas "Tegyvuoja Lietuva!" Ne tik milijonai italų, bet ir turistų masės mato tuos įrašus, lankydami žymiąsias Romos šventoves.

— Ona ir Petras Bulaičiai, Londono lietuvių veikėjai, atšventė auksinį vedybinio gyvenimo jubiliejų. Ta proga padėkos mišias laikė jų sūnus prel. dr. Jonas Bulaitis, asistuojamas kun. dr. K. A. Matulaičio ir kun. dr. S. Matulio. Jubilatai išaukino ir išmokslino gausią lietuvišką šeimą. Sūnus prel. Jonas dirba Vatikano diplomatinėje tarnyboje.

— Naujosios Zelandijos lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, kuriai pirmininkauja Česlovas Liutikas, birželio mėn. plačiai paskleidė savo informacinį raštą, kuriame suminėti šių metų visi žymieji įvykiai okupuotoje Lietuvoje (17,000 katalikų memorandumas Leonidui Brežnevui, peticija J. T. gen. sekr. Kurt Waldheimui, rusifikacija, Romo Kalantos susideginimas, riaušės Kaune ir kt.). Į tai savo laišku gražiai atsiliepė Wellingtono arkivyskupas (kardinolas Peter), ir Pasauliečių katalikų koordinacinis komitetas. Jis (komitetas) su savo aplinkraščiu išsiuntinėjo memorandumo ir peticijos tekstus visiem savo nariams ir paragino juos rašyti protestus Sovietų Sąjungos atstovybei Wellingtone ir laiškus Jungtinėm Tautoms. (E)

— Omahos arkivyskupijos katalikų savaitraštis The True Voice buvo paprašytas skirti vedamąjį Lietuvos klausimu (tuo reikalu į redakciją kreipėsi LB tos apylinkės valdyba, pateikdama informacinę medžiagą). To kreipimosi rezultatas buvo birželio 16 laidoj išspausdintas vedamasis "Lithuania". Straipsny vykusiai pristatomas skirtumas tarp Lenkijos komunistų koegzistencijos su Bažnyčia ir atviros kovos prieš Bažnyčią pavergtoji Lietuvoje. Taip pat prisimenamas Lietuvos pavergimas, 40 kunigų protestas, 17,000 peticija, Kalantos susideginimas. Paminima, kad pereinamais metais Lietuvoje buvę įšventinti tik keturi kunigai. Šalia straipsnio įdėtas piešinys, vaizduojantis pro kūjį ir piautuvą tiesiamas kryžių belakančias rankas.

— Marija Saulaitytė, kelerius metus aukštesniojo mokykloje Watertown, Conn., dėjęs anglų kalbą ir literatūrą, rugsėjo pradžioj išvyko į Europą. Prasidedančiais mokslo metais ji Vasario 16 gimnazijos kelse klasėse dėstys lietuvių kalbą ir literatūrą, o tos gimnazijos mokiniams iš JAV ir Kanados — anglų kalbą pagal šių kraštų programas.

— Baltimorės LB apylinkės tautos lietuvių komisijos nario kun. Kazimiero Pugevičiaus pastangomis, Baltimorės arkivyskupas kardinolas Lawrence Shehan išleido ganytojišką laišką, kuriuo ragino tikinčiuosius birželio mėnesį melstis už tyliąją Bažnyčią, ypač už Lietuvos tikinčiuosius. Laiškas išspausdintas arkivyskupijos savaitraštyje The Catholic Review birželio 16 laidos pirmam puslapy.

— Lietuvių Enciklopediją anglų kalba užsakė Kanados Parlamento bibliotekai Ottawos LB valdyba, kurios pirmininku yra kun. dr. V. Skilandžiūnas. Ottawos lietuviai inžinieriai ir architektai tokią enciklopediją užsakė Kanados Centrinei bibliotekai. PLIAS Ottawos skyriui vadovauja: pirm. A. Paškevičius, sekr. P. Daumius, izd. G. Mitalas.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2922 SERVICE

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
Rubout your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

**DELLANE'S CHAR BROIL
RESTAURANT**
Specializing in Subs
Open Daily 11 A.M. to Midnight
Orders to Go Dial 201 787-9632
27 Main St. Keansburg, N.J.

SENIOR CITIZENS
Retire in Comfort in Beautiful
Brewster, N.Y. Menu Type meals.
Decorative Rooms. Happy Atmosphere.
\$350.00 per month. Call (914) 279-4916.

SEWARD MOVING & STORAGE
167 Clymer St. Bklyn, N.Y.
Near Bedford & Division Ave. Un-
claimed New & Used Warehouse, Furni-
ture. Tremendous Value on Dining Room
& Bedroom Sets. Open 7 Days a Week
Call 388-4732

If You really want your Car to go see
**MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE**
Mario De Santis, Prop. Complete Brake
Repairs, Front End Work, Electrical
Work, Tune-Ups our Specialty, Auto
Repair Skilled Mechanics
Shell Bay Road Mayville (Opp. Exit of
State Inspection Station) Phone 609
465-5607 Cape May Court House.

S & S AUTO BODY SHOP
Collision Experts
Insurance Problems
We take Pride in our Work
1311 Marietta Rd.
West Belmar, New Jersey
Call 201 681-5330

George Simmons affiliated with
ERSKINE BERRY CO.
Floor Sanding, \$20 a Room. We go to
all Boroughs. Call 24 Hours a Day
212 299-4471 We take pride in our work

JOE HUGHES & SON
We Specialize in Bricks, Stoops,
Precast Steps, Flagstone Patios, &
Porches. 1st Class work. Free
Estimates. Reasonable Rates.
Dependable Service. 40-53 69 St.
Woodside, (212) IL 8-7197

DISPLAY

Chubby Dimples Pet Cemetery 8
acres 683-9221 Special Rate now. Grave
& Monument \$99. Pick-up 7 Days a
Week. (Opportunities for Agents too).
Save this ad for 10% discount. Prices be-
fore Death of your Loving Pets for only
\$99 or 1 grave for only \$49.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki
5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktoriaus dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak.
WSOU-FM, 89.5 meg. — angli kalba, per Seton Hall Univ. radio sto-
dij. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir angli kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezyas, TW 4-1283.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles
šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123;
PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p.
Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju lai-
ku! WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Al-
gimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga
98 mc, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v.
Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550
arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30
val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580
Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian
Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Ra-
dio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St.,
Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 328-3779.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION"
— patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and
Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp,
splitting ends, strengthening hair root growth, and restor-
ing natural hair color. Using JIB you will never be bald or
grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Me-
dicine Lq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.
J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650.
Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart,
50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J,
2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N.
Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

HELP WANTED

**PART TIME
MEN & WOMEN**
For School Bus Drivers for September
start. Experienced or Inexperienced.
Will Train. Must be over 21. — Call
(201) 325-0037

CABINET MAKERS WANTED
Must be Experienced to Work on Fine
Furniture. Steady Work, Good Pay.
Apply at: 1602 Troy Ave. Bklyn. or
call 377-4600.

Wanted — machinist and
welder, air condition contractor.
Steady employment. Profit
sharing, Pension Plan. Tel.:
894-8003.

SERVICE

Nicholas Roofing & Siding
Specializing in Skylights, Hot Pitch.
No Job too small or too large. Guar-
anteed workmanship, Free Estimate. 6
Year Guarantee from time of completion.
Also we guarantee to save you up to 40%
Call 982-9137.

**BEDFORD & U
CAR SERVICE**
Prompt Courteous Drivers
24 Hour Service, Local Calls, Airports,
Hospital, Piers, Race Tracks, Subways
Stations, Beaches, Theatres
Call 646-0164-5-6

**VAL EXTERMINATING
COMPANY INC.**
6819 3rd Ave. Bklyn.
For Homes Commercial & Industrial
Places
For Fast Prompt Service Call 836-4940

C. B.

607 Brooklyn Rd. Brooklyn
Complete House Cleaning Service
Furniture Polishing, Dusting,
Vacuuming, Floor Washing and Waxing.
All Work Guaranteed. Call 493-6062

**OFFSET MIMEOGRAPHIC ART
SERVICE**
Reasonable Rates. Work Picked up
& Delivered. Arnold Malliet 588 Ma-
con Street, Brooklyn, N.Y. Call 774-0268

FLAT RATE MOVING

Large or Small Jobs
1 Hr. notice 372-8877 — also 860-2700

KING'S COURT RESTAURANT
Route 22 Springfield, N. J. For the
Finest in Cuisine. New — Starting
Sunday October 1st Dinner Served
from 2 PM to 9 PM! Chef de Cuisine —
Ezio Berruti. Private Banquet Facili-
ties. Available for up to 40 people.
Mrs. Ruth Platzer, Prop. (201) 379-
5382.

Per Kultūros Židini lietuvybę didini!

DISPLAY

Money Making Opportunity!
Make Big Money Raising Chinchillas,
Cavies, Rabbits for us. Send 25 c.
for complete information including 32
page Catalog. AD \$2000 to \$10,000 a
Year to your income. Write or Phone
Today!

KEENEY BROTHERS
New Freedom, Penna. 17349
(717) 235-2406

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, finan-
cially self maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Mem-
orial Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

PIZZERIA STORES FOR SALE (2)
Located in Busy Merchantile and Com-
mercial Sections of Manhattan. 5 1/2
Days 10 AM to 7 PM. Long Lease.
High Business Volume. Reasonable
Price. Stores situated at: 537 8th Ave.
NYC and 143 8th Ave. NYC. Both Fully
Equipped. Call (212) 244-9491 —
Principals Only

Sands Village Diner Millerton, N.Y.
Fully equipped, Established business.
Truck Rt 44 Busy Diner Good Lease
Asking \$60,000. No reasonable offer
refused (914) 789-3589 (914) 789-4726

Resorts

The Talk Of The Catskills
**BRENNER
HAVEN**
OLIVEIRA, N.Y. 12462
TEL 914 254 5498
BRENNER HAVEN OFFERS
Everything For A Perfect Family
Vacation
Hunting For DEER & BEAR HUNTING
40,000 Acres Of State Land Nearby
18 HOUSEKEEPING COTTAGES
Linen & Blankets Are Not Furnished
Cottages Sleeps 4 or 8 People
FROM \$75-\$100 PER WK.
Swimming Pool, Rec Hall & Spa
2 1/2 HRS DRIVE FROM NYC

For the Best it's Berris
One of New England's Finest
**BERRIS
MOTOR INN**
Known for Fine Food & Drink
Pool — Tennis Court
Rte 6 Danielson, Conn (203) 774-9644

**POCONO MOUNTAINS
BEAUTIFUL WOODED
LAND 3 ACRE RANCH SITES**
\$1995. Per Acre

**This Offer May Not Last Too
Long. Why Buy Less When You
Can Buy More**
**OVERNIGHT CAMP
RENTALS AVAILABLE**
Big H Development Corp.
Route No. 507 Gouldsboro, Pa.
In Pennsylvania call 717 842-7015
In NYC Call Mr. Stout 516 431-0843
Business Hours 7 Days 9 to Midnight

Business Hours 7 Days 9 to Midnight

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Po Fischerio laimėjimo
prieš Spaskį Danijos didmeis-
tris Bent Larsen pareiškė: "Aš
norėčiau trijų metų bėgyje
susitikti su Fischeriu dėl pa-
saulio meistystės. Aš esu ge-
resnis už Fischerį, ir galiu
jį įveikti... Jei klaus-
tumėt kodėl aš pralošiau jam
6-0, būtų ilga kalba. Ten buvo
karščiausia nuo 1936 metų va-
sara ir po praloštų 4 parti-
jų aš nebegalvojau apie lošimą
dėl lygiųjų..."

— Buenos Aires turnyrą Ar-
gentinai laimėjo Hermann Pil-
nik 9-2, M. Najdorf 8, Rossetto
ir Schweber po 7 1/2 ts.

— Bostono Met Lygos, kurios
pirmininku yra Algis Makaitis,
metinis susirinkimas įvyko
spalio 2. Netrukus prasidės
tarplubinės varžybos. Varžybų
sezonas ilgas: nuo spalio iki ba-
landžio pabaigos. Lietuvių ko-
manda įkelta į Champion-
ship divizioną. Praeitam sezone
Lietuviai baigė penktais iš de-
šimties geriausių Bostono ko-
mandų.

— Kazio Merkio naujas adre-
sas: 115 "G" Street, So. Bos-
ton, Mass. 02127. Tel. (617)
268-1282.

— USCF naujasis Ratings
pateikia tokius lietuvių žaidėjų
įvertinimus: Meistrų ekspertų
klaseje — V. Palčiauskas 2202,
P. Tautvaišas 2070, St. Winikaitis
2057, A. Jasaitis 2024. Kitų
klasių: V. Atkočaitis 1642, P.
Beržanskis 1593, J. Bikelis
1620, N. Binderis 1428, J. Bla-
sius 1419, D. Čeponis 1427,
Z. Dičpinigaitis 1116, R. Fabi-
jonas 1700, F. Freitas 1550, T.
Gimius 1435, V. Gotautas 1550,
V. Gramas 1339, E. Janulis
1276, A. Jonaitis 1732, V. Kar-
puška 1748, P. Kontautas 1598,
G. Kujawa 1760, S. Liauksmi-
nas 1243, G. Margalies 1464,
J. Mazaitis 1429, K.
Merkis 1629, A. Nasvytis 1905,
V. Amiljonas 1065, J. Paulėkas
1491, A. Rakauskas 1076, F.
Šalkauskas 1872, Sebeckis
1935, B. Sebeckis 1635, N.
Shulas 1084, V. Širvydas 1584,
A. Zapėnas 1492.

— Šachmatų olimpiadoje,
Skopje, Jugoslavija, JAV ko-
manda po keturių ratų turėjo 12
taškų, Philippinai 12 su 1 ne-

HELP W. MALE

DRIVER WITH TRACTORS
A-1 Company Year Round Hauls at
Top Rate
Full Company Cooperation
Call George or Gene (516) 588-6000

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

baigta, tad abi komandos pir-
mavo savo grupėje su viltimi
pateikti į baigmines varžybas.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė
gaunama už 75 c., su pastaty-
mo kaladėle (baze) už 1 dol.
Lietuviška ir JV vėliavėlės su
pastatymo kaladėle — 1.50 dol.
Didesnį skaičių užsisakant duo-
dama nuolaidą. Persiuntimo iš-
laidom pridedama 50 c. Kreip-
tis į Darbininko administraciją,
910 Willoughby Ave., Brooklyn,
N. Y. 11221.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų
Sąjungos išleistas 3 spalvų
ženklelis Lietuvos okupaci-
jai priminti. Ženkleliai lipni-
nami ant vokų. 100 ženklelių
už 1 dol. Platintojam nuolai-
da. Kreiptis: Darbininkas,
910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N.Y., 11221.

Specialūs siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama —
Gavėjas nieko nemoka.
Greitas pristatymas.
Populiarūs siuntiniai

KAILIŲ IMITACIJA \$108.00.
Didelė vertė —
platus pasirinkimas:
odra (lygi ar dryžuota),
persiškas avinėlis ar avinas

10 SKARELIŲ — \$54.90
5 vilnonės skarelės su
didelėmis ar mažomis gelėmis ar
turkiskais piešiniais ir 5
silkinės skarelės, visų
spalvų.
Oro paštu — \$63.40

**5 DIDELES VILNONES
SKAROS — \$96.00**
54 inč. pločio ir 54 inč. ilgio,
kutai aplinkui, gražiai gelėtos
Oro paštu — \$113.00

SPECIALI KOMBINACIJA
Didelė vertė — \$169.00
3 jardai vyriškam žieminiam
paltui medžiagos, 100: vilna,
3 jardai moteriškam
žieminiam paltui medžiagos,
100% vilna, 3 ir pusė jardai
vyriškam kostiumui
medžiagos, 100% vilna, 3
jardai moteriškam žieminiam
drabužiui medžiagos, 100%
vilna, 2 paklodės, (dvigubo
dydžio), 2 pagalvių įvairiai,
6 turkiski rankšluosčiai

SPECIALUS I — \$62.00
10 sv. kiaušius taukų,
10 sv. miltų,
10 sv. ryžių,
10 sv. cukraus.

Dar ir daugiau specialių
siuntinių.
**REIKALAUKITE MŪSŲ
NAUJO KATALOGO**
Užsisakykite dabar — tik per
**INTERTRADE EXPRESS
CORP.**
125 East 23rd Street
(Penktas aukštas)
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Labai svarbu
Naudoti rūbai

Prašykite mūsų specialių
biuletenų.

Sioje prekyboje mes turime
23 metų patirtį ir daug
tūkstančių patenkintų
klientų!

NAUJOŠ PLOKŠTELES

Kur gimta padangė. Lietu-
viškos lengvos muzikos rinki-
nys: Kur gimta padangė,
Kur giria žaliuoja, Vakaro dai-
na, Mano pypkė kukavinė,
Trumbaidy ir trumbaida, Prie
apleisto seno namo, Kad aš
našlaitėlė, Tau, mama, Tė-
vynė, Motinos valsas, Pienė,
Jau skaidrus vanduo ir Mano
gimtinė. Dainuoja choras, solis-
tai ir duetai. Mono, 5 dol.

Lengvos muzikos ir šokių
plokštelės: Tėviškos vėjas, ste-
reo 6 dol., Ar tu meni, stereo
6 dol., Svajonių muzika, stereo
5.50 dol., Jūreivių keliai, stereo
5 dol., Gimtinės dangus, Kur
gimta padangė, Tykus buvo va-
karelis, Lietuva brangi, — mono
po 5 dol. kiekviena. Persiu-
timui pridedama 50 c. Darbi-
ninkas, 910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N. Y. 11221.

NAUJOS PLOKŠTELES

Dainos ir arijos, Janinos No-
meikaitės-Armonienės, soprano,
lietuvių ir kitų kompozitorių
kūrinių: Daug pavasarių, Jado
auskarai, Ratai, Rugiagėlės, Tul-
pės, Gėlės iš šieno, Jei tu my-
li, Pasakyk, mamyt. Arija iš op.
Graziņa, Puccini, A. Thomas,
F. Chopin ir kitų. Operos dainuo-
jamos lietuviškai. Mono 5 dol.

Skambėkite dainos, Juozės
Krištolaitės-Daugėlienės įdai-
nuota: Ko vėjai pučia, Pavasario
dienelė, Pamylėjau vakar.
Patraky berzas stovėjo, Sakė
mane šiočia, Treji gaidžiai negie-
dojo, Per dvarą eja, Verpsiu,
verpsiu, Iš trijų kampų vėjelis
plūto, Žibute, Lopsinė, Žuvelė,
Alytos, Kalnų daina ir Cigonė.
Stereo 5 dol.

Lietuvių kompozitorių dainų
rečitalis, Sol. S. Klimaitės:
Kaitink, šviesi saulute, Kok-
ten lengvas poilsėlis, Mamytė,
Serenada, Vakaras, Obelių žie-
dai, Rūta, Kad širdį tau
skausmas, Ežerėlis, Dukružėlė.
Debesėlis, Siuntė anyta, Rods,
parpulsiu ir Tulpės. Mono, 5
dol.

Persiuntimui pridedama 50 c.
Gaunama Darbininko adminis-
tracijos.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Mykolo Krupavičiaus "Atsimi-
nimai". Kietais viršeliais 10 dol.
Kipro Bielino "Gana",
jungo". 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Eieto
parašyta monografija. Minkštais
viršeliais 10 dol., kietais — 12
dol. Išleido Lietuvių Katalikų
Mokslo Akademija Romoje.

Pranas Naujokaitis — PASI-
SĖJAU ŽALIA RŪTĄ, roman-
as, išleido Darbininkas 1972
m., 232 psl., aplanką piešė P.
Jurkus. Kaina — 4 dol. (Romano
dalis buvo spausdinta 1972 metų
Darbininko atkarpoje).

Sios ir kitos lietuviškos kny-
gos bei plokštelės gaunamos
Darbininko administracijos.

KITATAUČIUI GERIAUSIA DOVANA

History of Lithuania ir Vy-
tautas the Great, Grand Duke of
Lithuania, by Dr. J. Končius.
Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus
graziai supažindintas su Lietu-
vos praeitimi. Užsakykite: Dar-
bininkas, 910 Willoughby
Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Introduction to Modern Li-
thuanian. Puikus lietuvių kal-
bos vadovas su 40 pamokų, gra-
matikos priedu, skaitymais
ir žodynėliais. Tekstas ir paai-
škinimai angli kalba. Nemo-
kantiems ir nedaug mokantiems
lietuviškai — puiki galimybė
išmokti. Parengė L. Dambriū-
nas, A. Klimas ir W. R. Sch-
malstieg. Išleido lietuviai praei-
ties istorijai. Kaina 8 dol.

DARBININKAS

910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

History of Lithuania. Tai ang-
li kalboje prel. dr. J. B. Kon-
čiaus aprašyta lietuvių tautos
istorija. Kaina 2 dol. Gaunama
Darbininko administracijos.

Aušros Vartų Marija, paveikslas nupieštas Apreiškimo parapijos bažnyčioje ant sienos. Dailininkas — Jonas Subačius.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

ŠVENTINAMAS AUŠROS VARTŲ PAVEIKSLAS

Apreiškimo bažnyčia pasidarė tikrai lietuvių šventove, o mokykla taps lietuvių pilimi bei tvirtove.

Presbiterijos kairė sienos pusė Aušros Vartų Marijos meniską paveikslą nupiešė dail. Jonas Subačius. Prieš keliolika metų tas pat dailininkas išdėkavo visą bažnyčią ir dešinėj presbiterijos sienoje nutapė sv. Kazimiero paveikslą. Tuo būdu, abi presbiterijos sienos skoningai simetriškai puošia didįjį altorių su dviem šoniniais lietuvių širdžiai brangiais ir reikšmingais paveikslais. Didysis altorius išdėkotas lietuvių suaukoto grynu auksu. Viršum altoriaus iškilusi stovi Liurdo Marijos statula. Altoriaus lubų išgaubime yra plačiai nutapytas didelis bažnyčios titulinis paveikslas — Marijos Apreiškimas. Meniskai išrikiuotos įvairiaspalvės elektrinės lemputės suteikia visam altoriui nepaprastą grožį ir žavi ne tik vietinius lietuvius, bet ir atsilankančius.

Spalio 8, šį sekmadienį, 11 val. įvyks Aušros Vartų Marijos paveikslų iškilmingas pašventinimas. Iškilmingas pritaikintą pamokslą pasakys Tėvas Paulius Baltakis, OFM.

Mišių koncelebrantai ir visi kiti kunigai 11 val. su iškilmin-

ga procesija išeina iš klebonijos.

Įeinant į bažnyčią, mūsų iškylusis choras, vadovaujamas muz. Algirdo Kačanausko, gieda A. Kačanausko "Sveika Marija."

Atėjus prie altoriaus, šventinamas paveikslas. Pašventinus paveikslą, visi — choras ir minia — gieda Č. Sasnausko "Marija, Marija." Toliau visi gieda vieną, posmą "Pulkim ant kelių".

Po to koncelebracinės mišios, kurių metu choras gieda kun. G. Šukio "Taikos Karalienės garbei" mišias ir "Tėve mūsų". Mišių "Credo" nebus giedamas, bet bus visų recituojamas.

Aukojimo metu solistė Luiza Senken giedos Liudo Stuko "Mano malda." Per komunią solistas Stasys Citvaras pagiedos J. S. Bach-Čh. Gounod "Ave Maria".

Po mišių choras giedos vieną posmą Broniaus Budriūno giesmės "Neapleisk mūsų" ir, iškilmingai procesijai įeinant iš bažnyčios, choras giedos Mitenleiterio "Regina coeli".

Bažnyčioje iškilmingai pasibaigus, visi renkasi į parapijos svetainę, kur bus užkandžiai ir atgaiva.

Visi parapijiečiai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti bažnyčioje ir mokyklos salėje. Norime, kad šios iškilmės taptų

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Spalio 8, sekmadienį, Vaizganto kultūros klubo susirinkimas Kultūros Židinyje. Stasys Citvaras pasakos apie savo kelionę dviračiu į Rio de Janeiro, taip pat rodys skaidres. Pradžią 4 v. popiet. valdyba. Vakaras bus Maspetho lietuvių parapijos salėje. Pradžią 7 v.v.

Spalio 21, šeštadienį, Balfo koncertas Maspetho lietuvių parapijos salėje, tuo pačiu pradedamas ir Balfo vajus. Rengia New Yorko Balfo vajaus komitetas.

Spalio 21, šeštadienį, sportininkų ir jaunimo šokiai Kultūros Židinyje. Rengia LAK Pradžią 7 v.v.

Spalio 22, sekmadienį, 10 val. lengvosios atletikos žaidynės. Victory Field. Rengia rytų sporto apygarda.

Spalio 28-29 — Inos Nenortienės emaliuoto vario darbų paroda. Kultūros Židinyje. Rengia Vyr. skaučių židyns Vilija.

Lapkričio 4, šeštadienį, Grandinės koncertas Bishop Reilly gimnazijos salėje, Francis Lewis Blvd. ir Long Island Expressway. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Lapkričio 4, šeštadienį, jaunimo šokiai Maspetho lietuvių parapijos salėje, dalyvaujant Grandinės ansambliui. Rengia Laisvės Žiburio radijas. Pradžią 9 v.v.

Lapkričio 11, šeštadienį, Korpi Neo-Lithuania 50 metų sukakties proga iškilmingas posėdis ir akademija Kultūros Židinyje. Pradžią 4 v. popiet.

Lapkričio 18, šeštadienį, Lietuvių Fronto Bičiulių Rytų apygardos suvažiavimas Kultūros Židinyje.

Lapkričio 18, šeštadienį, Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 6 v.v. Rengia ramovėnai, birutietės, šauliai.

lietuvių susitarinimo šventė. Atsilankiusieji turės progos pamatyti atnaujinamą salę.

Lapkričio 25 — gruodžio 3 — N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos paroda Kultūros Židinyje.

Gruodžio 9-10 Sofijos Kačinskienės mezzinų paroda Kultūros Židinyje. Rengia birutietės.

Gruodžio 10, sekmadienį, Šv. Tomo salė Woodhavene koncertas persekiojami Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti. Rengia Liet. Religinė Šalpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Gruodžio 17, sekmadienį, Vaizganto Kultūros klubo susirinkimas Kultūros Židinyje. Pradžią 4 v. popiet.

Sausio 21 Simo Kudirkos šaulių kuopos šventė ir vėliavos šventinimas.

Kovo 31 ir balandžio 1 Marijos Žukauskienės tapybos darbų paroda Kultūros Židinyje. Rengia skaučių seserija.

Balandžio 28-29 dail. J. Kelečiaus tapybos darbų paroda Kultūros Židinyje. Rengia skaučių seserija.

Gegužės 12-13 — dail. M. Dobužinskio apžvalginė paroda Kultūros Židinyje.

Birželio 9 — Moterų Vienybės pavasario balius Kolumbo vyčių salėje, 616 Jamaica Ave., Brooklyne.

Apie naujus parengimus prašom pranešti Darbininko redakcijai. Kitas parengimų kalendorius bus atspausdintas lapkričio 3 d. Darbininko numerioje.

Geriausia dovana vaikui — naujai išleista plokštelė "Sek pasaką". L. Rastenytė dainuoja ir pasakoja "Meškiuką Rudnosiuoką", "Laumę Daumę", "Devyniabolę", "Karalaitę ir oželę". Kaina 6 dol., persiuntimas 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Richmond Hill išnuomojamas butas iš 3, 4 ar 5 kambarių. Butas gražiai įrengtas II-ame aukšte. Pageidaujama suaugusiųjų pora. Skambinti tel. VI 6-8584.

Didžiausio skausmo valandoje,

Lakūnui Sigitui Šerkšnui

zuvus, reiškiamė gilią užuojautą jo motinai Elžbietai, žmonai Kristinai, sūnams Pauliui ir Antanui, seseriai Marijai ir broliui Anatolijui.

Sperauskų šeima

Sukakus dviem metams nuo

A.A.

Vandos Marijos Urbanavičiūtės

mirties, už jos vėlę gedulingos mišios bus atlaikytos spalio mėn. 14 d., šeštadienį, 10:30 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po pamaldų įvyks paminklo pašventinimas Cypress Hills kapinėse.

Nuoširdžiai prašau gimines, artimuosius ir pažįstamus atsilankyti į mišias, prisiminti mano seserį A.A. Vandą savo maldose ir pasimelsti prie jos kapo.

Liūdinti sesuo

Dr. Jadvyga Urbanavičiūtė

A.A.

Elenai Sofijai Jurgėlienei

mirus, jos vyrui Petriui Jurgėlai, Lietuvių Skautų Sąjungos pirmūnui, gilią užuojautą reiškia

New Yorko Neringos ir Tauro tuntai

A.A.

Sigitui Šerkšnui

tragiškai zuvus, giliam skausme likusiems: motinai, žmonai, sūnams, broliui, seseriai ir jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia.

Federacijos Lietuvių Moterų Klubas Hartforde

A.A.

Elenai Sofijai Jurgėlienei

mirus, Lietuvos kariuomenės kūrėjui savanoriui Petriui Jurgėlai gilią užuojautą reiškia

Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių Sąjungos New Yorko skyrius

Mielus Bičiulius

Stasę ir Edmundą Vaitkus,

jų Brangiems Tėvams pavergtoje Lietuvoje mirus, gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Konstancija ir Jonas Strazdai

Laisvės varpo, radijo valandėlės, vakaras bus spalio 8 Lietuvių Piliečių draugijos salėje, So. Bostone. Meninė programa atliks solistai iš Los Angeles — Birutė ir Rimantas Dabšiai, akomponuos Julius Gaidelis. Po programos šokiai, bufetas, vaisės. Visi kviečiami.

Prel. Pranciškaus Juro pagerbimas bus spalio 5. Bilietai į tą pagerbimą gaunami Lietuvių Enciklopedijoje, pas dr. Kapočių, F. Grendelytę, H. Cepą, L. Švelnį, F. Zaleską, A. Capliką ir St. Griganavičių.

Dr. V. M. Vasyliūnas, smuikininko Izidoriaus Vasyliūno sūnus, fizikas, išvyko į New Mexico, kur garsiose Los Alamos laboratorijose darys tyrimus. Po to vyks į Berkeley universitetą, Calif. Jis taip pat yra pianistas akompaniatorius ir tėvą palydėdavo visuose koncertuose. Jo pasiges ir Bostono visuomenė, nes jis dažnai akomponavo koncertuose ir solistam.

Tautos šventė paminėta rugsėjo 24. Sv. Petro bažnyčioje buvo mišios, po pietų piliečių klubo salėje buvo paskaita ir koncertinė dalis. Minėjimą rengė LB apylinkė, tad apyl. pirmininkas A. Matjoška minėjimą ir pradėjo trumpu žodžiu. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. A. Baltrušas. Susikaupimo minute pa-

gerbti zuvę dėl Lietuvos laisvės. Jauna istorikė Skirma Makaitytė-Kondratienė pristatė dr. K. Jurgėlos istorinį veikalą apie 1862-64 metų sukilimą Lietuvoje. LB apylinkės sekretorius Gintas Vaitaitis perskaitė rezoliuciją, kuri buvo priimta ir bus pasiūsta Amerikos prezidentui ir kitiems aukšties pareigūnams. Paskaitą skaitė dr. Kostas Jurgėla. Jis kalbėjo apie Vytautą Didįjį, kaip jį vadinti, karaliumi ar kunigaikščiu. Įrodinėjo, kad reikia vadinti karaliumi. Minėjo Vytauto išsilavinimą ir populiarumą vėlesniais laikais. Meninėj daly Hartfordo mišrus ehoras, vedamas muziko Jurgio Petkaičio, padainavo šias dainas: Lietuva mano šiaurės pašvaistė, Oi toli, toli, Kai aš grėbiau, Ten tėvynė mano, Einu per kiemą, Garsus mano Vilnius ir Sutikti tave norėčiau. Paskutinės dvi dainos buvo su solistu. Juo buvo dr. Izidorius Alis. Dainas pristatė Zita Dapkuvienė. Po programos buvo vaisės.

BROCKTON, MASS.

POBŪVIS BALFO NAUDAI

Brocktono Balfo 72 skyrius rengia rudens pobūvį. Jis įvyks spalio 14, šeštadienį, 6:30 val. vakaro, Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brockton, Mass.

Pobūvyje bus skanių valgių vakarienė su išgėrimais. Bus ir vertingų laimikių loterija. Šokiama gros gera kapela. Įėjimo auka — 4 dol.

Maloniai kviečiame visus narius su giminėmis, draugais ir kaimynais, o taip pat mielai laukiami gretimų kolonijų lietuviai.

M.K.

FLORIDOS PAMARIAIS ATEINA RUDUO

Juno Beach, Florida 33408

Žiemą Floridoje tiktai turtuoliams. Jei nori aplankyti ir pažinti Floridą, atvažiuok rudenį arba vėlyvą pavasarį. Kainos tos pačios iki gruodžio 1 d. kaip vidurvasaryje. Kodėl nepasinaudoti.

Tomų vasarvietės SAPPHIRE SEA adresas: 700 Ocean Drive, Juno Beach, North Palm Beach, Florida 33408. Telefonas (305) 844-3388.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

— All Accruals Compounded Daily —

ŽIEMOS EKSKURSIJA

LIETUVA

Kaina tik \$619.00

išvyksta iš Bostono ir New Yorko

GRUODŽIO 21, 1972

KĄ VEIKSITE LIETUVOJE ŽIEMĄ?

— Praleisite Kalėdų šventes ir sutiksime naujus 1973 metus. Tuo laiku Lietuvoje veikia pilno sąstato opera, baletas, dramos teatras, koncertai.

— Kas mėgsta gamtą, — galima slidėmis ar rogutėmis per miškus keliauti, ir dar daug laiko lieka su savaisiais pabuvoti!

Grupėje dalyvių skalčius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomoniene

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyš827-9865

Prel. J. Balkūnas pasitraukia iš Maspetho lietuvių parapijos klebono pareigų. Nauju klebonu paskirtas kun. Pranas Bulovas. Pareigas pradeda eiti lapkričio 3, pareigas bažnyčioje perima lapkričio 5.

LB Vaižganto kultūros klubo susirinkimas — popietė bus spalio 8, šį sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Solistas Stasys Citvaras pasakos savo kelionės įspūdžius dviračiu iš New Yorko į Rio de Janeiro. Taip pat parodys daug spalvotų skaidrių. Po visos programos — kavutė. Visi kviečiami.

Kun. Algimantas Kezys, S.J., spalio 3 ir 4 lankėsi New York'e ir buvo sustojęs pas savo mamytę. Jis atsivežė ir naują filmą iš ateitininkų veiklos — "I septyntąjį dešimtmetį". Su tuo filmu jis vyksta į Waterbury, Conn., kur spalio 7 jį demonstruoja ateitininkų susirinkime.

Balfo vakaras, pradedant rudens vaju, rengiamas spalio 21, šeštadienį, Maspetho lietuvių parapijos salėje. Programą atliks solistas Liudas Stukas, solistė Jūratė Veblaitytė, programą praves Irena Veblaitienė. Akomponuoja Albinas Prižgintas. Vakarą metu veiks didelė loterija, kurią tvarko į Balfo vaju įsijungusios moterų organizacijos.

Solistė Aldona Stempužienė ir sol. Stasys Baras dalyvauja persekiojamos Bažnyčios Lietuvoje minėjimo koncerte, kuris įvyks gruodžio 10, Sv. Tomo salėje Woodhavene. Rengia Lietuvos Religinė Šalpa ir Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Lauko teniso pirmenybės dėl lietaus yra atidėtos šiam savaitgalio, spalio 7 ir 8. Norintieji dalyvauti dar gali užsiregistruoti pas A. Cenfeldą, tel. (201) 687-6883 ar Pr. Gvilį, tel. (212) 356-7871.

Katalikių moterų s-gos 24 kuopa spalio 8 d. 12 val. šaukia susirinkimą Angelių Karalienės parapijos salėje Brooklyne. Narės prašomos susirinkime dalyvauti.

A. a. Sofijos Jurgėlienės atminimui Liet. Bendruomenės Great Neck apylinkė paaukojo Kultūros Židinio statybai 15 dol. Velionės artimiesiems reikiame nuoširdžiai užuojautą, o Great Necko apylinkės valdybai padėka už auką.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus spalio 15 d. 11 val. Išpažinčių klausoma prieš pamaldas ir pamaldų metu. Po pamaldų — tradicinis pasisvečiavimas ir kultūriniai bei sportiniai užsiėmimai. Visas New Yorko apylinkės jaunimas kviečiamas savo atsilankymu ir aktyviu dalyvavimu padaryti šias kuklias pamaldas mėnesine religine ir tautine jaunimo švente.

Religinį koncertą rengia Liet. R. Kat. Federacija. Koncertas bus Kristaus Karaliaus šventės proga spalio 29 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Programą atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Algirdo Kačanausko, solistė Jūratė Veblaitytė, solistas Stasys Citvaras, vargonų virtuosas Albinas Prižgintas.

Prof. J. Stuko, Lietuvos Atsiminimų radijo direktoriaus, pastangomis surinkta arti 800 dol. Pinigai Lietuvos vyčių organizacijos vardu bus pasiųsti Brazilijos katalikų jaunimo sąjungai TFP. Ši sąjunga renka parašus peticijai, kuri bus įteikta Jungtinėm Tautoms Lietuvos pavergimo ir tikinčiųjų persekiojimo reikalu. Jie nori surinkti apie milijoną parašų. Vyčių ekskursantai, lankydami Brazilijoje, tam reikalui sudėjo 150 dol.

Dabarties lūžis pasaulyje, jo priežastys ir pasekmės — tokia tema paskaitą skaitys kun. dr. Antanas Paškus, Erie kolegijos profesorius. Paskaita bus spalio 6, penktadienį, 8 v. v. Kultūros Židinyje. Paskaitą rengia N. Y. ateitininkai. Po paskaitos — kavutė. Visi kviečiami!

Kariuomenės atkūrimo minėjimas įvyks lapkričio 18, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 6 v.v. Programoje solistė Gina Čapkauskienė. Ruošia N. Y. ramovėnai, talkinami birutėčiai ir šauliai.

Kun. Juozas Barkus, OSB, benediktinas, persikėlė į naują vietą. Jo dabartinis adresas: St. Mary's Abbey, Morristown, N. J. 07960.

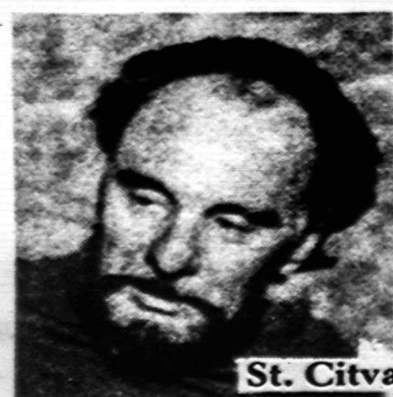
Elena. Vaitekūnienė, Darbininko skaitytoja iš Middletown, N.Y., prisiųsdama vietinio laikraščio "The Times Herald" iškarpa, pastebi, kad ir nuošaliai New Yorko valstijos miestelyje rašoma apie Sovietų teisiams 8 lietuviams.

Patiksliname. Rašant apie dail. J. Bagdono knygą, įsibrovė korektūros klaida. Parašyta, kad knygos kaina 4 dol., 3 dol. Turi būti — 4 dol.

KULTŪROS ŽIDINIO STATYBOS ŽINIOS
Grūvimo darbai buvo baigti praėjusią savaitę. Nuvalytas ir visas plotas, išvežta visa nereikalinga medžiaga.

POSĖDŽIAVO GYDYTOJAI
Pereitą savaitę New York'e vyko viena Amerikos gydytojų konferencija. Iš Chicago bus atvykę: dr. F. Kaunas — Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas, dr. St. Budrys ir dr. A. Razma. Ta proga rugsėjo 25 jie posėdžiavo su dr. Vcl. Paprocku ir dr. Br. Radzivanu ir svarstė sąjungos veiklos ir suvažiavimo klausimus.

LB Vaižganto Kultūros Klubo POPIETĖ
spalio 8, sekmadienį, Kultūros Židinyje, Highland Blvd, Brooklyn, N.Y.

St. Citvaras

Solistas Stasys Citvaras pasakos savo kelionės įspūdžius — dviračiu iš New Yorko į Rio de Janeiro. Parodys daug spalvotų skaidrių, kurios pavaizduos egzotinę Pietų Amerikos gamtą ir žmonių gyvenimą.

Po paskaitos — kavutė.
Pradžią 4 v. popiet. Visi kviečiami.

Kultūros Židinyš New York'e. Baltais kryžiuokais atžymėti pastatai — nugriauti, jų vietoje bus statomas naujas Židinyš ir įrengiamos automobiliams palikti aikštės. Nepaliesiti paliko dabartinis K. Židinyš — dešinėje, garažas už jo ir mūrinis namas kairėje.

Kunigų Vienybės susirinkime, įvykusiame rugsėjo 26 Kearny lietuvių parapijos klebonijoje, dalyvavo 20 kunigų. Svarstyta lietuvių ekskursijos galimybės į eucharistinį kongresą Australijoje, pamaldos už pavergtą Lietuvą Sv. Seimos bažnyčioje prie Jungtinių Tautų pastato, parama pranešimui Lietuvių Enciklopedijai (anglų k.), naujos valdybos rinkimai ir metinio seimo vieta ateinančią vasarą. Pranešimą apie pradėtą Kultūros Židinio statybą padarė T. Leonardas Andriekus, OFM.

ATGAIVINTI LITUANISTINIAI KURSAI NEW YORKE

Rūpestingų tėvų pagėdavimu ir entuziastų studentų sutikimu, Maironio mokyklai ir LB apygardos valdybai pritarus, jau vėl veikia Lituanistiniai Kursai, kurie prieš porą metų buvo užgesę.

Kursus atgaivinti rūpinosi mokykl. Jadvyga Kregždienė, buvusi jau ankstyvesnių panašių kursų lektorė, ilgametė (15 m.) Maironio mokyklos mokytoja ir vedėjos pavaduotoja. J.K. yra baigusi Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų fakultetą. Vokietijoje, Schwabesbach Gmuende lietuvių gimnazijoje dėstė lietuvių k. Nuo studijų laiko Vilniuje iki dabar ji daug laiko pašventusi mokytojos profesijai ir lituanistikai.

Lituanistiniai kursai pradėjo veikti rugsėjo 9. Paskaitos vyksta Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Kursų programa apims 2 m. kursą iš lietuvių k. ir literatūros ir lietuvių tautos kultūros. Kursų lektorais šalia vedėjos sutiko būti: Jadvyga Matulaitienė, Stepas Zobarskas ir Paulius Jurkus. Pirmieji studentai: Aina Bernier, Rita Čepulytė, Dalia Jasaitytė, Daiva Jūrytė, Rasa Navickaitė, Algis Norvila, Danutė Norvilaitė, Jurgis Oniūnas, Antanas Razgaitis, Aura Ošlapaitė, Jonas Vainius, Rytis Vilgalytis ir Rasa Vilgalytė.

Lituanistinių Kursų atskūrimas — kaitri liepsnelė New Yorko kultūriname gyvenime. Šalia geriausių linkėjimų pirmiesiems studentams reiktų visomis išgalėmis iš visų pusių remti ir skatinti New Yorko jaunuosius glaudius prie prasmingo darbo, kuris įprasmina šūkį: "Jaunimo darbas ir širdis — lietuvių tautos ateitis".

Dar vietos yra. Pats laikas dabar įsijungti į lituanistines studijas. Informuokites ir registruokites pas Kursų vedėją Jadvygą Kregždienę, telefonas 846-0510. A.S.

AR KULTŪROS ŽIDINYS, AR JAUNIMO CENTRAS?

Paprastai dabar statomus namus kalne prie Highland Blvd. žmonės vadina Kultūros Židiniu, bet jaunimas savo tarpe dažnai panaudoja ir Jaunimo Centro sąvoką. Tiesa, visų sątybų ir sąjūdo pradžioje buvo naudojama ir Kultūros Židinyš ir Jaunimo Centras.

Jaunimas nuo tada ėmė parbržti antrąjį vardą, bet praktiškai parodė, kad kažkas negerai. Negerai, nes toks Jaunimo Centras yra Chicagoje. Kai New York'e buvo renkamos aukos ir kai jaunuoliai naudojo Jaunimo Centrą, buvo nesupratimų, — žmonės manė, kad tai renkamos

aukos Chicagos Jaunimo Centrai.

Vardas tegali būti tik vienas. Du vardai maišosi kalboje, sudaro keblumą. Jaunimo Centro vardą turi Chicago. Vardas žinomas visoje lietuvių visuomenėje. Jei kur išgirsti — Jaunimo Centre, — žinai, tai buvo Chicagoje. Kam dabar paveržti jų vardą. Yra viena Dainava, viena Neringa ir vienas Jaunimo Centras.

Esame pripratę vadinti Kultūros Židiniu, taip ir vadinkime. Visi — jauni ir seni. Vardas tada prigys ir bus žinomas visoje lietuvių visuomenėje. Visi žinos, kad Kultūros Židinyš tėra tik vienas ir jis yra Brooklyne ant gražaus kalno.

Lietuvos Atsiminimų radijo valanda keičia laiką

Nuo spalio 7, nuo šio šeštadienio, "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlė keičia savo laiką. Dabar ji bus girdima nuo 4 iki 5 val. popiet (buvo nuo 5 iki 6 v. v.). Programa bus perduodama dviem bangom: AM — 1330 kilociklų, FM — 97.9 megaciklų.

WEVD stotis, iš kurios transliuojama lietuviška programa, neseniai gavo leidimą iš JAV valdžios pakelti FM bangų pajėgumą iki 50.000 vatų. Anksčiau buvo 20.000 vatų. FM banga transliuojama iš didžiausio pasaulio pastato — Empire State Building viršūnės.

Dabar FM bangos bus toliau girdimos. Tad programos di-

rektorius prof. dr. Jokūbas Stukas kviečia Philadelphia ir visų Connecticut valstijų miestų lietuvių klausytis šios programos. Programa šį mėnesį pradeda savo 32 gyvavimo metus.

Tolimesnių vietų programos klausytojai prašomi rašyti: 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092.

JAUNIMO TALENTŲ VAKARAS — ATIDEDAMAS

Lietuvių Bendruomenės iniciatyva spalio 14 buvo rengiamas jaunųjų talentų vakaras. Buvo skelbiama spaudoje, kad jaunieji užsiregistruotų, ir tiesioginiais kontaktais buvo ieškoma jaunų talentų. Taip buvo surašyta visa eilė jaunų žmonių.

Tačiau dauguma nusiskundė, kad laikas nepatogus — per anksti. Po vasaros atostogų jaunimas grįžo į mokyklas, dar ten gerai neįsivertino. Mokslo pradžia pareikalauja ir daugiau darbo, taip mažai laiko belieka pasirengti jaunųjų koncertui. Užsiregistravusieji pradėjo atsakyti, kad nespėja. Prašyta pianistė Aldona Kepalaitė iš karto atsakė — iš savo mo-

kinių parengti ką nors koncertui. Per trumpas laikas po vasaros.

Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba posėdžiavo rugsėjo 28 Kultūros Židinyje ir, susipažinus su padėtimi, nutarė tokio talentų vakaro nerengti. Buvo manyta sudaryti kitą programą, bet ir nuo jos atsisakyta, nes bet kokio vakaro surengimas sudaro gana dideles išlaidas.

Taip projektuotas jaunimo talentų vakaras dabar neįvyks. Jaunimas prašomas neužmiršti pačios idėjos. Prašomas rengtis tokiam vakarui. Bus sudarytos galimybės tokį vakarą surengti vėliau, jaunimui patogiu laiku.

BALFO VAJAUS KOMITETAS NEW YORKE

kviečia visus dalyvauti

KONCERTE — VAKARE,

kuris įvyks

SPALIO 21, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAK.
MASPETHO V. ATSIMAINIMO
LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJ, MASPETH, N.Y.

Koncerto programą atliks solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield ir solistas Liudas Stukas, akomponuojant muzikui Albinui Prižgintui.

Loterija — Bufetas — Šokiai